

IŠČEKUJUĆI BLAŽENU NADU

ADVENTSKI
KATEHETSKI PRIRUČNIK

ZADARSKA NADBISKUPIJA
POVJERENSTVO ZA ŽUPNU KATEHEZU

IŠČEKUJUĆI BLAŽENU NADU

Adventski katehetski priručnik

Uredila:

s. Marijana Mohorić, SCJ

U pripremi priručnika sudjelovale:

Nediljka Uzelac

Marina Jelić

Ljiljana Elek

Lektura:

Katarina Ivon

Zadarska nadbiskupija

Povjerenstvo za župnu katehezu

2025.

ZADARSKA NADBISKUPIJA
POVJERENSTVO ZA ŽUPNU KATEHEZU

IŠČEKUJUĆI BLAŽENU NADU

Adventski katehetski priručnik

Zadar, 2025.

SADRŽAJ

UVOD	1
OSOBN I/I LI ZAJEDNIČKI ADVENT	2
SVETE MISE ZORNICE	4
ODJEK BOŽJE RIJEČI	9
ADVENTSKE MOLITVENE KARTICE	15
DUHOVNA OBNOVA	16
DUHOVNE VJEŽBE	17
ZNAK DOBROTE	20
VOLONTIRAJ	21
PRUŽI RUKU	22
DOŠAŠĆE U OBITELJI	24
UREĐENJE ADVENTSKOG KUTKA	25
BLAGOSLOV ADVENTSKOG VIJENCA	27
MOLITVA UZ ADVENTSKI VIJENAC	30
POTICAJNE MISLI	31
ADVENTSKE ODLUKE I NAGRADE	34
OBRNUTI ADVENTSKI KALENDAR	35
PRAZNE JASLICE	36
ADVENTSKI ANĐELI	37
IZAZOV ZA BRAČNE PAROVE	38
MOLITVE UZ ADVENTSKI VIJENAC ZA ČETIRI NEDJELJE DOŠAŠĆA	39
JIŠAJEVO STABLO	42
OBITELJSKO STABLO PRENOŠENJA VJERE	46
„DOČEK“ SV. NIKOLE U OBITELJI	49
„OČISTITE“ SVOJU DUŠU, UM I SRCE	52
CRKVENI MIŠ I SVIJEĆA OD PČELINJEG VOSKA	53
MARIJINA SVIJEĆA	55
KARMELSKI MEDENJACI	56
SIJANJE PŠENICE	57
„O ANTIFONE“ U OBITELJI	58
ADVENTSKI/BOŽIĆNI ORNAMENTI	62
BLAGOSLOV OBITELJI	65

SLATKI KRUH	69
KRALJEVSKI USPIJEH	70
BADNJI DAN	71
BLAGOSLOV BOŽIĆNOG DRVCA S JASLICAMA	75
DOŠAŠĆE U ŽUPNOJ ZAJEDNICI	77
ADVENTSKI VIJENAC U CRKVAMA	78
PALJENJE ADVENTSKIH SVIJEĆA.....	81
ADVENTSKA KUTIJA DOBROTE.....	86
MOLITVENI LANAC SVJETLA.....	87
ADVENT UZ JIŠAJEVO STABLO	88
PAPIRNATE SVIJEĆE	108
SVETA BARBARA	110
SVETI NIKOLA.....	116
BEZGREŠNO ZAČEĆE BLAŽENE DJEVICE MARIJE	121
GOSPA LORETSKA	127
NAŠA GOSPA OD GUADALUPE.....	131
SVETA LUCIJA.....	137
„ERO CRAS - DOĆI ĆU SUTRA!“	144
ADVENTSKI KALENDAR S BOŽIĆNIM ŽELJAMA	156
ZORNICA OKUPANA SVJETLOM.....	157
VENI EMMANUEL	158
TVOJE IME NA MJESTU ISUSOVA ROĐENJA	159
BETLEHEMSKO SVJETLO MIRA.....	161
BADNJI IGROKAZI	164
BETLEHEMSKA SVETA NOĆ.....	165
NOVI BETLEHEM	169
BADNJAK U GODINI JUBILEJA 2025.....	173
UMJESTO ZAKLJUČKA.....	177
POPIS SLIKA.....	179
IZVORI FOTOGRAFIJA.....	182

UVOD

Adventom ili došašćem započinje nova liturgijska godina. Došašće pripada božićnom ciklusu liturgijske godine i sastoji od četiriju nedjelja koje neposredno prethode blagdanu Božića, na spomen četiriju tisućljeća koliko je, po Bibliji, prošlo od stvaranja svijeta do dolaska Kristova. Prva nedjelja došašća, koja je ujedno i početak nove crkvene godine, jest ona koja je najbliža blagdanu sv. Andrije apostola, 30. studenoga. Prvu nedjelju došašća karakterizira tema ponovnoga Kristovog dolazaka, drugu i treću osoba Ivana Krstitelja, a četvrta predstavlja Mariju, Djevicu i Majku, koja je rodila Krista.

Tijekom došašća s nestrpljenjem iščekujemo Kristov dolazak. Međutim, ne čekamo da se Isus rodi – taj se događaj dogodio prije više od dvije tisuće godina. U današnjoj je liturgiji došašće stoga podijeljeno na dva dijela. Do 17. prosinca prevladava tematika drugog, konačnog dolaska Kristova, a od 17. do 24. prosinca pada bliža priprava na Božić. Dok se pripremamo za proslavu Isusova rođenja, mi se pripremamo i za njegov drugi dolazak u slavi. Tada će se Kraljevstvo Božje ostvariti u svojoj punini. Pravedni će vladati s Kristom zauvijek, proslavljeni tijelom i dušom, a materijalni svemir bit će preobražen. Tada će biti ispunjene sve nade pravednika. Kako ističe sv. Augustin (Govor 21 , 1 – 4: CCL 41, 276 – 278): „Tada će, dakle, biti velika i savršena radost, potpuno veselje, jer nas neće doći mlijeko nade, nego će nas hraniti sama posjedovana zbilja. Ipak, već sada, i prije nego k nama dođe sama zbilja, prije no što mi sami prispijemo k zbilji, već sada radujemo se u Gospodinu. I nije kakva god radost s nade koja će poslije zadobiti samu zbilju. Sada, dakle, u nadi ljubimo.“ Sazrijevanju u toj ljubavi, dok čekamo „blaženu nadu“, trebao bi nam pomoći i ovaj priručnik.

„Slaveći svake godine *bogoslužje došašća*, Crkva proživljava to iščekivanje Mesije: ulazeći u zajedništvo s dugom pripravom prvoga Spasiteljeva dolaska, vjernici pobuđuju žarku želju za njegovim drugim dolaskom. Slavljem Pretečinog rođenja i mučeništva Crkva se sjedinjuje s njegovom željom: 'On treba da raste, a ja da se umanjujem' (Iv 3,30).“ (KKC 524) Upravo to znači intenzivno živjeti liturgijsku godinu, ponovno proživljavati u vlastitom tijelu ono jedno otajstvo koje se razvijalo tijekom stoljeća. Naime, u punini vremena Bog se učinio vidljivim (usp. Gal 4, 6), ispunio je svoja obećanja. „Pojavila se doista milost Božja, spasiteljica svih ljudi; odgojila nas da se odrekemo bezbožnosti i svjetovnih požuda te razumno, pravedno i pobožno živimo u sadašnjem svijetu, iščekujući blaženu nadu i pojavak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista. On sebe daje za nas da nas otkupi od svakoga bezakonja i očisti sebi Narod izabrani koji revnuje oko dobrih djela.“ (Tit 2, 12-14) I u liturgiji Crkve ispovijedamo da „iščekujemo blaženu nadu“.

Naše iščekivanje otkriva kamo je usmjeren naš pogled i kakav je naš odnos prema životu. U buli *Spes non confundit* papa Franjo piše da „nada, zajedno s vjerom i ljubavlju, tvori triptih bogoslovnih kreposti koje izražavaju bit kršćanskog života“ i posebno ističe da upravo nada „oblikuje usmjerenje koje ukazuje na smjer i cilj života vjere“ (br. 18).

Kamo i kome smo usmjereni u vremenu došašća? Kao vjernici znamo da Kristovim dolaskom počinju „posljednja vremena“ (Heb 1, 2), ulazimo u „posljednji čas“ (1 Iv 2, 18). Ta činjenica potiče nas da se usmjerimo prema vječnosti živeći evanđeoski u sadašnjosti, da posvetimo vrijeme posvećujući dane i tjedne Bogu „bdijući u nadi“. Da bi se to dogodilo, da bi se *kronos* pretvorio u *kairòs*, potrebno je dopustiti da nas svakodnevno prosvjetljuje, mijenja, hrani i nadahnjuje Riječ koja snažno odzvanja u liturgijskom vremenu došašća. „Poticaj da budemo budni puno puta odjekuje u liturgiji, posebno u došašću, vremenu pripreme ne samo za Božić, već i za Kristov konačni i slavni dolazak na kraju vremena. Stoga ima izrazito eshatološko značenje i poziva vjernika da svaki dan i svaki trenutak provodi u prisutnosti Onoga ‘koji jest i koji bijaše i koji dolazi’ (Otk 1, 4), kojemu pripada budućnost svijeta i čovjeka. Ovo je kršćanska nada! Bez ove perspektive naše bi se postojanje svelo na življenje samo za smrt“ (sv. Ivan Pavao II).

Riječ je ta koja postavlja nova i dublja pitanja, nudi odgovore na mnoga pitanja ljudskoga srca i ispunjava njegove najdublje čežnje. Po Riječi, u Riječi i životu s Riječju koja se utjelovila dolazi nam istinska nada. Takva nada „mijenja naše osobine i osobine svijeta u kojem živimo tako što mijenja perspektivu kojom ih promatramo, a kada se mijenja perspektiva mijenja se i stvarnost jer se pod novim kutovima promatranja otkrivaju i skriveni potencijali koji mogu biti oslobođeni. Promatrati stvarnost novim očima ne znači da će ona odmah postati drukčija, ali to sigurno znači da ona može biti drukčija, a to pak otvara nove prostore slobodi djelovanja“ (Rađa, 2025: 700).

Nadamo se da će vam predloženi poticaji poslužiti kako bi se dogodilo upravo to – promjena perspektive, otkrivanje i oslobađanje potencijala i veća sloboda u djelovanju iz vjere dok čekamo „blaženu nadu i dolazak Spasitelja našega Isusa Krista“.

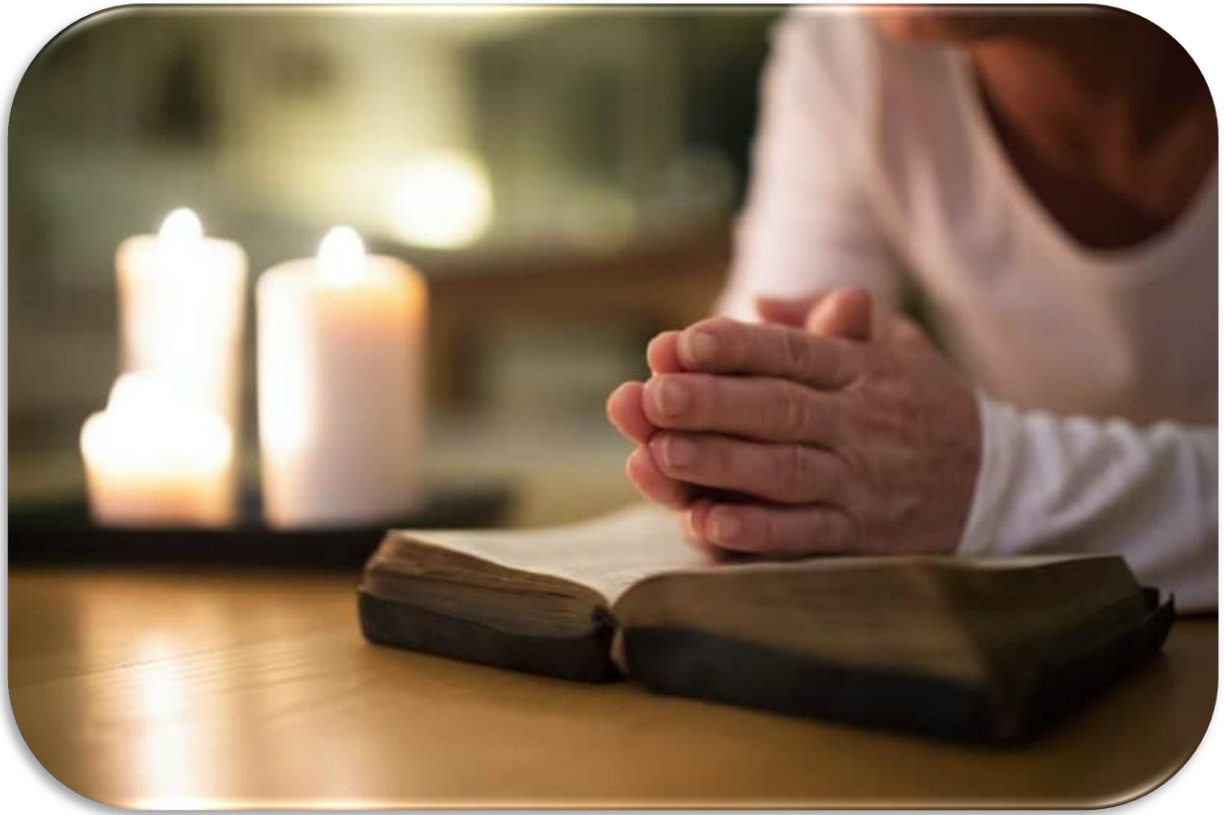
Zadar, 17. studenoga 2025.

s. Marijana Mohorić, SCJ

Slika 1. Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima... (Mt 5,16)

OSOBNI I/ILI ZAJEDNIČKI ADVENT

Slika 2. „Molitva je disanje ljudske duše.“ (T. Ivančić)

„Tvoja Riječ
nozi je mojoj svjetiljka
i svjetlo mojoj stazi.“
(Ps 119,105)

SVETE MISE ZORNICE

Duša se hrani onim što je veseli, rekao je sv. Augustin. U vrijeme došašća su *rorate*, jutarnje mise zornice, izvor veselja i hrane za dušu. Zora je simbol Kristova dolaska, a znakom je i Kristove prolivene krvi kojom je nadvladan grijeh i ostvaren vječni spas.¹ Početak slavljenja misa zornica seže u srednji vijek. Započele su kao adventske zavjetne mise na čast Blažene Djevice Marije i danas imaju snažno marijansko obilježje. U početku su slavljene samo u subote došašća, a s vremenom su se počele slaviti i radnim danom.

Kroz slavlje zornica nastale su posebne adventske pjesme kao plod vjerničkog duha. Bogate su sadržajem, jer prepjevaju proročanstva biblijskih proroka o Kristovu dolasku, a napose opjevaju ulogu Djevice Marije nazivajući je najljepšim imenima zbog njezine majčinske uloge u Isusovu dolasku.

Nekoliko desetljeća nakon Drugog vatikanskog sabora lijepa tradicija slavljenja misa zornica neko je vrijeme bila izgubljena. Zadnjih desetljeća u većini župa diljem Hrvatske posjećuje ih prosječan broj vjernika koji redovito pohađaju nedjeljne svete mise. Zornicom se zove i božićna sv. misa u ranu zoru.²

Slika 3. *I Riječ je tijelom postala (Iv 1, 14)*

IZVORI

- ✓ Kako zornice mogu biti lijek protiv samoće, tjeskoba i strahova, <https://www.bitno.net/vjera/duhovnost/tomislav-ivancic-mise-zornice-mogu-biti-lijek-protiv-samoce-tjeskoba-strahova/>
- ✓ Mise zornice – i pet stvari koje o njima morate znati, <https://www.bitno.net/vjera/formacija/mise-zornice-i-pet-stvari-koje-o-njima-morate-znati/>

¹ Usp. Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva i Uvod u ikonologiju Radovana Ivančevića, priredio A. Badurina, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1990., 593.

² Usp. Zornice – mise bdijenja u Došašću, <https://vjeronaucni-portal.com/zornice-mise-bdijenja-u-dosascu/>

POTICAJNE MISLI UZ ZORNICE

„Liturgijsko vrijeme došašća, koje je upravo započelo, poziva nas da idemo ususret Gospodinu koji dolazi molitvom, pokorom i djelima ljubavi. Pripravljajte se za proslavu Isusova rođenja revnim slušanjem Božje riječi i velikodušnim odgovorom na njegovu milost.“ (Papa Franjo)³

1. Sjeti se, ponosan budi. Sada. Jutros. Stvoren si za vječnost. Isus je došao da nas povede Ocu. Zajedno se pripremamo, na zornice dolazimo, pjevamo, ali... svaki dan treba biti Božić – u tvom srcu, jer svaki se dan Isus želi u njemu rađati. Drugi treba tvoju dobrotu i tvoj osmijeh. Budi kao dijete: jednostavan, spontan, veseo i zadovoljan. Bog je radi tebe čovjekom postao.

2. Jesi li svjestan da je sreća mnogih u tvojoj ruci. Nije lako trpjeti za druge, biti roditelj, muž žena. Ljubav je snaga koja ti pomaže i kad te nerviraju, djeca ne slušaju. Strpljivost nam je svima potrebna, praštanje i novo započinjanje.

3. Pokušaj u došašću gledati samo ono pozitivno u drugima. Ljudi su bolji nego što mislimo. Uvijek gledaj ono pozitivno. Riječi su mostovi među ljudima. Nemoj ih rušiti mržnjom. Sačekaj, izbroji do deset i onda odgovori. Tko sam ja, tko si ti da budeš sudac kad i sami iste grijehe ponavljamo. Ne osuđuj, osudu prepusti Bogu.

4. Ne počinji dan loše raspoložen. Prizovi Boga u pomoć. Posveti dan i sve će ti biti molitva. Tu si na Misi zornici uz prijatelje, uz pjesmu. Sjeti se da Isus danas želi doći drugima po tebi, a ti ga drugima ponesi. Kreni u dan srcem koje i loše ljude može ljubiti i koje iz poraza može napraviti pobjedu.

5. Kad si zadnji put nekoga pohvalio za ono što čini? Dosta kritike. Nasmiješi se svaki dan svojoj ženi, mužu djeci, prijatelju. Jedna riječ priznanja može dati krila za novi uspjeh kojem se i Bog raduje.

6. Ti si voljeno dijete Božje. Ponavljaj si to svaki dan i kad ti se čini da te tvoji dovoljno ne cijene, vole, uvažavaju. Oprosti ogovore, malo i veliko zlo, ljubomoru koju ti drugi nanese. Tada si pred Bogom svet i anđeo, velik, velik i blažen.

³ Papin poziv vjernicima uz početak došašća, <https://ika.hkm.hr/novosti/papin-poziv-vjernicima-uz-pocetak-dosasca/>

7. Svi smo pomalo malodušni u svijetu u kojem živimo. Strah nas je od ovoga danas, od sutra koje je neizvjesno, od bolesti, starosti, usamljenosti, neuspjeha. Hrabro samo! U Boga se pouzdaj, a on će taknuti one koji mogu pomoći. Hrabrošću i vjerom sve možeš nadvladati. Stavi svoje potrebe u Njegove ruke. U tamnim trenucima tragaj za zrakama svjetla i naći ćeš ih.

8. *Strpljivost i humor dvije su deve na kojima prolazim sve svoje pustinje*, rekao je jedan beduin – gonič deva. Svijet bez Boga je pustinja, sumorna, hladna, neplodna kao srce bez života. On nam je donio svjetlo, a nas zadužio da budemo sinovi svjetla. Budi poticaj onima koji Božić slave samo vanjskim sjajem. Potakni ih da otvore vrata svoga srca.

9. Ništa ne opterećuje toliko koliko ne moći ispuniti svoje želje: za imanjem, vlašću, čašću. Pogledaj u malog Isusa i zaželi što ti je potrebno. Nije bogat onaj koji puno ima, nego onaj koji je s onim što ima zadovoljan. Biti čovjek, biti dobar čovjek, žena djevojka, dijete, kapital je od kojega će i drugi živjeti. Bog je u Isusu ostavio nebo da bi dijelio s nama sve teškoće života, bolesti, smrti. Križ mu je procvjetao, a s njime će i naš.

10. U tvom mjestu, među tvojom rodbinom ima onih koji su osamljeni. Kad si ih pozvao, posjetio? Nisi valjda među onima koji su svoje pokopali za života, jer ih ne trebaju. Vijenci, cvijeće na pogrebu, zakašnjela je ljubav. Upali im svjetlo dobrotom da osjete da su voljeni od Boga i tebe.

11. Kad ste svome mužu, ženi, svojoj majci, djeci kazali: *Volim te?* Pažnju se pažnjom uzvraća. Bog je ljubav u tebi i u meni. Vrijeme došašća je vrijeme nježnosti, vraćanje u djetinjstvo Isusovo i naše. Ako te ljudi zaborave, Bog nikad neće.

12. I danas tvoja vjera treba postati vidljivom i dohvatljivom u dobru djelu, srdačnosti i dobroti, u razumijevanju za druge, u praštanju... Vjera je dar koji se dijeli. Božić je prilika da postaneš propovjednik Radosne vijesti. Ono što daješ, to i očekuj od Boga i onih koji s tobom žive.

13. Kakav je svijet u kojem živiš? Što sve zamjeraš onima na vlasti, svojim? Jesi li svjestan, svjesna, da svijet, društvo, crkvena zajednica, župa, moraju po tebi postati bolji. Lijepe nas pjesme u došašću oduševljavaju porukom, dragim i toplim ritmom koji miriše na slamu, djetinjstvo, mlijeko majčino. Božić će doći svima mir noseći. Neka među svima sve opet bude dobro, srušeni mostovi ljubavi iznova sagrađeni.

14. Svjetlo, mir i radost ne vise kao kuglice na božićnom drvcu. Želim ti ovih dana mnogo svjetla u srcu. Okiti se dobrotom i vjerom. *Neka vaša svijetlost svijetli pred ljudima da vide vaša dobra djela i da slave Oca na nebesima...* Tako piše Sveto pismo. Držimo u mračnom vremenu bezboštva vjeru kao svjetiljku.

15. Oslobodi se pritiska i prisile sebičnosti, briga koje ne donose mir, nego nesanicu. Potraži mir u molitvi, prijateljstvu i drugima budi prijatelj i pomoćnik. Nisu tvoje brige najveće, i drugi su u krizi. Pomozi i pomoći će ti se. Uz sve kućne poslove pjevaj, usput, lijepe i pjevne božićne pjesme. Radost iščekivanja Božića podijeli s drugim.

16. Svi su narodi svijeta očekivali da im Bog bude blizu. Krist rođenjem postaje jedan od nas. I hodom i suzom i svakodnevnim životom. Gdje Bog stanuje? Gdje je nebo? Ako nije u tebi, nećeš ga doživjeti, ni naći. Bog stanuje jedino u dobroti čovjeka prema čovjeku, u praštanju, u pomirenju, u uzajamnom razumijevanju, u srdačnosti i blagosti.

17. Ako se ovaj život zbog svih poteškoća, ratova, bolesti, neimaštine, može nazvati pustinjom, Bog je moja oaza. On me poziva da izađem iz pustinje, daje mi nadu i odmor i riječ i vodu života. Ja trebam biti mali vodonoša u velikoj pustinji svijeta. Stvoren si za radost.

18. Vrijeme došašće, vrijeme molitve, pospremanje duše, kako bi stari rekli. Nikad ne traži sreću i nebo u molitvi samo za sebe. Pomozi stvarati svijet u kojem ćemo se ne samo podnositi, nego istinski voljeti, svijet u kojem će biti mjesta za osmijeh, za cvijet, za srce, za komadić neba na zemlji.

19. Vrijeme nije brza cesta između kolijevke i groba, nego prostor da se parkiraš na suncu. Izađi iz tame svoga zla. Bolji svijet ne pada s neba. Bolji svijet moraš izgrađivati sam svojom srdačnošću i spremnošću, pomoći onima kojima je potrebno i duhovno i materijalno. Možeš li biti sretan ako je samo jedan čovjek uza te nesretan?

20. Kako stvoriti bolji svijet? Postoji samo jedan dobar početak: poći od sebe! Oslobodi sebe, svoje bližnje, svu svoju okolicu iz grijeha, psovke, laži i sebičnosti. Okreni se ljubavi kakvu je Isus imao kad je k nama došao. Zamiješaj, kao kad kolače božićne praviš, u svaki dan malo sunca i jako mnogo ljubavi. Tada će sve ići kao podmazano. Neka motor tvogoga srca bude uvijek topao. Ne zaboravi da postoji samo jedan ključ za paljenje, a to je ljubav. Kako napisa Isusov učenik Pavao: *da sve imam, posjedujem, a ljubavi nemam, bio bih ništa...* Imajmo puno ljubavi i prema Bogu i bližnjemu.

21. Nama se Bog darovao. Pokušaj jednom biti posebno dobar, posebno drag i posebno srdačan. Tada ni drugima neće biti teško voljeti te. Pokušaj biti drugima na radost, neka vrsta dara, svagdanjega dara. Tada ćeš doživjeti divne stvari.

22. Što ti to želiš sebi i drugima za Božić? Kako ćeš biti sretan? Bit ćeš sretan ako budeš zadovoljan i zahvalan, ne budeš praznovjeran i osvetoljubiv, ako ne slušaš što govore zli ljudi o tebi i drugima, ako se ne budeš privezao uz zemlju, ako ti Bog ne bude samo *servis za nevolje*, ako možeš, unatoč svemu, sanjati nebo, ako možeš zaspati moleći zahvalnu molitvu, ako unatoč zaglušnoj buci života možeš čuti kako ptice pjevaju, ako još voliš svoju obitelj, Crkvu i Domovinu, cvijeće i drveće, zvijezde na nebu, i ako se još možeš svemu diviti, poput djeteta. Dao Bog da nam tako bude sretan i blagoslovljen Božić!⁴

23. „Gospodin Isus nije samo mjesto dolaska zemaljskog hodočašća, već je stalna prisutnost u našim životima: uvijek je uz nas, uvijek nas prati; Zbog toga, kad govori o budućnosti i usmjerava nas prema njoj, uvijek nas vodi natrag u sadašnjost. Suprotstavlja se lažnim prorocima, vidovnjacima koji predviđaju kraj svijeta. On je pored nas, hoda s nama, voli nas. (...) Ova Isusova prisutnost poziva nas na čekanje i budnost, koji isključuju i nestrpljenje i pospanost, kako skokove naprijed, tako i ostajanje zarobljenima u sadašnjem vremenu i svjetovnosti.“ (Papa Franjo)⁵

Slika 4. Bdijte dakle jer ne znate u koji dan Gospodin vaš dolazi (Mt 24, 42)

⁴ Poticajne misli 1 do 22: Mala zrnca mudrosti u došašću, <https://www.vjeraidjela.com/mala-zrnca-mudrosti-u-dosascu/>

⁵ Angelus. Domenica (15.11.2015.), https://www.vatican.va/content/francesco/it/angelus/2015/documents/papa-francesco_angelus_20151115.html

ODJEK BOŽJE RIJEČI

Pripremite u svojem molitvenom kutku adventski vijenac i Bibliju. Vaš adventski hod neka usmjerava i prati riječ Božja. Poslužite se referencama dnevnih čitanja. Možete uzeti u razmatranje navedena liturgijska čitanja (niže u tablici su navedene reference)⁶ ili samo jedno od njih. Zabilježite rečenice koje na poseban način odjeknu u vašem srcu.

Svakodnevno se pitajte:

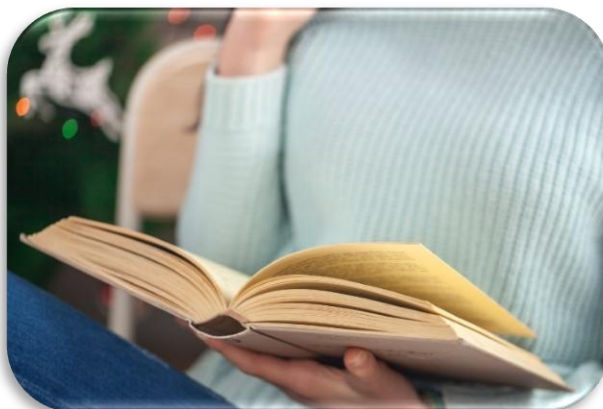
- ✓ Što Vam Gospodin svakodnevno poručuje po svojoj riječi?
- ✓ Što Gospodin želi da učinite kako bi slavili Božić u pravoj evanđeoskoj radosti?

Na kraju Došašća možete pogledati svoj adventski biblijski hod i razmisliti:

- ✓ Koji bi naslov mogao imati Vaš adventski kalendar?
- ✓ Želite li sačuvati navedene biblijske citate i poslužiti se njima za danji hod u vjeri?
- ✓ Želite li nastaviti svakodnevno razmatrati Božju riječ?

UPUTA

1. Pomolite se prije čitanja teksta.
2. Uzmite i pročitajte odlomak. Nastojte uočiti riječ/riječi koje ti posebno odjekuju u srcu.
3. Razmislite o riječi/riječima i nastojte ih zadržati u svojem srcu.
4. Razgovarajte s Bogom, kao prijatelj s prijateljem.
5. Otpočinite u Bogu, predajte mu sve u poniznosti.
6. Zaključite svoju meditaciju zahvalnom molitvom.
7. Uzmite Božju riječ/riječi koju/koje Vam je Gospodin „položio“ u srce i nastojte ju/ih pretvoriti u djelo.

Slika 5. U osluškivanju Božje riječi

⁶ Liturgijska čitanja dostupna su na poveznici: <https://hilp.hr/liturgije-dana/popis/?tribe-bar-date=2025-11-30>

LITURGIJSKA ČITANJA – GODINA „A“⁷

TJEDAN	DAN	REFERENCE	ANTIFONA PSALMA
PRVI TJEDAN	Ne.	Iz 2,1-5; Ps 122,1-2.4-9; Rim 13,11-14a; Mt 24,37-44	Hajdemo radosno u Dom Gospodnji!
	Po.	Iz 4,2-6; Ps 122,1-9; Mt 8,5-11	Obradovah se kad mi rekoše: „Hajdemo u Dom Gospodnji!“
	Ut.	Iz 11,1-10; Ps 72,1-2.7-8.12-13.17; Lk 10,21-24	U danima njegovim cvjetat će pravda i mir velik do vijeka!
	Sr.	Iz 25,6-10a; Ps 23,1-6; Mt 15,29-37	U Gospodnjem ću Domu prebivati kroz dane mnoge.
	Če.	Iz 26,1-6; Ps 118,1.8-9.19-21.25-27a; Mt 7,21.24-27	Blagoslovljen koji dolazi u Ime Gospodnje!
	Pe.	Iz 29,17-24; Ps 27,1.4.13-14; Mt 9,27-31	Gospodin mi je svjetlost i spasenje.
	Su.	Iz 30,19-21.23-26; Ps 147,1-6; Mt 9,35-38; 10,1.6-8	Blago svima koji čekaju Gospodina.
DRUGI TJEDAN	Ne.	Iz 11,1-10; Ps 72,1-2.7-8.12-13.17; Rim 15,4-9; Mt 3,1-12	U danima njegovim cvjetat će pravda i mir velik do vijeka.
	Po.	Post 3,9-15.20; Ps 98,1-4; Ef 1,3-6.11-12; Lk 1,26-38	Pjevajte Gospodinu pjesmu novu jer učini djela čudesna.
	Ut.	Iz 40,1-11; Ps 96,1-3.10ac.11-13; Mt 18,12-14	Evo Boga našega: Dolazi u moć!
	Sr.	Iz 40,25-31; Ps 103,1-4.8.10; Mt 11,28-30	Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina!
	Če.	Iz 41,13-20; Ps 145,1.9-13b; Mt 11,11-15	Milostiv je i milosrdan Gospodin, spor na srdžbu, bogat dobrotom.

⁷ Liturgija dana, <https://hilp.hr/liturgije-dana/popis/?tribe-bar-date=2025-11-30>

	Pe.	Iz 48,17-19; Ps 1,1-4.6; Mt 11,16-19	Tko ide za tobom, Gospodine, imat će svjetlo života.
	Su.	Kol 3,12-17; Ps 145,2-11; Lk 17,11-19	Ime ću tvoje, Gospodine, blagoslivljati uvijek i dovijeka.
TREĆI TJEDAN	Ne.	Iz 35,1-6a.10; Ps 146,6c-10; Jak 5,7-10; Mt 11,2-11	Dođi, Gospodine, da nas spasiš!
	Po.	Br 24,2-7.15-17a; Ps 25,4-5b.6.7b-9; Mt 21,23-27	Pokaži mi, Gospodine, putove svoje!
	Ut.	Sef 3,1-2.9-13; Ps 34,2-3.6-7.17-19.23; Mt 21,28-32	Jadnik vapi, i Gospodin ga čuje.
	Sr.	Post 49,2.8-10; Ps 72,1-4b.7-8.17; Mt 1,1-17	U danima njegovim cvjetat će pravda i mir velik – dovijeka.
	Če.	Jr 23,5-8; Ps 72,1-2.12-13.18-19; Mt 1,18-24	U danima njegovim cvjetat će pravda i mir velik – dovijeka.
	Pe.	Suci 13,2-7.24-25a; Ps 71,3-6b.16-17; Lk 1,5-25	Usta mi bila puna hvale tvoje, Gospodine, slavila te svaki dan!
	Su.	Iz 7,10-14; Ps 24,1-4b.5-6; Lk 1,26-38	Nek' uniđe Gospodin: on je Kralj slave.
ČETVRTI TJEDAN	Ne.	Iz 7,10-14; Ps 24,1-6; Rim 1,1-7; Mt 1,18-24	Nek' uniđe Gospodin: on je Kralj slave!
	Po.	1 Sam 1,24-28; Otp. pj.: 1Sam 2,1.4-8; Lk 1,46-56	Kliče srce moje u Gospodinu, Spasitelju momu.
	Ut.	Mal 3,1-4.23-24; Ps 25,4-5ab.8-10.14; Lk 1,57-66	Podignite glave, jer je blizu vaše otkupljenje.
	Sr.	Jutarnja sv. misa: 2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16; Ps 89,2-5.27.29; Lk 1,67-79	O ljubavi tvojoj, Gospodine, pjevati ću dovijeka!

VAŠ BIBLIJSKI ADVENTSKI HOD U 2025.

„Isusova je riječ za našu dušu najveća okrpja.“
(Papa Franjo)

TJEDAN	DAN	VAŠI BIBLIJSKI RETCI
1.	Ne.	
	Po.	
	Ut.	
	Sr.	
	Če.	
	Pe.	
	Su.	
2.	Ne.	
	Po.	
	Ut.	
	Sr.	
	Če.	
	Pe.	

	Su.	
3.	Ne.	
	Po.	
	Ut.	
	Sr.	
	Če.	
	Pe.	
	Su.	
4.	Ne.	
	Po.	
	Ut.	
	Sr.	

Navedene tablice možete isprintati i pripremiti u obliku svitka, te ih predati kao poticaj voljenim osobama i suradnicima na početku došašća.

Slika 6. S Božjom riječju kroz došašće

ADVENTSKE MOLITVENE KARTICE

Adventske molitvene kartice sadrže reference za liturgijska čitanja dana, odabrani biblijski citat i poticaj. Svako jutro tijekom došašća možete izvući karticu toga dana, pročitati čitanja te nastojati živjeti Božju riječ konkretno.

Prva nedjelja došašća
Iz 2, 1-5; Ps 122, 1-2.4-9; Rim 13, 11-14a; Mt 24, 37-44

"On će biti sudac narodima, mnogim će suditi plemenima i oni će mačeve prekovat u plugove, a koplja u srpove. Neće više narod dizat mača protiv naroda nit se više učiti ratovanju. Hajde, dome Jakovljevi, u Gospodnjoj hodimo svjetlosti!"

Danas neću odgovarati kad me netko naljuti niti ću sam započinjati svađu.

Prvi tjedan- ponedjeljak
Iz 4, 2-6; Ps 122, 1-9; Mt 8, 5-11

"Odgovori satnik: »Gospodine, nisam dostojan da udeš pod krov moj, nego samo reci riječ i izliječen će biti sluga moj. Tá i ja, premda sam čovjek pod vlašću, imam pod sobom vojnike pa rekнем jednomu: 'Idi!' – i ode, drugomu: 'Dodi!' – i dođe, a služi svomu; 'Učini to' – i učini.«"

Koga sam dužan slušati? Muža, roditelje, poglavara? Iz ljubavi prema Kristu bespogovorno ću slušati dani mi autoritet.

Molitvene kartice možete preuzeti na poveznici:

https://www.zenavrsna.com/wp-content/uploads/2016/11/kartice_do_a_e_2016.pdf

DUHOVNA OBNOVA

Božićna duhovna obnova zajednice Motus Dei predivan je način na koji možete pripremiti svoje srce za nadolazeći blagdan Božića. Počevši od 1. prosinca, u bilo koje doba dana možete moliti i čitati tekstove posebno napisane za svaki pojedini dan. Uz molitvu i tekst dana ponuđen je i jedan mali izazov. Sve to traje do 24. prosinca – Badnjaka, a posljednjih 9 dana nema uobičajene molitve i tekstova, već se moli Devetnicu Djetetu Isusu (Božićnu devetnicu).

Tekstovi za pojedini dan su na poveznici:

<https://bogjetu.com/bozicna-duhovna-obnova/>

KAKO SUDJELOVATI?

1. Na početku svakog dana molite uvodnu molitvu.
2. Zatim pročitajte poticajni tekst i duhovni izazov za taj dan.
3. Na kraju molite završnu molitvu Djetetu Isusu.

Svaki dan završava molitvom Malom Isusu:

<https://www.youtube.com/watch?v=ODWecXoDozA>

DUHOVNE VJEŽBE

„DOĐI BLIŽE BOŽIĆU“

Slika 7. Budan dočeka Krista

Bog je po svetom Ignaciju Loyolskom Crkvi darovao duhovne vježbe. A one su dostupne svima, u online verziji, prilagođene došašću, u organizaciji SKAC Palme. Prijavi se i neka i tebi pomognu da budan dočekaš Krista.

Za ovaj ciklus duhovnih vježbi nužno je:

- a) odvajati vrijeme za molitvu, preporuka je od 20 od 60 minuta, najbolje rano ujutro, i prolaziti kroz sadržaje koji će biti objavljeni na Notionu (aplikaciji koju koristimo za ovaj program);
- b) kroz cijeli ciklus sudjelovati u online susretima nedjeljom u 20:15 sati (online susreti su mjesto na kojem možeš postaviti pitanja i čuti korisne upute za duhovne vježbe duhovnika koji vodi program. U nekom trenutku se dijelimo u manje grupe sa svrhom podjele konkretnih molitvenih iskustava. Svaku manju grupu animira iskusan pratitelj duhovnih vježbi sa svrhom da ti pomogne produbiti osobna iskustva) ili ako to nikako ne možeš, pronaći svećenika, časnu sestru ili koju drugu duhovnu osobu s koja će te pratiti u ovim duhovnim vježbama.⁸

Prijava: <https://forms.gle/zdDTY7eNJkmYz4So8>

Za više informacija javi se na idom@skac.hr

⁸ Otvorene prijave: Online duhovne vježbe kroz došašće 2025., <https://www.skac.hr/novosti/otvorene-prijave-online-duhovne-vjezbe-kroz-dosasce-2025/>

„OD IŠČEKIVANJA DO MIRA“

Slika 8. Duhovne vježbe sa sv. Mirjam iz Betlehema

Sveta Mirjam od Krista Raspetoga (1846. – 1878.), „mala Arapkinja“, rođena u Svetoj zemlji, ponizna i nepismena karmelićanka, osnovala je nekoliko karmelskih samostana u Izraelu i Indiji. Njezin jednostavan i svjetlom ispunjen život, vođen Duhom Svetim, poziva nas da dopustimo Isusu da nas ljubi i preobražava.

Sveta Mirjam od Krista Raspetoga vodit će nas prema božićnoj radosti kroz pet etapa:

- ✓ Prva nedjelja: Dođite i bdijte
- ✓ Druga nedjelja: Mirjam i Duh Sveti
- ✓ Treća nedjelja: Prihvatiti Božju radost
- ✓ Četvrta nedjelja: S Marijom i Josipom...
- ✓ Božić: Moliti za mir

Više informacija: online-duhovne.karmel.at

Prijava:

a) registracija: <https://karmel.us6.list-manage.com/subscribe?u=7c9d2aa0ecc1fde64fd44bc67&id=3eb40fe31e>

b) u slučaju poteškoća prilikom registracije, pošaljite poruku na elektroničku poštu: online-duhovne@karmel.at

Nakon prijave svakog petka primit ćete email s materijalima. Osim toga, adventski kalendar s citatima i slikama pomoći će vam da obogatite svaki dan, od ponedjeljka do subote, u duhu iščekivanja i molitve.

„PROBUDI SE, TI ŠTO SPAVAŠ!“

Slika 9. Duhovno buđenje

„U kršćanskoj tradiciji duhovne vježbe su dani u kojima osoba želi na sustavniji način, redovito pod vodstvom duhovnika, provjeriti svoj život i obnoviti svoje predanje Gospodinu. Duhovne vježbe obično pretpostavljaju boravak u nekom samostanu ili duhovnom centru gdje se one održavaju. Međutim, mnogi teško nalaze vremena da se povuku na nekoliko dana u mir i posvete intenzivnijem duhovnom življenju i dubljoj molitvi. Zbog toga su osmišljene e-Duhovne vježbe u kojima će zainteresiranima sadržaji za dnevno obavljanje razmatranja i osobnu molitvu biti poslani u njihovu aplikaciju, kako bi, tko želi, u tišini svoga redovitog života, mogao obaviti duhovne vježbe.“⁹

Adventske e-duhovne vježbe „Probudi se, ti što spavaš!“ (Ef 5,14) mogu vam pomoći kako biste došašće proveli kao jedno kvalitetno vrijeme duhovnog buđenja. Duhovne vježbe traju od 20. studenog do 25. prosinca. Sastoje se od razmatranja evanđeoskih ulomaka koje će nam Crkva navješćivati u svetim misama tijekom adventskih dana. Možda se možete organizirati u male skupine kako biste npr. jednom tjedno zajedno obavili razmatranje i međusobno dijelili svoja iskustva iz duhovnih vježbi.

Prijave traju do prve nedjelje došašća.

Poveznice za preuzimanje mobilne aplikacije: [Google Play](#) / [App Store](#)

E-mail: eduhovnevjezbe@gmail.com

⁹ Što su to E-duhovne vježbe?, <https://www.eduhovnevjezbe.hr/opce-informacije>

ZNAK DOBROTE

Slika 10. Ljubite jedni druge (Iv 13, 34)

CILJ

Potaknuti osobno svjedočanstvo vjere kroz mala, ali konkretna djela ljubavi i pažnje prema drugima u svakodnevnom životu.

OPIS ZADATKA

Tijekom došašća, svatko si zada osobni zadatak da svakoga dana učini jedno djelo dobrote – nešto što donosi nadu, mir, radost ili ljubav drugima.

PRIMJERI

- ✓ Nazvati stariju osobu koja živi sama i ponuditi se pomoći joj ako treba.
- ✓ Ispričati se nekome kome si nanio nepravdu ili neko zlo.
- ✓ Pokloniti osmijeh ili lijepu riječ osobama koje inače zanemaruješ (npr. blagajnici, vozaču autobusa, kolegi na poslu).
- ✓ Oprostiti nekome u srcu, makar ta osoba to i ne zna.
- ✓ Odvojiti vrijeme za volontiranje.

Na kraju došašća možeš Bogu u molitvi predati sve te trenutke i zamoliti da ih On pretvori u trajnu promjenu tvoga srca.

Duhovna poruka: „Pripremi put Gospodinu – u srcu i među ljudima.“¹⁰

¹⁰ Pripremila M. Jelić.

VOLONTIRAJ

Slika 11. „Jedno djelo ljubavi, veće je od osvajanja kraljevstva.“ (Sl. Božja Marija Krucifiksa Kozulić)

Pronađi u svojoj blizini mjesto gdje ćeš volontirati (dnevno, tjedno ili mjesečno). To ne mora biti daleko. Možda je to među tvojom rodbinom, u tvojoj župi, u nekoj ustanovi. Možda imaš neki poseban talent kojeg možeš podijeliti s drugima i više se angažirati kako bi ovaj svijet postao bolji, pravedniji, ljepši.

Ako ne znaš kome se obratiti, uvijek možeš pitati svoga župnika, voditelje župnih Caritasa i sl. Odluči se za taj korak dobrotvorne ljubavi i vidjet ćeš kako te to darivanje oplemenjuje, čini boljom osobom. Neka to bude tvoj put pripreme za slavlje Božića, svetkovine u kojoj slavimo rođenje Boga – Ljubavi u tijelu čovjeka.

PRUŽI RUKU

Slika 12. „Vjera se živi i ukorjenjuje u konkretnom životu.“ (Papa Franjo)

JE LI STVARNO BAŠ TAKO?

„Radost i nada, žalost i tjeskoba ljudi našeg vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe jesu radost i nada, žalost i tjeskoba također Kristovih učenika, te nema ničega uistinu ljudskoga a da ne bi našlo odjeka u njihovu srcu.“ (GS 1)

DUHOVNI POTICAJ

„Evandjelje nas podsjeća na nešto važno: život ima jedan zadatak za nas. Život nije besmislen, nije nam slučajno povjeren. To ne! To je dar koji nam Gospodin povjerava govoreći: otkrij tko si i potruđi se ostvariti san, koji je tvoj život! Svatko od nas – ne zaboravimo to – *je poslanje koje treba ostvariti*. Ne bojmo se, zato, pitati Gospodina: što mi je činiti? Ponovimo mu često to pitanje. Ono se vraća i u Bibliji: u Djelima apostolskim neke osobe, slušajući Petra koji je naviještao Isusovo uskrsnuće, *duboko potreseni rekoše Petru i drugim apostolima: ‘Što nam je činiti, braćo?’* (Dj 2, 37). Zapitajmo se to i mi: što mogu dobra činiti za sebe samoga i za braću? Kako mogu doprinijeti dobru Crkve, dobru društva? Vrijeme došašća služi tome: zaustaviti se i zapitati kako se pripremiti za Božić. Zauzeti smo tolikim pripremama, darovima i prolaznim stvarima, no zapitajmo se što učiniti za Isusa i za druge!

Na pitanje 'što nam je činiti?', u Evanđelju slijede odgovori Ivana Krstitelja, koji su *različiti za svaku skupinu*. Ivan preporučuje da onaj koji ima dvije haljine podijeli s onim koji nema; carinicima, koji ubiru poreze, kaže: „Ne utjerujte više nego što vam je određeno“ (Lk 3, 13); a vojnicima: 'Nikome ne činite nasilja, nikoga krivo ne prijavljujte' (r. 14). Svakome je upućena određena riječ, koja se tiče stvarne situacije njihovog života. To nam nudi dragocjenu pouku: *vjera se živo i duboko ukorjenjuje u konkretnom životu*. Nije neka apstraktna teorija. Vjera nije neka apstraktna teorija, neka opća teorija, ne, vjera je opipljiva i preobražava život svakog pojedinog od nas. Pomislimo, konkretno, na našu vjeru. Ja, moja vjera: je li to nešto apstraktno ili konkretno? Pronosim li je u služenju drugima, u pomaganju? Na kraju, zaključno, zapitajmo se: što konkretno mogu učiniti? Kroz ove dane, dok se bliži Božić. Kako mogu odraditi svoj dio? Uzmimo konkretan zadatak, pa i malen, koji odgovara našoj životnoj situaciji, i ostvarujemo ga kako bismo se pripremili za ovaj Božić. Na primjer: mogu nazvati neku osobu koja je sama, posjetiti neku stariju osobu ili bolesnika, učiniti nešto kako bih pomogao nekom siromahu, nekome u potrebi. I još: možda moram zamoliti za oprostjenje, možda imam situaciju koju treba razjasniti, dug za platiti. Možda sam zapostavio molitvu i nakon dugo vremena je došao trenutak da se približim Gospodinovom oprostjenju. Pronađimo nešto konkretno i učinimo to! Neka nam u tome pomogne Majka Božja, u čijem je krilu Bog tijelom postao.“ (Papa Franjo)¹¹

RAZMISLI

- ✓ Postoje li u tvojoj okolini ljudi koji se osjećaju isključeno, marginalizirano, zapostavljeno, odbačeno...?
- ✓ Nalaze li njihove patnje u tvom srcu odjeka?
- ✓ Što možeš učiniti za njih?

„Neka nas nada potakne vjerovati da Bog djeluje, čak i u neizvjesnosti.
Neka nas mir vodi u gradnji mostova tamo gdje prevladavaju podjele i strah.
Neka nas radost podsjeti da milost može procvjetati čak i na pustim mjestima.
Neka nas ljubav privuče da jedni druge prihvatimo kao članove jedne ljudske obitelji.
Ovo je naše adventsko hodočašće: hodati zajedno kao hodočasnici nade, njegujući svijet u kojem je svaka osoba dobrodošla, cijenjena i sposobna živjeti u miru.“¹²

Učini što si pred Bogom odlučio/odlučila.
Tvoja pomoć može nekome olakšati dane i uljepšati život,
štoviše, zauvijek ga promijeniti na bolje.

¹¹ Činiti konkretna dobra djela prava je priprava za Božić, <https://www.zg-nadbiskupija.hr/papa-ciniti-konkretna-dobra-djela-prava-je-priprava-za-bozic/19263>

¹² Usp. Advet with refugees. A Journey of Hope, Peace, Joy, and Love, https://jrs.net/wpcontent/uploads/2025/11/2025_EN_Adventresource.pdf?utm_medium=paid&utm_source=fb&utm_id=120236489635650124&utm_content=120236489635840124&utm_term=120236489635710124&utm_campaign=120236489635650124

DOŠAŠĆE U OBITELJI

Slika 13. Obitelj je Crkva u malom

„Zahvaljujući obitelji,
Crkva postaje *obitelj obitelji* i
obogaćuje se životom
ovih domaćih Crkava.“

(Direktorij za katehezu, 226)

UREĐENJE ADVENTSKOG KUTKA

Slika 14. Obiteljsko zajedništvo

CILJ

Stvoriti poseban kutak u domu koji će podsjećati na vrijeme iščekivanja Božića i poticati zajedništvo, molitvu i radost.

ZAJEDNIČKO PLANIRANJE

Okuplja se cijela obitelj i dogovara gdje će biti adventski kutak, npr. u dnevnom boravku, na prozoru, stolu, polici i sl. Svaki član obitelji predlaže što bi volio dodati (svijeće, adventski vijenac, slamu, zimzelene grančice, lančiće, biblijske stihove, crteže, kutiju u koju će se stavljati darovi za potrebite itd.).

IZRADA ADVENTSKOG VIJENCA

Zajednički zadatak: napraviti vlastiti adventski vijenac od borovih grančica, svijeća i ukrasa. Manja djeca mogu izrađivati ukrase od papira, a stariji će pripremiti svijeće i ostalo potrebno za izradu vijenca. Mogu se dodati i kartice sa svakodnevnim izazovima dobrote (učini danas dobro djelo, napiši pismo zahvale i sl.).

POSTAVLJANJE JASLICA ILI BOŽIĆNE SLIKE

Ovaj zadatak može obitelj napraviti i 3. ili 4. nedjelju došašća kao dopunu adventskog kutka. Ako imate jaslice, zajednički ih složite, ali bez Malog Isusa – on se stavlja tek na Božić. Ako nemate, možete nacrtati ili izraditi jaslice od papira, glinamola ili tkanine.

MOLITVENI I ZAHVALNI KUTAK

Dodajte malu košaricu ili bilježnicu u koju svatko može staviti svoju karticu zahvalnosti ili molitvenu nakanu za taj tjedan. To može postati obiteljski običaj svake nedjelje došašća

ZAJEDNIČKO PALJENJE SVIJEĆE

Svake nedjelje došašća okupite se zajedno, zapalite svijeću, otpjevajte adventsku pjesmu i pročitajte kratku molitvu.¹³

Slika 15. Ako ne postanete kao djeca... (usp. Mt 18, 3)

IZVORI

- ✓ Kralj Adventus, https://marijapropetog.hr/images/dokumenti/Kralj_Adventus_cijela_pri%C4%8Da.pdf
- ✓ Obiteljske kateheze, https://marijapropetog.hr/images/dokumenti/obiteljske_kateheze_do%C5%A1a%C5%A1%C4%87e.pdf
- ✓ Obiteljski hod kroz došašće, https://zenavrsna.com/wp-content/uploads/2019/11/Obiteljski_hod_kroz_dosasce.pdf
- ✓ Došašće u obitelji – sve što vam treba na jednom mjestu, <https://zenavrsna.com/dosasce-u-obitelji-sve-sto-vam-treba-na-jednom-mjestu/28603>

¹³ Pripremila M. Jelić.

BLAGOSLOV ADVENTSKOG VIJENCA

Slika 16. Adventski vijenac

„Adventski vijenac je krug ili prsten od zimzelenog granja sa četiri svijeće. Svake nedjelje u došašću, pali se po jedna svijeća. Bor i božikovina u vijencu simboliziraju besmrtnost, lovor označava pobjedu nad grijehom i patnjom, a cedar snagu i izlječenje od svih bolesti. Lišće božikovine podsjeća na vijenac od trnja, sukladno engleskom vjerovanju da je Kristov vijenac od trnja bio načinjen upravo od bodljikavog lišća ove zimzelene biljke. Često je u njemu i grančica ružmarina, jer ova je biljka prema legendi čuvala Djevicu Mariju na njenom putu u Egipat. Pletenje i ukrašavanje zimzelenih vijenaca davni je običaj nastao još prije pojave kršćanstva. Svijeće na zimzelenim vijencima palila su još drevna germanska plemena kako bi otjerali hladnoću prosinačkih noći, dok su u skandinavskim zemljama palili svijeće na 'krugu zemlje', čime su zazivali ponovni dolazak proljeća i toplih dugih dana. Prvi adventski vijenac na svijetu pojavio se 1838. u domu za siromašnu djecu „Das Rahe Haus“ (Trošna kuća) u Hamburgu. Mladi evangelički pastor i odgojitelj Johann Hinrich Wichern okupio je 1883. siročad s ulice te im u jednoj staroj i trošnoj kući ponudio novi dom. Svake je godine za vrijeme došašća sa svojim štićenicima organizirao trenutke molitve. U svome dnevniku zabilježio je da se u došašću 1838., želeći pronaći način, kako bi svojim štićenicima došašće učinio što ljepšim, dosjetio da od prvog dana prosinca svakim danom za vrijeme molitve upale jednu svijeću. Oko 1851. Wichernovi su štićenici, drveni vijenac počeli ukrašavati zimzelenim grančicama. Nakon Prvog svjetskog rata i katolici su počeli raditi adventske vijence. Četiri svijeće na vijencu znak su četiri adventska tjedna i najčešće su tri ljubičaste i jedna ružičaste boje.“¹⁴

¹⁴ Došašće: vrijeme radosti i iščekivanja Spasitelja i narodni običaji, <https://www.svjettorijeci.ba/dosasce-vrijeme-radosti-i-iscekivanja-spasitelja-i-narodni-obicaji/>

PRIPREMITE VIJENAC ZA BLAGOSLOV

Trebat će vam Biblija, blagoslovljena voda i četiri svijeće za proslavu blagoslova vijenca.

Prije nego što se vaša obitelj okupi za blagoslov, odaberite jedan od sljedećih biblijskih odlomaka koji će se čitati tijekom blagoslova:

- ✓ Izaija 11, 1-4; 61, 1-2
- ✓ Marko 1, 1-8
- ✓ Jakovljeva poslanica 5, 7-10
- ✓ Poslanica Filipljanima 4, 4-7.¹⁵

Neka netko pripremi čitanje biblijskog odlomka.

Stavite adventski vijenac na stol i/ili neka se obitelj okupi oko njega tamo gdje je pripremljen. Smanjite razinu svjetla u prostoriji kako biste stvorili odgovarajuću atmosferu. Stavite četiri svijeće (koje simboliziraju četiri tjedna došašća) na pripremljena mjesta. Neka netko predvodi molitvu blagoslova (najbolje otac i/ili majka).

TIJEK BLAGOSLOVA

Predvoditelj:

Ovaj tjedan započinjemo razdoblje došašća, kada dani postaju sve kraći. Pripremamo se za božićno slavlje rođenja Isusa, koji je Svjetlo svijeta. Provedimo neko vrijeme u tišini svjesni tame i čeznimo za svjetlom.

(Zastanite na nekoliko trenutaka, a zatim učinite znak križa. Potom upalite prvu svijeću.)

Predvoditelj:

Dragi Isuse, dok palimo svijeću na ovom adventskom vijencu, neka svjetlost Tvoje prisutnosti donese radost u naša srca. Blagoslovi našu obitelj i prijatelje te budi na pomoć svima onima kojima je to posebno potrebno u ovom blagoslovljenom vremenu.

Svi odgovore: Amen.

Predvoditelj:

Advent znači „dolazak“. U doba došašća, Crkva se priprema za proslavu dolaska Isusa. Prisjećamo se prošlosti, slavimo sadašnjost i gledamo u budućnost s nadom. Pripremamo se slaviti ne samo rođenje Isusa, već i njegovu prisutnost u našoj obitelji. Čekamo povratak Gospodina na kraju vremena kada će se sve naše nade ispuniti. Čekamo dolazak Svjetla koje će zasjati u tami, osvjetljavajući naš put prema miru.

Čitač: Čitanje iz... (čita odabrani odlomak.)

¹⁵ Pripremila s. M. M. prema predlošku: Blessing an Advent Wreath, <https://www.loyolapress.com/catholic-resources/liturgical-year/advent/about-advent/advent-links-to-explore-and-share/blessing-an-advent-wreath/>

Predvoditelj: Riječ Gospodnja.

Svi odgovore: Bogu hvala.

Predvoditelj:

Gospodine Bože, blagoslovi ovaj vijenac. Neka nas ovaj vijenac podsjeća na nadu i radost koju Isus donosi na svijet. To te molimo po Kristu, našem Gospodinu.

Svi odgovore: Amen.

(Predvoditelj poškropi blagoslovljenom vodom vijenac, a roditelji blagoslove znakom križa djecu. Potom se moli molitva Očenaš i može se zapjevati adventska pjesma¹⁶.)

Najljepše hrvatske adventske pjesme,

<https://www.youtube.com/watch?v=rUu0Vxlbds&t=1s>

Slika 17. Nazaretska Djevica i adventski vijenac

¹⁶ Usp. Pjesmarica: Hrvatske adventske popjevke, <https://glazba.biskupija-varazdinska.hr/userdocsimages/skladbe/Hrvatske-Adventske-popijevke-za-mjesoviti-zbor.pdf>

MOLITVA UZ ADVENTSKI VIJENAC

Svakodnevno izmolite molitvu Anđeo Gospodnji.
Kod adventskoga vijenca pripremite tekst molitve koju će svaki dan predmoliti drugi član vaše obitelji, a možete se pomoliti i spontano, bez unaprijed pripremljenoga teksta.

svakodnevna molitva

Dobri Bože, u ovo vrijeme pripreme i iščekivanja Božića
pokaži nam kako možemo pronaći mir
i u tišini svoga srca osjetiti Tvoju prisutnost.
Pomozi nam da danas razlikujemo bitno od nebitnog
i da budemo otvoreni za susrete koji su blagotvorni za nas
i za sve koje ćemo susresti.
Pomozi nam da pripremimo svoje srce
za dolazak tvoga Sina Isusa Krista.
Neka on nama i svim ljudima na svijetu
podari svoj mir. Amen.¹⁷

Slika 18. Obiteljska molitva i paljenje svijeća

¹⁷ Pripremila N. Uzelac.

POTICAJNE MISLI

Pored vašeg adventskog vijenca možete pripremiti poticajne misli. Ovdje donosimo prijedlog sadržaja kojeg možete oblikovati u vaš adventski kalendar.¹⁸

1. NEDJELJA:

POKRAJ JASLICA TREBAMO OTKRITI ODGOVOR NA SVAKO NAŠE PITANJE!

PONEDJELJAK - 1. TJEDAN:

ISUSE, DARUJ MI SRCE KOJE ĆE UVIJEK BITI SRETNO S TOBOM!

UTORAK - 1. TJEDAN:

ISUSE, NEKA SVAKI DAN MOGA ŽIVOTA BUDE TAKAV DA SE NE SRAMIM KADA SE TI POJAVIŠ U SVOJOJ SLAVI.

SRIJEDA – 1. TJEDAN:

ISUSE, HVALA TI ŠTO SI DOŠAO MEĐU NAS LJUDE I OTVORIO NAM OČI I SRCE ZA LJUBAV PREMA BOGU I BLIŽNJEMU.

ČETVRTAK – 1. TJEDAN:

ISUSE, TI NAS NIKADA NE OSTAVLJAŠ SAME! ZBOG TOGA BI TREBALI BITI PRESRETNII!

PETAK – 1. TJEDAN

ISUSE, TI ZNAŠ ŠTO MI TREBA, TI SI JEDINI I PRAVI ODGOVOR NA SVA MOJA PITANJA.

SUBOTA -1. TJEDAN:

ISUSE, UČINI DA MOJE OČI MOGU U SVAKOM ČOVJEKU VIDJETI DJELIĆ TVOJE LJUBAVI.

2. NEDJELJA:

DAR PUNO TOGA GOVORI, ALI NAJVIŠE O SAMOM DARIVATELJU!

PONEDJELJAK -2. TJEDAN:

HVALA NEBU ŠTO JE ZEMLJI DAROVALO MARIJU!

UTORAK - 2. TJEDAN:

ISUSE, KAKO JE LIJEPO ZNATI DA POSTOJIŠ I DA SE ZA MENE BRINEŠ.

SRIJEDA - 2. TJEDAN:

¹⁸ Pripremila Lj. Elek.

ISUSE, KOJI PUT ME BRIGE ZNAJU TOLIKO OBUZETI. NE DOPUSTI DA ZBOG NJIH ZABORAVIM TEBE!

ČETVRTAK - 2. TJEDAN:

ISUSE, POMOZI MI NADVLADATI ONO ŠTO ME ŽELI OD TEBE ODVOJITI.

PETAK - 2. TJEDAN:

ISUSE, DOĐI! OČEKUJEM TE SPREMNA SRCA. DOĐI I ISPUNI MOJ DOM SVJETLOM SVOGA LICA!

SUBOTA - 2. TJEDAN:

ISUSE, DOĐI U OVAJ SVIJET, KOJI POMALO GUBI SMISAO POSTOJANJA I SVOJU PRVOBITNU ZADAĆU.

3. NEDJELJA:

PUT DO TEBE, BOŽE, MOJ JE BLIŽNJI KOJI STOJI POKRAJ MENE.

PONEDJELJAK - 3. TJEDAN:

DOK POLAKO PROLAZI JOŠ JEDNA GODINA, MOJA TIHA MOLITVA JE DA TI UVIJEK, DOBRI BOŽE, BUDEŠ POKRAJ MENE.

UTORAK - 3. TJEDAN:

SVAKI ČOVJEK MOŽE NA ZEMLJI NAĆI KOMADIĆ RAJA!

SRIJEDA - 3. TJEDAN:

SVAKI JE ČOVJEK VRIJEDAN PAŽNJE! DANAS ĆU SE SJETITI NEKOGA NA KOGA DUGO NISAM MISLIO!

ČETVRTAK - 3. TJEDAN:

ISUSE, DAJ DA OSJETIMO I SHVATIMO ŠTO ZNAČI IMATI BOGA, KOJI JE UVIJEK S NAMA!

PETAK - 3. TJEDAN:

PLOD BOŽICA JE SRCE KOJE ZNA ZAHVALJIVATI I OPRAŠTATI.

SUBOTA - 3. TJEDAN:

ISUSE, HVALA TI ŠTO SVAKIM DANOM OTKRIVAM TVOJU LJUBAV I DOBROTU I TO NA ONIM MJESTIMA GDJE SE NAJMANJE NADAM.

4. NEDJELJA:

ISUSE, DONESI RADOST SVAKOMU ČOVJEKU DOK ĆEMO I OVOGA BOŽICA SLAVITI TVOJ ROĐENDAN.

PONEDJELJAK - 4. TJEDAN:

ODLUČIO SAM DA SE DANAS NEĆU NALJUTITI. TAKO ĆU UNIJETI VIŠE MIRA U NAŠ SVIJET!

UTORAK - 4. TJEDAN:

ŽIVOT JE LIJEP! TO TEŠKO OTKRIVAJU ONI KOJI SU BEZ RAZLOGA NEZADOVOLJNI I SEBIČNI!

SRIJEDA - 4. TJEDAN:

MALE RADOSTI SU OAZE SREĆE NA PUTU KROZ ŽIVOT KOJE SVAKI ČOVJEK TREBA I ŽELI!

ČETVRTAK - 4. TJEDAN:

LIJEPO JE ZNATI DA ME NETKO VOLI I DA JE SRETAN ŠTO POSTOJIM!

PETAK - 4. TJEDAN:

BOŽIĆ JE SVETKOVINA BOŽJE VIDLJIVE LJUBAVI PREMA ČOVJEKU I ČOVJEKOVE ČEŽNJE ZA SVOJIM SPASITELJEM!

SUBOTA - 4. TJEDAN:

NEKA OVE NOĆI MOJE USNE TIHO ŠAPĆU TVOJE IME, ŠTO NOSI NESEBIČNU LJUBAV BOGA EMANUELA!

BOŽIĆ:

NEKA DANAS MOJ GRAD BUDE ODSJAJ BETLEHEMA, A SRCE SVAKOG NJEGOVOG STANOVNIKA TOPLE JASLICE, GDJE ĆEŠ SE TI RODITI I ZAUVIJEK OSTATI EMANUEL!

Slika 19. Drveni adventski kalendar

ADVENTSKE ODLUKE I NAGRADE

Pripremite sve potrebno za izradu vašeg adventskog vijenca. Tijekom izrade sa svojim ukućanima razgovarajte na čemu namjeravate posebno poraditi tijekom došašća, čega se možda odreći u korist potrebitih i sl. Vaš razgovor može slijediti i četiri posebno važna glagola u došašću:

1. BDIJETI (Nad kime/čime? Oko čega? U odnosu na što?...)
2. PRIPRAVITI (Što? Za Gospodina? Za sebe? Za druge? U okolini? ...)
3. RADOVATI SE (Kome? Čemu? Zbog čega?...)
4. PRIHVATITI (Što? Radi koga? Zbog čega?...)

Ovaj susret podijele zaključite dogovorom oko nekih važnih odluka kojih se želite držati tijekom došašća, te zajedničkom molitvom. Odluke/dogovore možete zabilježiti na vidljivo mjesto, a male nagrade (osobito za manju djecu) možete staviti u vaš obiteljski adventski kalendar.¹⁹

Slika 20. Adventski kalendar s papirnatim vrećicama

¹⁹ Usp. Adventski kalendar na katolički način – izradite ga sami, <https://zenavrsna.com/adventski-kalendar-katolicki-nacin/15040>

OBRNUTI ADVENTSKI KALENDAR

Riječ je o uobičajenom odbrojavanju 25 dana pred Božić na adventskom kalenDAR-u – međutim umjesto svakodnevnog jedenja čokoladica, kako to biva običaj, svaki dan u košaricu stavljate neki dar, npr. slatkiš, rižu, brašno ili drugu namirnicu koje na Božić možete donirati.

Akcija započinje prvom nedjeljom Došašća i svakoga je dana predviđeno jedno djelo ili namirnica koju svi slojevi vjernika mogu učiniti ili staviti namirnicu u kutiju ili vrećicu koju su pripremili na početku došašća. Naravno, materijalne prilike nisu kod svih jednake te neki ne mogu u cijelosti ostvariti sve ono što je predviđeno navedenim karitativnim programom, no važno je imati na umu da svaki, pa i najmanji dar, može nekome pomoći u ublažavanju posljedica siromaštva, napuštenosti i odbačenosti.²⁰

Dovoljno je odabrati kutiju i svakog dana staviti jedan dar za potrebite u nju, a može ih biti i više, ako je vaša obitelj u mogućnosti više pomoći onima koji nemaju.

Slika 21. Kutija dobrote

²⁰ Jeste li čuli za obrnuti adventski kalendar?, <https://hkm.hr/zivot/jeste-li-culi-za-obrnuti-adventski-kalendar/>

PRAZNE JASLICE

Svako dijete može imati svoje jasllice ili možete pripremiti jedne za cijelu obitelj. Ideja je da se žrtvice, služenja ili dobra djela rade u čast Malog Isusa kao rođendanski poklon te zbog njih dijete dobiva slamu da ju stavi u jaslje. Kada dođe božićno jutro, Mali se Isus stavlja u jaslje.

Potičite svoju djeca da učine što udobniji „krevet“ za Isusa svojim dobrim djelima. U tom procesu objasnite Isusovo darivanje koje nam omogućuje da budemo dio Božje obitelji.

Kada postoje prazne jasllice koje se mogu ispuniti slamom za svaku malu žrtvicu, kada se pjevaju adventske pjesme u svjetlosti svijeća koje su postavljene na adventski vijenac, djeca nemaju potrebu slaviti Božić prije vremena.

Osim toga, post i drugi oblici pokore, kao što je molitva i davanje milostinje, pomažu nam očistiti srca i pripremaju nas za slavljenje Božića (usp. KKC 1434).²¹

Slika 22. Jasllice za Maloga Isusa

²¹ Usp. Kako obitelji mogu bolje živjeti duh adventa i Božića u svojim domovima?, <https://zenavrsna.com/obitelji-zivjeti-duh-adventa-bozica/2267>

ADVENTSKI ANĐELI

Svetkovini Božića naši se najmlađi raduju na osobit način. Veseli ih sadržaj slavlja koliko i tradicije i običaji koji se vežu uz svetkovanje. Nestrpljivo odbrojavaju dane do njegova dolaska u čemu im pomažu adventski kalendari u kojima se često krije kakav slatkiš ili zanimljiva poruka. Roditelji koji žele duh iščekivanja Božića prožeti duhovnim sadržajem pomoć mogu pronaći ovim ili sličnim poticajnim karticama. Tekstovi otisnuti na karticama članove obitelji potiču na molitvu, djela milosrđa ili duhovna promišljanja. Predložak s likovima anđela možete izrezati, obojati, plastificirati i svaki dan izvlačiti pri zajedničkom okupljanju obitelji.

Slika 23. Obojani anđeli

Budete li poslušni poticaju vaših anđelčića, jaslice koje za novorođenoga Kralja gradite u svojim srcima bit će mu najugodnija kolijevka.

Izradite anđele s poticajnim mislima i odlukama ili ih preuzmite sa poveznica:

- ✓ <https://djios.hr/wp-content/uploads/2021/01/andjeli.pdf>
- ✓ <https://2cm.es/1jZyM>

IZAZOV ZA BRAČNE PAROVE

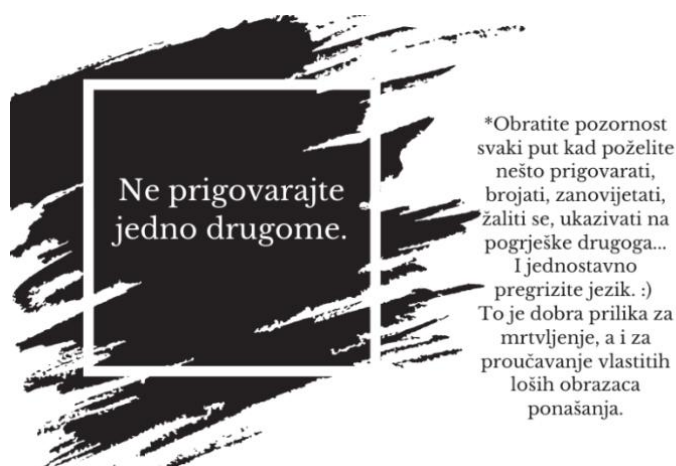
Dok se približavamo Božiću, približavajmo se i jedni drugima. Na poveznicama možete preuzeti 24 kartice s dnevnim izazovima koje možete isprintati i poredati kako mislite da je najbolje za vas. Može to biti u obliku adventskog kalendara.²² Autorica prijedlog učinila je to ovako:

Slika 24. Adventski kalendar s izazovima za bračne parove

Kartice vas mogu potaknuti da s većom pažnjom i promišljanjem pristupate jedno drugome. Preuzmite kartice s izazovima ili pripremite vlastite:

- ✓ [24-dana-do-Bozica Izazov-za-parove PDFDownload](#)
- ✓ [24-dana-do-Bozica Izazov-za-parove WORDDownload](#) (mogućnost ažuriranja)

Slika 25. Kartica s izazovom

²² Adventski izazov za parove, <https://www.deborajo.com.hr/2021/11/adventski-izazov-za-parove/>

MOLITVE UZ ADVENTSKI VIJENAC ZA ČETIRI NEDJELJE DOŠAŠĆA

PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Upalite prvu ljubičastu svijeću, proročku svijeću, koja predstavlja nadu. Ljubičasta je osnovna boja povezana s došašćem jer simbolizira obraćenje i pripremu. Tijekom prve nedjelje došašća prisjećamo se starozavjetnih proroka koji su s nadom i iščekivanjem najavljivali Isusov dolazak.

Iz Svetog pisma: „Narod koji je u tmuni hodio svjetlost vidje veliku; one što mrklu zemlju obitavahu svjetlost jarka obasja“ (Izaija 9, 2).

Molitva uz adventski vijenac:

Dragi Isuse, ti si nada našeg kaotičnog svijeta. U ovom došašću, pomози nam da usporimo, čujemo tvoj glas i usmjerimo se na ono što je zaista važno. Svu naša nada je u tebi dok pripremamo svoja srca za proslavu tvog rođenja na Božić. Amen.

DRUGA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Upalite prvu i drugu ljubičastu svijeću. Druga, betlehemska svijeća, simbolizira mir i molitvu. Tijekom druge nedjelje došašća prisjećamo se putovanja Josipa i Marije iz Nazareta u Betlehem.

Iz Svetog pisma: „Josip, budući da je bio iz doma i loze Davidove, uziđe iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju – u grad Davidov, koji se zove Betlehem – da se podvrgne popisu zajedno sa svojom zaručnicom Marijom koja bijaše trudna.“ (Luka 2, 4-6).

Molitva uz adventski vijenac:

Dragi Isuse, ušao si u naš svijet na Božić kao Knez mira. Ovog došašća, dok težimo biti najbolja verzija sebe, ispuni naša srca i domove dubokim i trajnim mirom. Pomози nam da podijelimo taj mir sa svima koje sretnemo, posebno s onima kojima je najpotrebniji. Amen.

TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Upalite prvu i drugu ljubičastu svijeću te ružičastu, pastirsku svijeću, koja simbolizira radost. Tijekom treće nedjelje došašća ispunjeni smo radošću zbog ponovnog dara Isusa u našim životima. Ova se nedjelja često naziva „Gaudete nedjelja“ ili „Radujte se nedjelja“, jer razmišljamo o radosti koju nam Gospodin želi donijeti.

Iz Svetog pisma: „Pastiri se zatim vratiše slaveći i hvaleći Boga za sve što su čuli i vidjeli kako im je bilo rečeno.“ (Luka 2, 20).

Molitva uz adventski vijenac:

Dragi Isuse, pomози nam da se usredotočimo na tebe tijekom ovog užurbanog razdoblja. Daj da budemo svjesni radosti koju unosiš u naše živote. Želimo te pronaći u svakodnevnim trenucima i doći s punim srcem zahvalnosti do tvojih jaslca na Božić. Amen.

ČETVRTA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Upalite sve četiri svijeće. Četvrta svijeća zove se anđeoska svijeća i simbolizira ljubav. Tijekom ove posljednje nedjelje došašća radujemo se beskrajnoj ljubavi koju nam Bog daje, što se očituje u rođenju njegova Sina.

Iz Svetog pisma: „I anđeo im reče: Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin“ (Luka 2, 10-11).

Molitva uz adventski vijenac:

Dragi Isuse, neka svjetlo tvoje ljubavi uvijek sja u našim srcima. Kako se Božić približava, divimo se tvojoj velikoj ljubavi prema nama. Neka tvoja ljubav preobrazi svaki dio našeg života i dotakne svakoga koga volimo i susrećemo. Naša su srca otvorena za tebe, Gospodine Isuse. Amen.²³

Slika 26. Obiteljska radost i zajedništvo u molitvi

²³ Izvorni tekst: St. Anthony's Brief, vol.85 No.1, Dec/Jan 2025.; izvor: *Mreže riječi*

Molitve u obitelji (kod paljenja svijeća na adventskome vijencu)

Uoči Prve nedjelje došašća:

Bože, svjetlo istinsko, ti si u svome čovjekoljublju htio čovjeka izvesti iz tame grijeha i smrti, obnoviti u njemu sve što je grijehom ranjeno i udahnuti mu život koji odiše tvojom vječnošću. Rasvijetli svojim životvornim Duhom naše živote, okrijepi naše zajedništvo i u naše odnose unesi ljepotu svoje ljubavi da, hodeći vjerno putem tvojih zapovijedi, otvorena srca susrećemo ljude i svjedočimo im radost koju daruješ svakomu čovjeku. Daj da ovaj zapaljeni plamen gori u nama bez prestanka kako bismo u milosnome vremenu došašća uzmošli rasti u vjeri, u predanju tebi i u radosnome prihvatanju Ljubavi kojom si otkupio svijet. Gospodine, budi nam svjetlo na putu života. Amen.

Uoči Druge nedjelje došašća:

Bože, izvore i obnovitelju života, tebi je sve znano; ti znaš našu slabost, našu malovjernost i naša lutanja; ti znaš što nas i sada priječi da se potpuno predamo tebi. Ozdravi, molimo te, sve što je usahlo pod našom duhovnom lijenošću i daj da novom snagom u nama uzraste mladica vjere, kojoj si dao život milošću krsnoga preporođenja. Okrijepi naša nastojanja da dar vjere hranimo ustrajnom nadom, svakodnevnom molitvom i pouzdanjem u tvoju dobrotu. Daj da u budnosti vjere, u ljubavi pozorni na bližnje, radosno iščekujemo dolazak tvoga Jedinorođenca Isusa Krista te budemo dostojni jednom stati pred tebe, gledajući te licem u lice. Gospodine, budi nam svjetlo na putu života. Amen.

Uoči Treće nedjelje došašća:

Bože, tvoja je riječ svjetlo našim koracima, radost i mir našim srcima. Daj nam, molimo te, da rasvijetljeni mudrošću tvoga Duha, radosna srca prihvatimo utjelovljenu Riječ spasenja – tvoga ljubljenoga sina Isusa Krista, koji se zbog naše malenosti htio roditi kao dijete i zbog naše slabosti došao k odbačenima, grješnicima i prezrenima. Ne dopusti da nas uplaši tvoja uzvišenost i veličina tvoje dobrote, jer ti se nisi plašio naše grješnosti i naše nedostojnosti. Nastani se u našim mislima i bdij nad našim djelima da sav naš život bude blistav znak tvoje blizine za naše bližnje i za ljude koje susrećemo. Gospodine, budi nam svjetlo na putu života. Amen.

Uoči Četvrte nedjelje došašća:

Bože, u čudesnosti svoga promisla, ti si odabrao ljudsku obitelj za put svoga dolaska na svijet i tako posvetio naše domove i naše obitelji da budu sveto mjesto slušanja tvoje riječi i otkrivanja tvoje volje. Obitelj je svetohranište, divan dom tvoje prisutnosti, jer si htio doći u tišini, u skrovitosti, daleko od buke svijeta. Ono što nas katkada priječi da čujemo tvoj glas i da osjetimo tvoju blizinu, jest buka svijeta koja se uvlači u naš dom; s njome dolaze i brige za prolazno i za sigurnost, strahovi i obziri, borba za ugled i za mjesto u svijetu. A ti ostaješ u skrovitosti, ovdje među nama, a da te ne prepoznamo. Ukloni, Gospodine, iz naših života strah koji nam šapće da ćemo nešto izgubiti ako prihvatimo tebe. Oslobodi nam srce za sebe kako bismo bili uistinu slobodni te tako nađemo radost i mir. Amen.

JIŠAJEVO STABLO

Jišajevo stablo nam govori o Kristovim prethodnicima kroz simbole i povezuje Sveto pismo sa spasenjskom povijesti od stvaranja do Isusova rođenja.

Svjedočanstvo jedne majke:

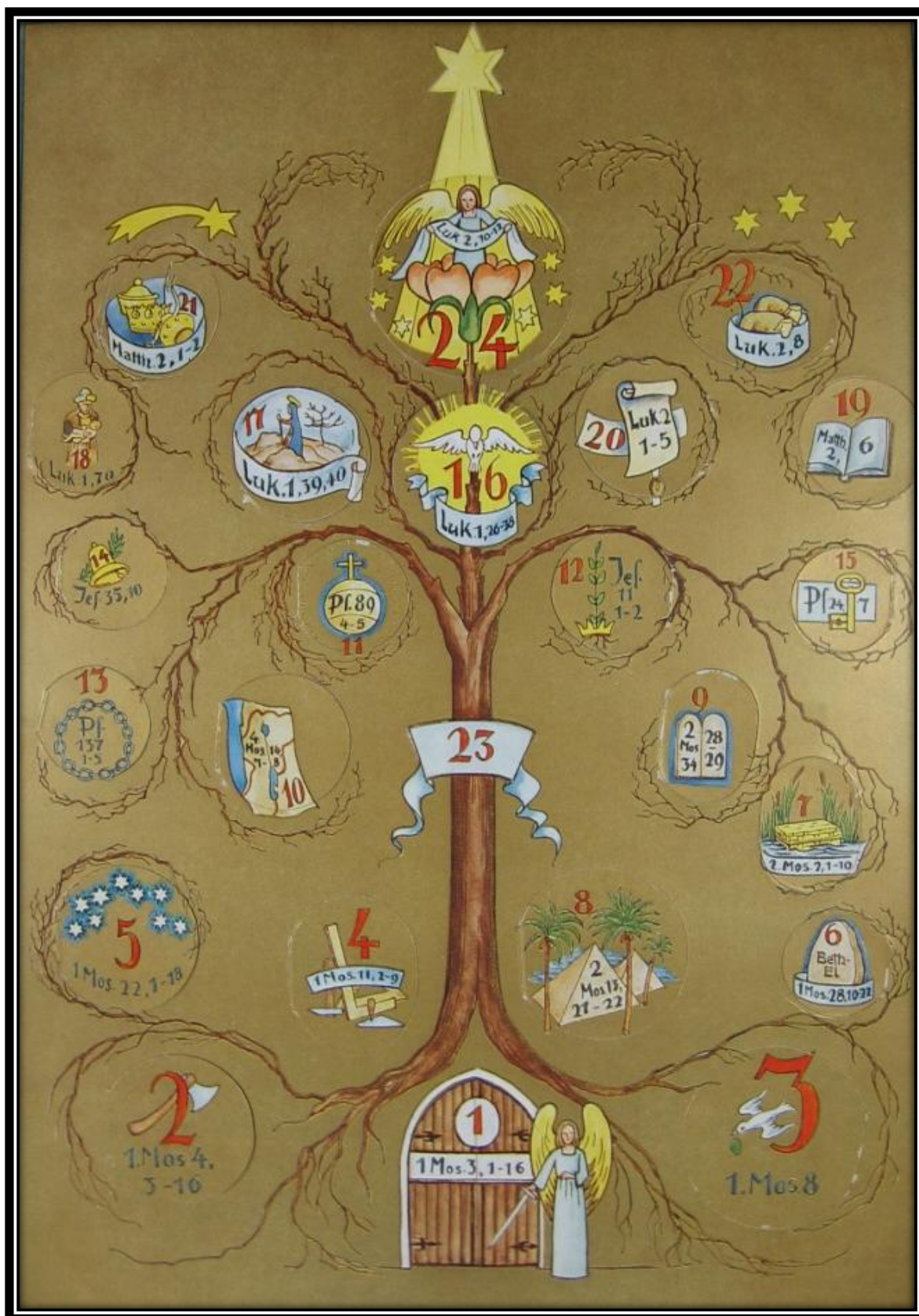
„Jišajevo stablo. O čemu se radi? Ideja je da se kroz došašće s djecom prolazi kroz biblijsku povijest od stvaranja svijeta do Kristovog rođenja. Radimo to preko istaknutih biblijskih likova i njihovih priča. Uz svaki lik je vezana tema (pr. Abraham – vjera, povjerenje u Boga) i simbol kojeg objesimo na stablo koje predstavlja Jišajevo stablo tj. Kristovo rodoslovlje. Stablo može biti pravi bor koji ćete kasnije ukasiti za Božić. Tako božićno drveće dobiva dodatnu simboliku: put do Krista. Ali moguće je od kartona ili hamer papira napraviti oblik stabla na zidu i na njega zakačiti ukrase. Ili iskoristiti nekakvu granu koja se stavi u vazu i na nju se vješaju ukrasi.

Mogućnosti su brojne, samo aktivirajte maštu. Iako je Jišajevo stablo postala i naša obiteljska tradicija, nastojim svake godine unijeti nešto novo. Dok su svi bili manji nastojali smo tijekom dana pročitati priču i bojati lik koji je određen za taj dan, a uvečer bismo vješali ukras i imali kratku molitvu iz [Vodiča](#) kroz Jišajevo stablo. Imamo pripremljene [ukrase](#) koje možete preuzeti, isprintati i zalijepiti na tvrdi papir ili karton. Ove godine sam odlučila napraviti koncepciju koja uključuje i malene i velike. Oblik stabla od filca bit će zakačen na zid. Na velikom hameru imamo zalijepljene omotnice, nešto kao adventski kalendar. U svakoj omotnici bit će kartica iz Vodiča za određeni dan, ukras za bojanje i dvije kartice s imenima. Jedno ime je od nekog od manje djece koje će tu večer imati privilegiju bojati ukras za stablo, a drugo ime od starijeg djeteta koje će imati zadatak ispričati biblijsku priču toga dana. Ukrase za bojanje smo preuzeli s interneta. Moguće je cijelu priču pretvoriti u večernju molitvu s djecom. Tako mi radimo. Tata započinje večer znakom križa i uvodnom molitvom. Nakon pričanja biblijske priče i čitanja prigodnog ulomka iz Svetog pisma, otpjevat ćemo zajedno neku adventsku pjesmu. Slijedi desetica krunice i završna molitva iz Vodiča. Maleni mogu bojati svoju sliku iz bojanke dok molimo.“²⁴

Slika 27. Jišajevo stablo

²⁴ Došašće u obitelji kroz Jišajevo stablo, <https://zenavrna.com/dosasce-obiljelji-kroz-jisajevo-stablo/2100>

Slika 29. Ukrašavanje Jišajevo stbla

Ukrase za Jišajevo stablo možete preuzeti, ispisati i zalijepiti na tvrdi karton (s jedne strane [prednji list](#), a s druge [stražnji](#)) pa izrezati. Ako vaši mališani to žele, ukrasi se mogu i bojati. Ukrase možete i plastificirati. Takav način je posebno prikladan ako imate jako malu djecu.²⁵

OSTALI PRIJEDLOZI

VODIČ

<https://drive.google.com/file/d/0B7rH8IzTL2tgSkNtSVdFaEI4dFU/view?resourcekey=0-Eop5-0tPt61Sll1mikoPnA>

UKRASI

- ✓ https://www.zenavrsna.com/wp-content/uploads/2016/11/Ukrasi_za_Jisajevo_stablo.pdf
- ✓ [Download color ornaments – 1 per page](#)
- ✓ [Download color ornaments – 6 per page](#)
- ✓ Download colorable ornaments – 1 per page
- ✓ [Download colorable ornaments – 6 per page](#)

BOJANKA

<https://www.zenavrsna.com/wp-content/uploads/2016/11/Adventska-bojanka.pdf>

²⁵ Advent pred vratima: novi materijali za Jišajevo stablo i dječji adventski kalendar, <https://zenavrsna.com/materijali-za-jisajevo-stablo-smiljana-coh/8669>

SETOVI UKRASA

PRVI SET UKRASA ZA JIŠAJEVO STABLO

- Prednji dio - https://zenavrsna.com/wp-content/uploads/2017/12/Jisajevo_stablo_I_dio_naprijed.pdf
- Stražnji dio - https://zenavrsna.com/wp-content/uploads/2017/12/Jisajevo_stablo_I_dio_iza.pdf

DRUGI SET UKRASA ZA JIŠAJEVO STABLO

- Prednji dio - https://zenavrsna.com/wp-content/uploads/2017/12/II_serija_prednji_dio-1.pdf
- Stražnji dio - https://zenavrsna.com/wp-content/uploads/2017/12/II_serija_straznji_dio.pdf

TREĆI SET UKRASA ZA JIŠAJEVO STABLO

- Prednji dio - https://zenavrsna.com/wp-content/uploads/2017/12/III_serijaprednji_dio.pdf
- Stražnji dio - https://zenavrsna.com/wp-content/uploads/2017/12/III_serijastraznji_dio.pdf

ČETVRTI SET UKRASA ZA JIŠAJEVO STABLO

- Prednji dio https://zenavrsna.com/wp-content/uploads/2017/12/Jisajevo_stablo_IV_dio_naprijed.pdf
- Stražnji dio https://zenavrsna.com/wp-content/uploads/2017/12/Jisajevo_stablo_IV_dio_nazad.pdf

Slika 30. „Isklijat će mladica“ (Iz 11, 1)

OBITELJSKO STABLO PRENOŠENJA VJERE

Jišajevo stablo možete obogatiti i dodatnim ukrasima (npr. sa slikama/imenima vaših predaka) i tako možete otkriti „crvenu nit“ prenošenja vjere koja je stigla sve do vaše djece. Ujedno će vaša djeca moći bolje upoznati svoje pretke i čuti zanimljive priče iz vaše obiteljske prošlosti, a napose one koje se odnose na prenošenje vjere. To može biti prilika i da se pomolite za svoje drage preminule, ali možda i posjetite rodbinu koju već dugo niste vidjeli. Obradujte ih ovoga Božića i podijelite s njima svoju priču o obiteljskom stablu vjere.

Slika 31. Prenosjenje vjere u obitelji

OPIS AKTIVNOSTI

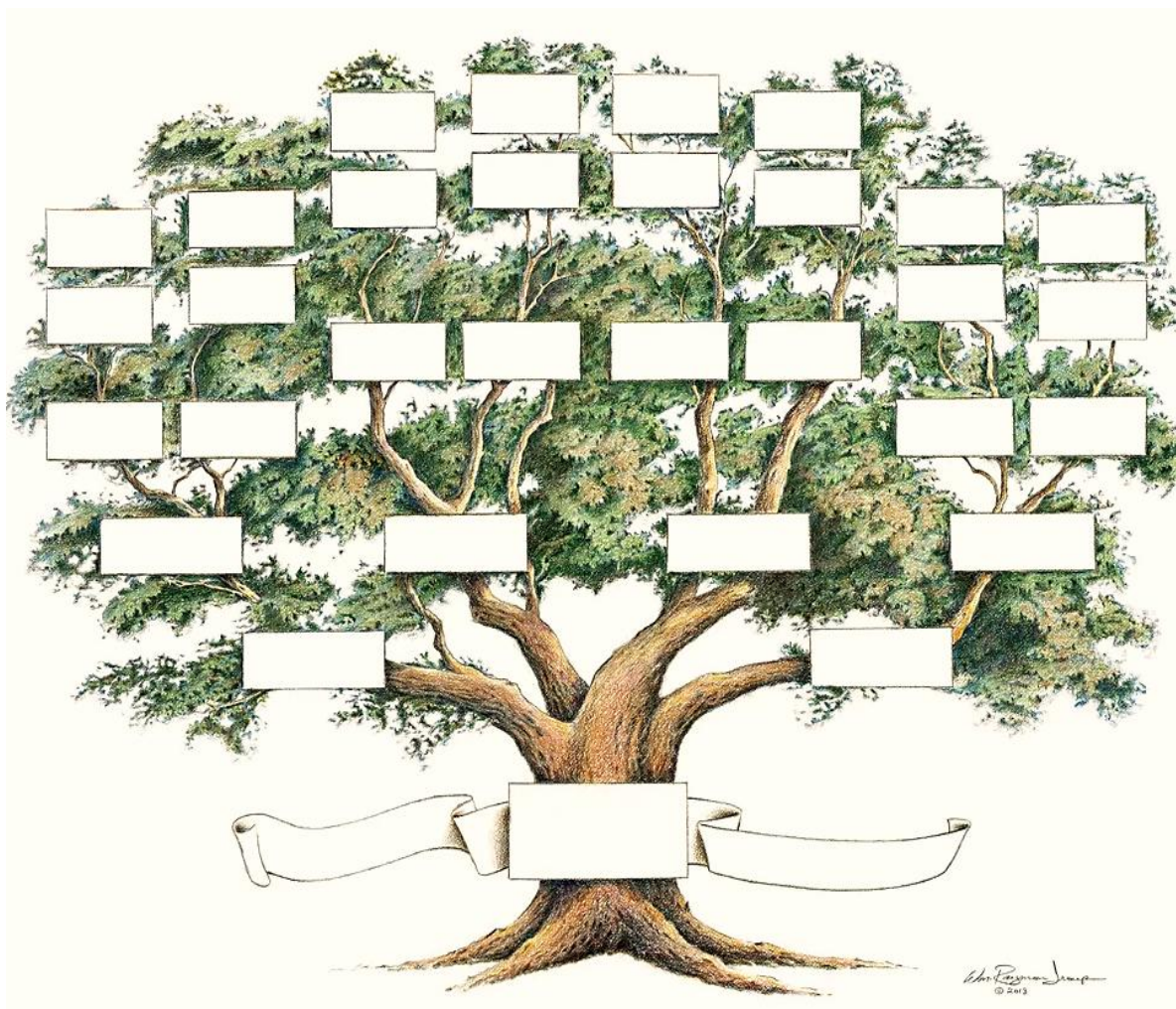
Izvadite stare albume s fotografijama i pokažite ih svojoj djeci. Ujedno se i vi prisjetite vašeg djetinjstva i lijepih obiteljskih trenutaka. Ispričajte im kako je to izgledalo kada ste vi bili mali, pričajte djeci o anegdotama pojedinih članova obitelji, kao i o članovima obitelji kojih više nema. Pričajte im o vašim precima, osobama koje su na vas utjecale. Pričajte im o vašem porijeklu i obiteljskim zanimljivostima. Dopustite djeci da postavljaju pitanja i napravite usporedbu života prije i sada. Potom izradite ukrase vašeg obiteljskog stabla koji se nastavljaju na biblijsku priču o Isusovom rodoslovlju ili napravite zasebno obiteljsko stablo.

Najbolji način za početak istraživanja je kroz razgovore s obitelji. Pitajte svoje roditelje, bake, djedove, ujake, tetke i druge rođake o njihovim sjećanjima, pričama o obiteljskoj povijesti, imenima predaka, važnim događajima i mjestima. Možda ćete otkriti zanimljive detalje koji će vas voditi do daljnjih istraživanja.

Za izradu je potrebno pripremiti npr. papir za tempere, tempere, kist, voda – pomoću navedenih materijala nacrtajte stablo i ostavite da se osuši. Na manje papire olovkom nacrtajte i bojicama obojite članove svoje obitelji, a ukoliko imate, možete koristiti prave fotografije. Na dno stabla zalijepite crtež sebe, svoje braće i sestara, iznad zalijepite crtež tate na jednu stranu i mame na drugu stranu, a iznad njih njihove roditelje odnosno vaše bake i djedove. Ukoliko želite možete i proširiti stablo tako da dodate maminu i tatinu braću i sestre i njihovu djecu. Pored svake fotografije napišite naziv odnosa i ime, npr. Mama Marica, Brat Jakov... Tako će se vaše obiteljsko stablo razgranati...

Slika 32. Obiteljsko stablo sa slikama

Slika 33. Predložak za izradu obiteljskog stabla u šest generacija

Dobar je Gospodin,
dovijeka je ljubav njegova,
od koljena do koljena vjernost njegova.

(Ps 100, 5)

„DOČEK“ SV. NIKOLE U OBITELJI

DAN SV. NIKOLE

Blagdan sv. Nikole koji se slavi 6. prosinca istaknuta je točka adventa. Svako dijete stavlja vani svoje cipele noć prije blagdana u nadi da će ih posjetiti dobri biskup sa svojom mitrom i pomoćnicima te torbom punom darova. Djed Mraz je stvoren po uzoru na sv. Nikolu, ali je komercijalizam uništio pravu priču. Mnoge obitelji se daruju i na dan sv. Nikole i na Božić.

IZRADITE BISKUPSKJE MITRE

Ova je aktivnost predviđena za cijelu obitelj i djecu različitih uzrasta. Osmišljena je kroz nekoliko koraka što je čini još zanimljivijom. Prije svega, kad se djeca okupe, pokušajte izraditi biskupske mitre. Nabavite crveni i bijeli hamer papir koji ćete naknadno ukrasiti. Prema predlošku izmjerite visinu i širinu mitre tako da čvrsto stoji na glavi. Mitra može biti crvene ili bijele boje sa zlatnim križem koji ćete izrezati od sjajnog kolaž papira. Sljedeći korak je zanimljiva slikopriča o životu sv. Nikole.

SLIKOPRIČA O ŽIVOTU SVETOG NIKOLE

Ovaj dio aktivnosti morate pripremiti unaprijed. Bit će vam potrebne slike koje ćete navedenim redoslijedom složiti u kartonsku kutiju: svetac, brod, dimnjak, prozor, zlatnici, biskup, molitva i post, tuga, vreća sa zlatnicima, grad Mira (tako da prva kartica koju izvadite bude slika grada Mire). Kutiju možete ukrasiti kao što biste zamotali poklon. Dok čitate priču o životu svetog Nikole, kod označenih riječi (istaknute su kosim slovima) izvadite karticu sa slikom. Nakon što dođete do kraja, potaknite djecu da i oni ispričaju priču o omiljenom svecu pomoću kartica. Ako uspijete dobiti kartice u boji i plastificirati ih, možete ih sačuvati i za dogodne.

POTRAGA ZA POKLONIMA SV. NIKOLE

Vesela aktivnost iziskuje malo truda od strane roditelja jer se mora pripremiti navečer, odnosno nakon što djeca zaspe. Uz pretpostavku da će roditelji djeci kupiti simbolične poklone (vjerojatno se radi o nekoliko omiljenih slatkiša), zadatak je da ih sakriju u lako dostupne kutke u kući. Na samoljepive papiriće ispišite kratke upute ili tragove kako djeca mogu doći do skrivenih poklona. Ovisno o dobi djece ove će upute biti jednostavnije ili malo zagonetnije. Na primjer: *Dođi do mjesta gdje držiš bojice*. Ili: *Pogledaj ispod predmeta koji koristimo za sjedenje*. Izradite barem pet ili šest uputa za potragu, a ako su djeca strpljivija i spremna na igru, izradite ih više s težim zagonetkama. Neka ih ujutro dočekaju papirići, a prvi smjestite u njihove čizmice koje su večer prije postavili pokraj kreveta.

DUPLA DOZA SLATKOG

Obogatite proslavu svetog Nikole tako što ćete zajedno s djecom pogledati [crtani film](https://rumble.com/v1yunei-sveti-nikola-crtani-film.html?E9s=src_v1_ucp_a)²⁶ o dječaku koji je postao svecem. Djeca će se opustiti i uživati. Ako vam je ostalo vremena u danu ili ste odlučili preduhitriti sv. Nikolu, izradite ukusne keksiće u prigodnim oblicima koje ćete podijeliti s djecom za vrijeme filmske večeri. Predlažemo provjereni recept.

KEKSIĆI U OBLIKU ČIZMICE

Preuzmite recept:

<https://zenavrsna.com/keksici-u-obliku-cizmice-za-blagdan-svetog-nikole/22588>

Slika 34. Keksići u obliku čizmice

Sve potrebne materijale
za izradu biskupske mitre i slikopriče možete preuzeti [ovdje](https://zenavrsna.com/wp-content/uploads/2019/12/Materijali_za_sv._Nikolu.pdf):

https://zenavrsna.com/wp-content/uploads/2019/12/Materijali_za_sv._Nikolu.pdf²⁷

²⁶ Sveti Nikola - crtani film, https://rumble.com/v1yunei-sveti-nikola-crtani-film.html?E9s=src_v1_ucp_a

²⁷ Veseli doček sv. Nikole uz obiteljske aktivnosti, <https://zenavrsna.com/veseli-docek-sv-nikole-uz-obiteljske-aktivnosti/22325>

Slika 35. Sv. Nikola s darovima za djecu

MOLITVA SVETOM NIKOLI

Dođi, dođi Niko sveti
Dođi k nama sada
Mi te djeca čekamo
Imamo te rada.
Ti nam daješ svega dosta
Što nam srce želi
Dobri ćemo uvijek biti
Daj nas razveseli.²⁸

²⁸ Za djecu i obitelj, <https://www.pjesmicezadjecu.com/zimske-i-bozicne-pjesmice/molitva-svetom-nikoli.html>

„OČISTITE“ SVOJU DUŠU, UM I SRCE

Bezgrješno začće Blažene Djevice Marije,
<https://www.youtube.com/watch?v=PKPpwvIvQhI>

Ili

Katolički kalendar - Bezgrješno začće Blažene Djevice Marije,
<https://www.youtube.com/watch?v=CWB76sJaXLk>

Nadahnuti ljepotom Bezgrešnog začća, očistimo i mi svoja srca. Pođimo na ispovijed, darujmo siromašnima, činimo djela milosrđa. Okružimo se namjerno i svjesno ljepotom i duhovnom hranom.

Dok pokušavamo očistiti svoja srca i svoj um u čast Bezgrešnog začća i kako bismo bili ugodniji Bogu, pripazimo čime hranimo svoje srce i um. Birajmo što gledamo, čitamo i slušamo. Ispitajmo svoju savjest, priznajmo svoje slabosti i jačajmo svoje kreposti.

Evo par ideja kako možete svoje misli usmjeriti na Dobro, Istinito i Lijepo: ugodno se smjestite i uz šalicu toplog čaja čitajte neki duhovni klasik, okupite svoju obitelj oko adventskog vijenca – upalite svijeće, čitajte Sveto pismo i molite krunicu, uživajte s najmilijima u ukusnom obroku.²⁹

²⁹ Usp. 6 načina kako častiti Bezgrešno začće, <https://zenavrsna.com/bezgresno-zacece-kako-ga-castiti/37417>

CRKVENI MIŠ I SVIJEĆA OD PČELINJEG VOSKA

Slika 36. Radost (samo)darivanja

Bio jednom jedan siromašni crkveni miš koji je živio u velikoj, lijepoj, ali hladnoj crkvi. Nažalost, tu nije bilo mnogo hrane. Zato je maleni miš odmah primijetio kad se jednoga dana u doba adventa crkvom proširio sladak miris meda.

„Hmm“, ponjušio je mišić. „Odakle dolazi taj divan miris?“ I krenuo je za svojim nosom. Nedugo zatim, crkveni miš našao se pred svijećom od pčelinjega voska, koja je bila postavljena među grančicama jele. „Oh, kako lijepo mirišeš“, reče miš. „A kako tek svijetlim“, odgovori svijeća od pčelinjeg voska. „To bih volio jednom vidjeti“, reče miš. „Uvijek sam u crkvi kad svjetla više ne gore.“

Tada je svijeća odlučila da će jednom zasjati samo za maloga miša. I stvarno, jedne večeri, poslije mise, svijeća je u svom fitilju potajno zadržala iskricu žara kad nije bila potpuno ugašena. Kad više nitko nije obraćao pažnju na nju, zbog propuha se ponovno zapalila.

Kad je jadni crkveni miš tako ugledao svijeću u velikoj, tamnoj crkvi, nije mogao izustiti ni glasa. Nikad prije mali miš nije tako vidio veliku crkvu. Plamen male svijeće pretvorio je tamu crkve u čudesnu igru svjetla i sjene.

„Oh, kako je lijepo“, zacvrkutao je miš i potrčao prema svijeći od pčelinjega voska. U njezinoj blizini bilo je posve svijetlo i jadni crkveni miš osjećao se tu uz svijeću ugodno

toplo, kao inače samo ljeti na kamenu na suncu. „Hvala ti“, šapnuo je miš svijeći. „Hvala! Nikada nije bilo ovako lijepo ovdje u mojoj crkvi.“ Tada se svijeća od pčelinjega voska nasmiješila. I gotovo se činilo kao da sa smiješkom postaje manja.

Dugo, dugo je miš sjedio uz svijeću. Tamo je bilo toplo, svijetlo i lijepo. Jadni crkveni miš uživao je u noći. Imao je osjećaj kao da se kupao u svjetlu i mirisu svijeće. No odjednom se miš prepao.

„Ti si postala tako mala“, ciknuo je svijeći. „Zar to tek sada primjećuješ?“ odgovori svijeća tihim glasom. „Dođi, želim ti otkriti jednu tajnu“, šapnula je i miš je razrogačio uši. Svijeća od pčelinjega voska počela je pričati:

„Mišiću, sreća je gorjeti i nestajati, razumiješ li to?“ Miš je odmahnuo glavom. „Gledaj, ono što smo zajedno doživjeli bilo je moguće samo zato što se nisam bojala da postanem manja. Da sam htjela ostati velika, lijepa, mirisna svijeća od pčelinjega voska, nikada ne bih mogla vidjeti sreću u tvojim malim, tamnim mišjim očima. Nikada ne bih doživjela tvoju radost, da nisam pustila da žar tinja u mom fitilju i da nisam gorjela za tebe. Bez mog svjetla crkva bi sada bila tamna i hladna, a ne topla i osvijetljena.“ „Razumijem“, reče crkveni miš. „Zato što goriš i postaješ manja, meni je lijepo i ja sam sretan. Daruješ mi svoje svjetlo i toplinu.“

„Lijepo si to rekao“, odgovori mala svijeća od pčelinjega voska. „Da, darujem se tebi da bi ti bio sretan.“ S velikim očima miš je gledao sve manju svijeću. „Sreća je gorjeti i nestajati“, promrmljao je.

Svijeća od pčelinjega voska kimnula je i još jednom posebno jako zasjala. Njezina svjetlost obasjala je raspetoga Isusa, izrezbarenoga od drva, koji je visio na oltarnom križu. Skoro se mišu učinilo kao da se i On nasmiješio. I kasnije se još često malom mišu događalo da u tihim trenucima pogleda tog Isusa kad bi se sjetio svijeće od pčelinjega voska i rečenice: „Sreća je gorjeti i nestajati!“³⁰

Michael Pfeiffer

³⁰ Objavljeno 1987. u broju 52 časopisa „Der Jugendfreund“. Prevela N. Uzelac.

MARIJINA SVIJEĆA

Neke obitelji imaju običaj ukrašavanja Kristove svijeće plavom mašnom 8. prosinca, na svetkovinu Bezgrešnog začeća Marijina. Na ovu veliku svetkovinu, drugi smještaju svijeću s plavom vrpcom ispred kipa ili slike Blažene Djevice Marije, čije je „DA“ Bogu omogućilo da se naš Gospodin rodi na Božić. Ova svijeća se pali tijekom obroka služeći kao divan spomen Marijinog željnog iščekivanja Isusa – Svjetla svijeta. Ista može poslužiti kao podsjetnik za svakog člana obitelji da čuva svoje svjetlo vjere upaljenim u iščekivanju Kristova dolaska.

Slika 37. Marijina svijeća u adventskom vijencu

Obitelj može zajedno moliti deseticu krunice, izreći vlastite molitvene nakane ili moliti predloženu molitvu Blaženoj Djevici Mariji.

O Marijo, Djevice čekanja i šutnje, nauči našu obitelj bdjeti bez da je svlada san. Pokaži nam tajnu ljubavi koja ima svoj izvor u Kristu, kako bi noći naše patnje bile obasjane pouzdanim dijalogom s Bogom. Neka tkanje naših dana i naših života bude ispreplitanje niti providonosne ljubavi Oca koji zna broj vlasi na našoj glavi i brine se za nas više negoli to čini za ljljane poljske kojima ništa ne nedostaje. Bezgrešna Djevice, nauči nas brizi za drugoga, brizi za malene, obrani slabih kako bi ljubav bila naša jedina snaga, čvrsta stijena koja nas spašava od svakog napada zla. Amen.

KARMELSKI MEDENJACI

Pripremite potpuno bijeli obrok za večeru, a zatim razgovarajte sa svojom djecom o dogmi Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije. Posebna poslastica za ovu gozbu mogu biti medenjaci, prepuni finih, aromatičnih začina. Oni se pripremaju dan prije svetkovine Bezgrešnog začeca, 7. prosinca.

SASTOJCI

ZA TIJESTO

- ✓ 5 žlica vode
- ✓ 4 žlice meda
- ✓ 1 žlica masti
- ✓ 1 žlica (ravna) sode bikarbone
- ✓ 200 g šećera
- ✓ 500 grama brašna
- ✓ 2 žumanjka
- ✓ 1 cijelo jaje
- ✓ malo cimeta
- ✓ malo soli

SNIJEG ZA MEDENJAKE

- ✓ 3 bjelanjka
- ✓ 9 žlica šećera u prahu
- ✓ Malo limunovog soka

Slika 38. Medenjaci

PRIPREMA

1. Sastojke za medenjake zamijesiti. Tijesto ostaviti da počiva najmanje sat vremena. Potom još jednom primijesiti tijesto, nauljiti ruke i oblikovati kuglice veličine oraha. Staviti na papir za pečenje.
2. Kuglice peći na temperaturi 180 – 200 stupnjeva. Kada donja strana dobije tamniju boju medenjaci su pečeni.
3. Kada su gotovi, napravite snijeg za medenjake. Mikserom čvrsto umutite bjelanjke i potom im dodajte šećer u prahu. Na kraju dodajte još malo limunovog soka i nastavite miješati na pari 20-ak minuta.
4. Medenjake stavite u jednu veću posudu i gotov snijeg istresite preko njih i brzo sve izmiješajte. Potom svaki medenjak posebno brzo izgladite i stavite na glatki celofan da se suši na zraku.
5. Sutradan medenjake preokrenite da se i odozdo malo prosuše.³¹

³¹ Karmelski medenjaci, <https://web.coolinarika.com/recept/medenjaci-iz-karmela-d3cde1ea-6481-11eb-b48a-0242ac1200a6>

SIJANJE PŠENICE

Na sv. Barbaru, 4. prosinca, u hrvatskim je krajevima običaj posijati pšenicu. U nekim se krajevima pšenica sije i na sv. Luciju, 13. prosinca. Ta će pšenica do Badnjega dana izrasti petnaestak centimetara i služiti će kao božićni ures ili će se u nju staviti božićne svijeće. Tradicija sijanja pšenice na dan sv. Lucije ima korijene u starim europskim običajima gdje je pšenica bila simbol plodnosti, obnove i svjetla. Samo ime Lucija dolazi od latinske riječi *lux*, *lucis*, što znači svjetlo, stoga zapravo simbolizira svjetlo u zimskoj tami, ali i navješćuje Božić kao rođendan Svjetla. Mnogi kažu kako je sama sveta Lucija navjestiteljica boljih vremena jer nakon 13. prosinca dani postaju sve duži. Kako bi se obilježili blagoslov života i plodnosti, ljudi su sijali pšenicu kao oblik rituala s nadom u uspješnu i plodnu nadolazeću godinu. Pšenica, kao usjev koji simbolizira život i obilje, odabrana je zbog svoje brze i bujne rastuće prirode. Sijanje pšenice na dan sv. Lucije postalo je simbolički čin, a razdoblje do Božića postaje simbolična priča o nadi, čekanju i pripremi za dolazak Božića. Bujna i zdrava pšenica postaje vizualni podsjetnik na blagostanje i obilje koje obitelj ili dom očekuje u budućnosti.³²

Slika 39. Pšenica s trobojnicom i svijećom

SAVJETI ZA SIJANJE PŠENICE

Odaberite posudu koja je plića i šira te u sredinu postavite visoku svijeću. Posudu možete napuniti ili zemljom ili slojevima vate koje ćete dobro navlažiti. Po površini posijte debeli sloj pšenice. Ako sadite na zemlju, možete pšenicu prekriti još jednim slojem zemlje. Postavite posudu na toplo i sunčano mjesto. Svaki dan poprskajte pšenicu prskalicom za vodu. Ne zalijevajte je direktno u posudu. Zalijte i stavite na toplo i svjetlo mjesto, no nikako blizu radijatora i izvora topline, da se ne osuši. Ako primijetite da je vata pocrnjela ili listovi požutjeli, znači da previše zalijevate pšenicu. Kad pšenica naraste, pred Božić, zavežite oko nje ukrasnu trakicu u bojama trobojnice.³³

³² Na svetu Luciju sije se pšenica. Devet važnih savjeta da izraste zelena i bujna, <https://green.hr/kako-posaditi-pšenicu-da-uspjeje-za-božić-savjeti/>

³³ Znate li zašto sijemo pšenicu baš na svetu Luciju?, <https://www.tportal.hr/lifestyle/clanak/znete-li-zasto-sijemo-pšenicu-bas-na-svetu-luciju-foto-20171208>

„O ANTIFONE“ U OBITELJI

Od 17. prosinca počinje drugi dio došašća i bliža priprava za Božić. „O antifone“ ili „Velike antifone“ jest naziv za sedam antifona koje se pjevaju ili recitiraju uz evanđeoski hvalospjev Magnificat (Veliča), na molitvi Večernje tijekom došašća. To je vrijeme neposredne priprave za Božić. Kako je 24. prosinca Badnjak, te se večeri moli prva Večernja Božića. „Prvi put se tekst 'O antifona' spominje u djelu „Utjeha filozofa“ (lat. *De consolatione philosophiae*) kršćanskog filozofa Boecija (†524.). Točno podrijetlo O antifona nije poznato, ali Boecijevo spominjanje O antifona ukazuje na njihovu prisutnost u to vrijeme. Bio je običaj u benediktinskoj opatiji Fleury (danas Saint-Benoit-sur-Loire) da opat i njegovi pomoćnici izgovaraju 'O antifone', a zatim je svakom članu zajednice dodijele neki dar. Do 8. stoljeća 'O antifone' koriste se u liturgijskim slavljinama u Rimu. Upotreba 'O antifona' bila je toliko raširena po samostanima da su se ustalile fraze i poslovice poput: 'čuvaj svoje O' i 'velike O antifone'. Stoga se može zaključiti da su 'O antifone' na neki način dio naše liturgijske tradicije od ranih vremena Crkve. Sluga Božji Dom Prosper Gueranger (†1875.), opat u samostanu Solesmes, piše o 'O antifonama': 'Te antifone se pjevaju u sklopu *Veliča* da nam se pokaže kako Spasitelj kojeg iščekujemo dolazi po Mariji'.³⁴ Značaj „O antifona“ je dvojak: svaka od njih naglašava jednu Mesijinu titulu i svaka se od njih odnosi na Izaijino proroštvo o Mesijinu dolasku.

O antifone - Miroslav Martinjak,

<https://www.youtube.com/watch?v=BJkNaEhsCwk&t=97s>

Napravite jaslice, moleći dan po dan „Velike antifone“. Jaslice se tako mogu urediti u vrijeme od 17. do 23. prosinca. Upute možete naći na poveznicama:

- ✓ Greccio i „O antifone“, <https://franciscanvoice.org/wp-content/uploads/2023/11/Croatian-Greccio-with-flora.pdf>
- ✓ Štalica spremna da u njoj Isus ostavi poruku vama i vašoj djeci, <https://zenavrsna.com/liturgijska-godina-u-obitelji-o-antifone-kao-bliza-priprava-za-bozic/22871>

³⁴ O antifone – odbrojanje do Božića, <https://ofm.hr/juniorat/o-antifone-odbrojanje-do-bozica/>

ADVENTSKE TRADICIJE S „O ANTIFONAMA“

Iako užurbanost predbožićnog razdoblja donosi osjećaj hitnosti, mi kao katolici pozvani smo drukčije razmišljati i djelovati dok se pripremamo za rođenje Spasitelja. Dani koji prethode Božiću trebaju biti dani molitve, pokore i pripreme. Doba došašća bogato je značenjem i svrhom, koje često zasjenjuje nadolazeća svetkovina Božića.

Postoji mnogo načina na koje obitelji mogu slaviti advent. Izrada adventskog vijenca na početku i paljenje svijeća svaki tjedan jedan je od načina da svojoj djeci prenesete važnost tog razdoblja. Tijekom posljednjih dana došašća, međutim, Crkva nudi drevni i bezvremenski način predviđanja božićnog slavlja: „O antifone“. To su posebne molitve koje podsjećaju na cijelu povijest spasenja i najavljuju Kristovo rođenje.

Počevši od 17. prosinca pa sve do Badnje večeri one se izgovaraju tijekom večernje molitve u crkvenoj Liturgiji časova (Božanski časoslov) prije i poslije Veliča. „O antifone“ su jednostavan, ali dubok način da zajedno molite kao obitelj i da se još bolje pripremite za proslavu Isusovog rođendana.

17. prosinca

„O Mudrosti, što Svevišnjem iz usta vječnih izvireš, i s kraja jednog do drugog po cijelom svijetu dopireš, sve snažno, blago radeći: među nas dođi, uči nas, da pravi put nam pokažeš!“ (Iz 11, 2-3; 28, 29).

Jedan konkretan način da obilježimo početak ovih molitvi jest pronaći način da kao obitelj sudjelujemo na sv. misi. Odlazak na misu izvrstan je način da započnete bližu pripremu za Božić. To sudjelovanje dobro će poslužiti vašoj obitelji u pripremi dobrodošlice Isusu na Božić.

18. prosinca

„O, Adonaju, Gospode, što Izraelov vodiš dom, što Mojsiju ukaza se odjeven plamnom kupinom, i dade zakon sinajski: pohiti da nas izbaviš božanskom svojom desnicom!“ (Iz 11, 4-5; 33, 22).

Današnja antifona podsjeća na trenutak kada se Bog ukazao Mojsiju u gorućem grmu. Jedan od načina da oživite ovu priču jest da zajedno molite večernju molitvu uz svijeće. Vodite svoju obitelj u meditaciju o tome kako gorući grm i plamen svijeće predstavljaju Isusa kao Svjetlo svijeta.

19. prosinca

„O slavni Jesin korijene, što naroda si barjak svih, pred kojim tih će postati i glas sa usta kraljevskih, kog molit svi će narodi: ne kasni, dođi, izbavi iz nevolja nas premnogih!“ (Iz 11, 1.10).

Jišajeva stabla su vrlo popularna adventska tradicija, a možda je izrada jednog već dio adventske tradicije vaše obitelji. Međutim, postoji još jedno drvce koje je važan simbol tijekom božićnog vremena. Iako ne postoji pravo vrijeme za postavljanje božićnog drvca, razmislite o tome da pričekate do današnjeg dana. Nakon toga, molite blagoslov nad njim.

20. prosinca

„O divni ključu Davidov i vladaoče roda svog, što otvaraš i zatvaraš, i nema stvora nikakvog, što spriječiti bi te mogao: dobrostiv dođi, sužnjeve iz mraka vodi tamničkog!“ (Iz 22, 22 i Iz 9, 6).

Današnja antifona odnosi se na one koji su zatočeni. Oni mole Gospodina da ih oslobodi ropstva. Jedan od načina da se pomogne onima koji možda pate na takav način jest volontiranje u skloništu za beskućnike ili pučkoj kuhinji i dijeljenje Kristove ljubavi s onima koji su tamo. To je tradicija koja će zasigurno donositi plodove još mnogo godina.

21. prosinca

„O Istoče, o sjaju svet u svjetlosti vjekovitoj, ti Sunce pravde istinske: ograni bijedi čovječjoj, što tumara po tminama! Prosvijetli sve što gube se u smrtnoj sjeni nemiloj!“ (Iz 9, 1).

Kristov mesijanski naslov za danas je Istok. Kako biste oživjeli ovu sliku, probudite se prije izlaska sunca i molite jutarnju molitvu kao obitelj. Dok sunčeva svjetlost počinje ispunjavati nebo i osvjetljavati svijet, vodite svoju obitelj u meditaciju koristeći riječi današnje antifone.

22. prosinca

„O Kralju svijeta naroda, kog srdačni im žudi plam, od ugla silni kamene, što rajski dom i zemski hram u jedno spajaš: dođi već i čovjeka, svoj zemljan stvor, iz crnog jada spasi sam.“ (Iz 9, 5 i Iz 2, 4).

Pečenje poslastica za dijeljenje s drugima, osobito potrebitima, bezvremenski je i ukusan način proslave blagdana. U čast kralja kojeg spominje današnja antifona, ispecite

poslastice u obliku krune koje ćete podijeliti sa susjedima. Možete čak ostaviti poruku ili objasniti zašto ste ih napravili u obliku krune – da predstavljaju Kristovo kraljevstvo. Najbolje od svega je što krune treba ukasiti, što ovu aktivnost čini zabavnom za cijelu obitelj.

23. prosinca

„(O) Emanuele, Spase blag, Zakonošo i Kralju naš, ti nado sviju naroda, što milostiv ih izbavljaš: o dođi, dođi sa neba, Gospodine i Bože naš, da spasenje nam vječno daš!“ (Iz 7, 14).

Stigli smo do posljednje antifone prije Badnjaka. Kako biste pripremili proslavu rođenja Spasitelja, pripremite jaslice za Malog Isusa. Dok to radite, pročitajte odlomak o rođenju u evanđeljima po Mateju ili Luki i kao obitelj ponovno proživite najveći događaj u ljudskoj povijesti.³⁵

Slika 40. Zidni adventski kalendar

³⁵ Pripremila s. M. M. prema predlošku: Advent traditions with the O Antiphons, <https://sfarch.org/advent-traditions-with-the-o-antiphons/>

Slika 41. Jišajevo stablo sa simbolima Velikih antifona

ADVENTSKI/BOŽIĆNI ORNAMENTI

Izrada ukrasa za adventski vijenac ili neku drugu dekoraciju u domu može se organizirati koristeći masu načinjenu od škrobnog brašna, sode bikarbone i vode. To je jednostavna aktivnost koja se može prilagoditi djeci svih uzrasta. Predlažemo ukrase u obliku anđela koji naviještaju Kristov skori dolazak, zvončića ili ptičica koji nas pozivaju na budno iščekivanje Kristova dolaska. Govorljivi ornamenti su i zvjezdice koje osvjetljaju put prema Betlehemskoj štali te srca koja nas podsjećaju na Božju ljubav prema nama i djelotvornu ljubav prema bližnjemu u potrebi.³⁶

Slika 42. Ukrasi u izradi

UPUTE ZA IZRADU

Za izradu ukrasa vam treba:

- ✓ posuda za kuhanje, kuhača, mjerice, valjak, slamka, kalupi za kolače/keksiće, traka ili vuna
- ✓ 1 šalica sode bikarbone
- ✓ 1/2 šalice gustina ili škrobnog brašna
- ✓ 3/4 šalice tople vode

³⁶ Molitveno-katehetski materijali, <https://djos.hr/molitveno-katehetski-materijali/>

U lončić za kuhanje ubacite suhe tvari i počnite zagrijavati. Dodajte toplu vodu i čim se zgusne maknite s vatre. Ohladite nekoliko minuta, izvadite iz lončića i prebacite na radnu plohu. Polako radite jer će smjesa još neko vrijeme biti vrlo topla. Kad se ohladi smjesa, izrežite oblike kalupom po želji i, ako želite viseće ukrase, slamkom napravite rupicu. Hladne ukrase obojite kistom u željene boje. Nije dobro da je 'tijesto' previše tanko.

Svaki ornament moguće je uresiti ponekom perlicom, vodeći brigu da se ona dovoljno duboko utisne, a da masa pri sušenju ne ispuca. Istanjeno tijesto je prije izrezivanja moguće dekorirati vilicom, valjkom ili pečatom namijenjenima utiskivanju uzoraka na kekse. Želite li ornamente koji će visjeti ili kroz koje ćete provući ukrasnu vrpce, prije sušenja ih pri vrhu probodite čačkalicom.

Što se tiče sušenja imate dvije mogućnosti, prije ukrašavanja osušiti oblike u pećnici sat vremena na 100°C (na suhom limu obloženom papirom za pečenje) ili ih ukrašene ostaviti preko noći na sobnoj temperaturi.³⁷

Ukrašavate li ornamente vrpcom, predlažem da vrpce budu u bojama adventa/Božića: ljubičastoj i ružičastoj/bijeloj, crvenoj, zelenoj, plavoj...

Slika 43. Bojanje ukrasa

³⁷ Šljokasti ukrasi za bor, <https://www.pametnaglavica.com/sljkasti-ukrasi-za-bor/>

BLAGOSLOV OBITELJI

Blagoslov obitelji je jedan od izraza naše vjere i ne bi ga trebalo zanemariti. To je kršćanski čin u kojemu se moli i zaziva Božji blagoslov na sve članove obitelji kako bi kršćanski živjeli i svjedočili vjeru. Djelotvornost blagoslova ovisi o vjeri i otvorenosti svih članova Isusu Kristu koji uvijek poziva da svoj život provodimo u njegovu Duhu.

Slika 44. Priprema za blagoslov obitelji

Za blagoslov pripremite križ (raspelo), Sveto pismo, svijeću voštanicu, blagoslovljenu vodu i grančicu; a prema prigodi ukućani mogu pripremiti ulomak iz Svetoga pisma ili otpjevati adventsku, odnosno božićnu pjesmu.³⁸ Ukoliko nemate blagoslovljene vode, upozorite svećenika da blagoslovi pripremljenu naravnu vodu.³⁹

Za razliku od nekadašnjih obrednika koji su imali blagoslov kuća o Bogojavljenju, današnji obrednik poznaje godišnji blagoslov obitelji o božićnim blagdanima u vlastitim domovima i time želi staviti sasvim nove teološke naglaske. Valja, naime, uočiti da se nekada naglasak stavljao na blagoslov kuće, a tek onda i ukućana, dok se danas stavlja naglasak na blagoslovu osoba, štoviše blagoslovu obitelji kao male kućne Crkve. Pohvalno je stoga i poželjno da cijela obitelj nazoči blagoslovu.

³⁸ U Hrvatskoj se blagoslov obitelji najčešće „obavlja u božićno vrijeme, ali ne uvijek i ne u svim našim krajevima na isti način. Primjerice, u Dalmaciji je gotovo ustaljen običaj da se blagoslov obitelji ima obaviti prije svetkovine Božića, a nikako poslije, dok je u sjevernoj Hrvatskoj potpuno obrnuto – svećenici odlaze u blagoslov obitelji nakon Božića, odnosno u božićno vrijeme koje traje do svetkovine Tri kralja.“ Više: Blagoslov obitelji za Božić ili Uskrs?, <https://www.glas-koncila.hr/blagoslov-obitelji-za-bozic-ili-uskrs/>

³⁹ Što pripremiti za blagoslov obitelji?, <https://hkm.hr/vjera/sto-pripremiti-za-blagoslov-obitelji/>

TIJEK OBREDA BLAGOSLOVA

Nastojte omogućiti tišinu u kojoj ćete moći slušati Božju riječ, pa isključite sve što remeti zajedništvo i molitvu: radio, televiziju ili bilo kakav drugi izvor buke, uključujući i telefone, a potom upalite svijeću. Kada se obitelj okupi u prostoru koji je pripremljen za blagoslov može se otpjevati prikladna pjesma, a nakon nje predvoditelj slavlja i svi nazočni učine znamen križa:

P. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

O. Amen.

P. Mir kući ovoj i svima koji prebivaju u njoj.

O. I s duhom tvojim. (...)

Tada predvoditelj kratko uvede u slavlje svojim riječima ili riječima koje su predložene u Obredu, čiji tekst potom detaljno opisuje i predlaže više različitih molitava i čitanja, a svaki će svećenik koji dolazi u pohod u prigodi blagoslova obitelji po mogućnosti odabrati najprikladniji oblik blagoslova, s više ili manje svetopisamskih čitanja i molitava čiji je cilj molitveno raspoređiti sve prisutne članove obitelji, a Božju riječ svećenik može i kratko protumačiti i istaknuti neki poticajni vidik, primjeren domu u kojem se slavi blagoslov.

Slijedi zajednička ispovijest vjere (Vjerovanje), za vrijeme kojega jedan član obitelji drugomu predaje prikladno malo raspelo (koje se obično nosi na blagoslovu, tzv. „križec“ s maramicom), a ukućani, poljubivši ga, predaju raspelo jedni drugima.

Potom slijedi sveopća molitva s raznim nakanama koje se mogu izabrati ili nadopuniti prikladnima za sve članove obitelji – žive i pokojne. Zazive, ako je moguće, čitaju članovi obitelji ili poslužitelji, to jest ministranti ili neka druga osoba u pratnji svećenika.

Slika 45. Blagoslov obitelji o Božiću

Evo i nekoliko primjera blagoslovnih molitava:

Blagoslovi, Gospodine, Bože svemogući, ovu obitelj i ovaj njihov obiteljski dom: da ovdje bude zdravlje, čistoća, pobjedna krjepost, dobrota i blagost, potpuno izvršavanje evanđeoskoga zakona i zahvaljivanje tebi Bogu, Ocu našem, i neka tvoj blagoslov ostane uvijek na svim članovima obitelji, koje si po vjeri učinio dionicima Kristove proročke, svećeničke i kraljevske službe, da bi te naviještali, svjedočili i trajno ti se nesebično prinosili kao duhovni prinos. Amen.

Ili:

Vječni Bože, ti očinskom ljubavlju neprestano izlaziš ususret ljudskim potrebama. Stanovnike ovoga doma pozvao si da te slijede kao vjernici i članovi tvoje Crkve. Molimo te da na njih i na ovaj njihov dom izliješ obilje svoga blagoslova a sve koji se ovdje budu susretali u kršćanskoj ljubavi i poštovanju posveti darom svoje milosti da ustraju u tvojim zapovijedima. U trenucima kušnje i trpljenja, u duševnim i tjelesnim bolima, udijeli im svoga Duha da u vjeri vide tvoju prisutnost u ovome domu te susretnu pogled koji tješi i pokazuje radost zajedništva s tobom, te jednom prispiju u pripravljeno im prebivalište na nebesima. Amen.

Ili:

Bože i Oče naš, molimo te: blagoslovi ovu obitelj. Daj im da te slave u danima radosti, da u tuzi u tebi pronalaze utjehu, a u potrebi iskuse tvoju pomoć. Budi im bliz, da bi ti u zajedništvu Crkve zahvaljivali i u svijetu svjedočili tvoju dobrotu. (Djeci, roditeljima i rodbini) udijeli (im) radost i pomoć na putu prema tvomu kraljevstvu. Amen.⁴⁰

Slika 46. „Pustite dječicu neka dolaze k meni“ (Mk 10,14)

⁴⁰ Blagoslov obitelji, <https://www.vjeraidjela.com/wp-content/uploads/2015/12/Blagoslov-obitelji-o-bo%C5%BEi%C4%87nim-blagdanima.pdf>

Slika 47. Krist neka blagoslovi

latinskom Gašpar (G) nazivao Casparus (C), dok je povezanost s njima bila i po sebi razumljiva s obzirom da se blagoslivljalo na Bogojavljenje, odnosno na svetkovinu Tri kralja. Ipak, ovo tumačenje nije jedino. Ova tri slova zapravo su akronim latinske blagoslovne rečenice:

C = Christus

M = mansionem

B = benedicat.

Ili u prijevodu: „Krist neka blagoslovi (ovaj) dom!“

Svakako, lijepi običaj ispisivanja slova ili lijepljenja naljepnice, znak je da je dotična obitelj primila božićni blagoslov.⁴¹

„Zadržana je i praksa davanja novčanog priloga za župu. Međutim, valja znati da vjernici nisu obvezni davati nikakav prilog prigodom blagoslova obitelji. Nitko ne može nametati ili određivati bilo kakav iznos. Nikoga se ne smije prozivati zbog toga i dovoditi u neugodnu situaciju. (...) Kada se blagoslov shvaća ozbiljno i molitveno to je zbilja susret radosti. U suprotnom nema smisla.“⁴²

Blagoslov obitelji, posebno onaj koji se upriličuje u božićnom vremenu, važan je liturgijski i pastoralni događaj, kojemu je svrha kroz zajedničku molitvu i zahvalu Bogu u vlastitim domovima izgrađivati obitelji kao kućne Crkve, a time pridonositi izgradnji cijele Crkve i cjelokupnog društva.⁴³

⁴¹ Usp. O blagoslovu kuća i obitelji u božićnom vremenu, <https://laudato.hr/Novosti/Zanimljivosti/Blagoslov-kuca-i-obitelji-u-bozicnom-vremenu.aspx>

⁴² 10 „pravila“ za blagoslov u obitelji, <https://hkm.hr/vjera/10-pravila-za-blagoslov-obitelji/>

⁴³ Blagoslov kuća i obitelji u božićnom vremenu, <https://www.vjeraidjela.com/blagoslov-kuca-i-obitelji-u-bozicnom-vremenu/>

SLATKI KRUH

Pripremimo slatki poklon za potrebite. Potaknimo i druge da to učine i podijelimo s onima koji oskudijevaju.

- Priprema i obrada: 35 min
- Dizanje tijesta: 2 h 30 min
- Pečenje: 30 min

SASTOJCI

- ✓ 500 g glatkog brašna
- ✓ 1.5 žličica soli
- ✓ 3 žlice šećera
- ✓ 0,5 kocke svježeg kvasca (oko 20 g)
- ✓ 60 g omekšanog maslaca
- ✓ 1 limun (korica)
- ✓ 4 žlice groždica
- ✓ 3 dl mlijeka

Slika 48. Pogača

PRIPREMA

Pomiješajte brašno, sol i šećer u zdjeli. Kvasac izmrvite i umiješajte. Maslac narežite na kockice i dodajte. Naribajte polovicu korice limuna i dodajte u smjesu. Dodajte groždice i mlijeko, pomiješajte i mijesite oko 10 minuta dok ne dobijete mekano, glatko tijesto. Pokrijte i ostavite na sobnoj temperaturi oko 2 sata, dok ne udvostruči volumen. Odvažite 8 porcija po otprilike 80 g i oblikujte kuglice. U jednu kuglicu stavite oguljeni badem. Od ostatka tijesta oblikujte veliku kuglu, stavite je na lim obložen papirom za pečenje, a male kuglice ravnomjerno rasporedite oko nje. Pokrijte i ostavite na sobnoj temperaturi još oko 30 minuta da ponovno naraste.

Zagrijte pećnicu na 180°C.

- ✓ 1 jaje
- ✓ 1 žlica grubog šećer ili listići badema

Jaje razmutite i premažite kuglice, pospite grubim šećerom.

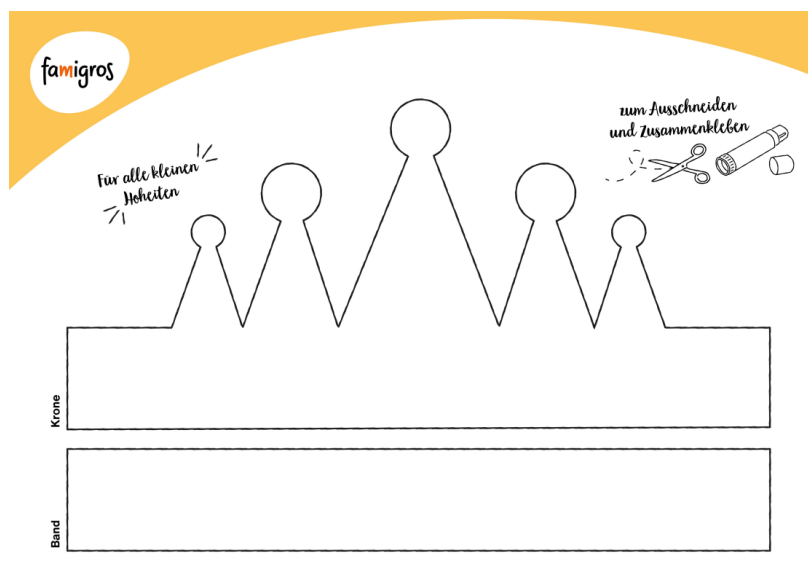
Pecite: oko 30 minuta u donjoj polovici prethodno zagrijane pećnice na 180° C.

Izvadite i ostavite da se ohladi na rešetki. Doma ispečen kraljevski kruh ima zaista kraljevski okus!⁴⁴

⁴⁴ Pripremila N. Uzelac.

KRALJEVSKI USPIJEH

Pri kraju došašća razgovarajte u obitelji o vašoj adventskoj akciji, ostvarenjima odluka ili sl. Pritom možete istaknuti u čemu je pojedini član posebno napredovao. Kraljevske krune možete izraditi za sve članove vaše obitelji i na njima istaknuti pohvalu.

Slika 49. Predložak krune

MATERIJALI

- ✓ papir za crtanje i izradu
- ✓ škare za izradu
- ✓ ljepilo za izradu
- ✓ ukrasni kamenčići
- ✓ spajalice

UPUTE ZA IZRADU

1. Isprintajte PDF-predložak i prenesite ga na šareni papir: <https://famigros.migros.ch/dam/jcr:6e0fc03d-be7a-4233-a036-03571d5b438b>
2. Izrežite krunu i trakicu, a zatim ih zalijepite.
3. Ukrašavanje krune. Krunu po želji ukrasite ukrasnim kamenčićima, šljokicama ili flomasterima i zalijepite.
4. Prilagodite trakicu veličini glave i zalijepite je ljepilom. Za podešavanje krune zatvorite trakicu spajalicom. Tako se lako može prilagoditi različitim veličinama glave.⁴⁵

⁴⁵ Isto.

BADNJI DAN

UNOŠENJE I PALJENJE PANJA BADNJAKA

Slavlje iščekivanja Božića i rođenja našeg Spasitelja započinje danima prije 25. prosinca. Badnjaci čekaju. U šumi. To su mlada hrastova stabla savršene građe koji se posijeku i izdvoje tri komada. Svaki od njih dug je oko 1 metra, mora biti što ravniji i, možemo reći, bez greške. Moraju biti spremni za večer paljenja.

Badnjaci se na Badnju večer unose na ognjište doma gdje je pripremljena vatra.⁴⁶ Oko ognjišta se okuplja obitelj, od malih do najstarijih. Grijemo se uz pucketanje suhih grančica i čekamo muževe. Baka je djeci već posula slamu po podu, a oni pokušavaju leći na najmekši dio. Smijemo se njihovom smijehu. Od malih su nogu dio ovog rođendanskog slavlja iako još nisu ni svjesna kakvo im je bogatstvo dano. Čini mi se kao da su uprizorili djelić Isusovih prvih trenutaka kao Bogočovjeka. Kolika je snaga vjere bila kod pastira koji su mu prilazili, a vidjeli su djetesce kao i svako drugo do tada. Ipak, sjajio je kako samo jedan Kralj može.

Ponekad poželim da sam i ja to malo dijete među bockavom slamicom, ali sretna sam što mogu zahvaliti Bogu da moja djeca mogu ubrati danas rijetke tragove božićne tradicije. Srca nam se pripremaju na sveti trenutak, a mi, baš kao i ponizni pastiri, donosimo našem malom Kralju drva da se ugrije u svojoj skromnoj štalici.

„Ajte, bako, blagoslovite djecu vodom, već donose badnjake.“

„U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen. Na dobro vam došla Badnja večer.“ – čuje se iz mraka.

„I s tobom zajedno.“ – nastojimo jednoglasno odgovoriti.

Slika 50. Označeni badnjaci

⁴⁶ U prijašnja vremena Badnjak je bio neodređene debljine i duljine jer se stavljao na ognjište pa je mogao biti deblji i dulji. U novije vrijeme dimenzije Badnjaka su onolike koliki Badnjak može stati u šporet. Pripremljeni na Badnje jutro stavljaju se na ulazu u kuću uz zid, prislonjeni, tu stoje cijeli dan, sve dok ne počne obred unošenja u kuću. Navečer tri osobe izvana, iz dvorišta, obredno unose u kuću, ne ulaze svih troje zajedno nego jedno za drugim, ulazeći u kuću, tamo gdje su ostala čeljad, izgovaraju pozdravne riječi: „Na dobro vam došla badnja večer“, ostali članovi obitelji i domaćinstva odgovore: „I s tobom, Bog dao zajedno“. Tako sva tri „unositelja“ Badnjaka ponovljeno ulaze s istim pozdravom u kuću. Ostali ukućani ozdravljajući „unositelju“ posipaju ga pšenicom na ulaznim vratima kuće. Više: Badnjak – običaji, <https://zupa-krusevo.org/?p=2276>

Badnjake nose iznimno muškarci iz obitelji. Ako ih ima troje, svatko unosi svoj badnjak. Ulaze jedan po jedan, od najmlađeg do najstarijeg, svatko pozdravljajući istim blagoslovom. Žene i ukućani uzvraćaju i promatraju polaganje badnjaka na ognjište. Jedan s desne strane, drugi s lijeve, a treći položen preko prva dva.

Dida uzima čašu vina i polijeva badnjake uz molitve *Oče naš*, *Zdravo Marijo* i *Slava Ocu* za zdravlje i pokojnike iz obitelji. Ostajemo još malo uz miris dima ne mareći što ćemo svi mirisati po badnjacima. Nosimo miris Betlehema.

Badnjaci se gase do sljedećeg dana kada se vatra ponovno pali i koristi za potrebe obitelji.

Blagoslovljeno vam porođenje Isusa Spasitelja!⁴⁷

Unošenje panja badnjaka, ne znamo u kojim se razmjerima do danas održao u pojedinim krajevima, no prema pučkim kazivačima toga običaja, uvijek je to bio znak nade da će se i u tom činu možda uspjeti odobrovoljiti one koji nam kroje životnu sudbinu i nakaniti ih usmjerenju boljitku za sve koji pribivaju paljenju panja, klade, oveće glavnje ili čega drvenoga, u čast rođenja Kristova, dolazećega Božića.

UNOŠENJE SLAME U KUĆU I JOŠ NEKI OBIČAJI

„Slama se kao znak Božića održala znatno duže, čak se i u urbanim sredinama vraća, tako da se sve češće rasprostire ispod božićnog drvca. Trenutak unošenja slame u kuću, što je obično činio glavni član domaćinstva, označavao je službeni početak proslave blagdana Božića. Slama bi se rasprostrla po podu pod stolom, manji se dio stavljao na stol i pokrивao stolnjakom, a dio se klasja vezivao u snopove ili pleo u vijence. Nakon večere, nekad davno, svi bi ukućani od stola pošli do slame gdje bi sjedili i razgovarali do vremena polaska u crkvu, a u pojedinim se krajevima na Badnju noć nije spavalo u krevetu, već na donesenoj slami. Slama razasuta po tlu bila je znak Isusova rođenja u štalici.

Sve do kraja 19. stoljeća, u Hrvatskoj se nije običavalo kititi drvce. Stablo se nekad kitilo jabukama, božićnicama, narančama, pozlaćenim orasima i lješnjacima te slasticama od šećera umotanih u šarene papire ili staklene figure ako ih je tko imao. Stavljani su i papirnati lančići u bojama, zlatne i srebrne niti te lampioni i svjećice koje su se palile u najsvečanijim trenucima. I kod unosa božićnog drvca nekad se pazilo da to bude u popodnevnim satima, pred sumrak, i da tek tada počne kićenje. I dok se u kontinentalnom dijelu naše zemlje kiti jela ili bor, zanimljiv je običaj koji je i danas zadržan u primorskim krajevima. Djeca su kuću ukrašavala grančicama kadulje, bršljana ili borovim granama, a simbolika kićenja doma zelenilom označava životnu snagu suprotnu zimskom umrtvljenju prirode.

Jaslice, koje se stavljaju pod božićno drvce, izravno su podsjećanje na događaj koji se proslavlja: noć Isusova rođenja. Nekad su se jaslice, izrađivane od gipsa, gline ili drveta, nalazile samo u crkvama. Prema nekim zapisima, prve jaslice u prirodnoj veličini napravio je sveti Franjo još 1223. godine. U kućama se jaslice postavljaju tek od 19. stoljeća. Na Badnji dan do zvuka večernjih zvona trebalo je završiti sve poslove u kući te pripremiti kolače i jelo. Dok se za Badnjak postilo, na Božić se i u najsiromašnijem domu našao barem

⁴⁷ Dašak tradicije: Badnjaci još uvijek žare, <https://zenavrsna.com/badnjaci-jos-uvijek-zare/9023>

komadić mesa, a bilo je i slatkog peciva. Od Badnjaka do Sveta tri kralja na stolu je stajao božićni kolač – božićnjak, nekad i više njih.

Badnja je večer i večer kad se prisjećamo mnogih dana, uspomena, a povezujemo ih s radosti dolaska Božića, odlaska na polnoćku i doživljajem svete noći.“⁴⁸

BOŽIĆNA SVIJEĆA

Nekada se u Slavoniji palila jedna debela svijeća, zamotana u krpu, u znak jedinstva, i tri tanke voštane svijeće, u znak Trojstva. Svijeće su stajale u čašama u kojima je bila pšenica. Jedna je svijeća gorjela cijelu noć, ističe Dragić (2010). Ipak, kako ističe isti autor, „Hrvati su u prošlosti najčešće palili po jednu svijeću. Svijeće su paljene za vrijeme badnje večere te za vrijeme ručka na Božić i Novu Godinu, a ponegdje i na Staru godinu i Sveta Tri kralja. Rijetko su paljene dvije svijeće, od kojih je jedna bila za pokojne, a druga za žive. (...) Na Badnjak bi poslije podne domaćin napravio „božićnu svijeću“. U oku ili neki drugi sud stavio bi žito, u koje bi stavio veliku svijeću od voska i ukrasio je grančicama bršljana, bora ili masline. Na vrh tih grančica stavljao bi jabuku. Nitko, osim starješine, nije smio dirati u svijeću: nije smjela pasti, nakriviti se, puknuti, jer se u tom slučaju vjerovalo da će u nastupajućoj godini starješina kuće umrijeti. Svijeća bi se palila kroz sve božićne dane za vrijeme ručka i večere. Nakon paljenja svijeće starješina je molio za žive, mrtve, za rodnu godinu, plodnu kišu itd.“⁴⁹

Običaji su se razlikovali od mjesta do mjesta, pa makar ta mjesta i nisu udaljena. Tako je i danas. Svjetlo svijeća u badnjem bdijenju uresom je i simbolizira pobjedu svjetla nad tamom, dobra nad zlim. No, gdje ovoga običaja nema, bilo bi ga lijepo uvesti, te pripremiti svijeću, paliti je o božićnim blagdanima tijekom obroka i pomoliti se za preminule i ostale važne nakane.

Slika 51. Gašenje božićne svijeće

⁴⁸ Badnjak – hrvatski tradicionalni običaji, <https://laudato.hr/Novosti/Hrvatska/Badnjak-hrvatski-tradicionalni-obicaji.aspx>

⁴⁹ Dragić, M. (2010). Svijeća u kulturnoj baštini Hrvata. *Crkva u svijetu*, 45 (4), 470 – 471.

IZVORI

- ✓ Belaj, V. (1998). Hod kroz godinu. Mitska pozadina hrvatskih narodnih običaja i vjerovanja. Zagreb: Golden marketing.
- ✓ Božićni običaji imotskog i okolice, <https://narodni.net/bozicni-obicaji-imotskog-okolice/>
- ✓ Dragić, M. (2008). Drvo badnjak u kršćanskoj tradicijskoj kulturi. *Crkva u svijetu*, 43 (1), 67-90. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/24854>
- ✓ Dragić, M. (2010). Svijeća u kulturnoj baštini Hrvata. *Crkva u svijetu*, 45 (4), 467-488. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/62497>
- ✓ Dragić, M. (2014). Badnje jutro i dan u hrvatskoj tradicijskoj kulturi. *Croatica et Slavica Iadertina*, 10/2 (10.), 399-435. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/136779>
- ✓ Gavazzi, M. (1988). Godina dana hrvatskih narodnih običaja. Zagreb: Kulturno-prosvjetni sabor Hrvatske.
- ✓ Hrvatski običaji za Božić, <https://bima-shop.hr/novosti/hrvatski-obicaji-bozic-413/>
- ✓ Kako se pripremaju Badnjaci, <https://narodni.net/kako-se-pripremaju-badnjaci-tradicionalna-badnja-vecer-na-selu/>
- ✓ Rihtman-Auguštin, D. (1995). Knjiga o Božiću. Božić i božićni običaji u hrvatskoj narodnoj kulturi. Zagreb: Golden marketing
- ✓ Ukrasi od perja, cvijeća i graha, umjesto jelke imela, spavalo se na slami, puno se molilo, za Badnjak se postilo, a za Božić dobro jelo, <https://regionalni.com/ukrasi-od-perja-cvijeća-i-graha-umjesto-jelke-imela-spavalo-se-na-slami-puno-se-molilo-za-badnjak-se-postilo-a-za-bozic-dobro-jelo/>

Slika 52. Hrvatski adventski i božićni običaji

BLAGOSLOV BOŽIĆNOG DRVCA S JASLICAMA

Tradicija kićenja jelke na Badnjak zapravo i nije toliko stara. Njezino porijeklo krije se u srednjovjekovnim predstavama – mirakulima. Bile su to drame koje su temeljene na biblijskim prizorima i legendama o svecima, mučenicima i njihovim čudesima. Tematski su bile vezane uz glavne crkvene blagdane, a izvedba je ponekad trajala danima. U tim je predstavama drvce predstavljalo rajsko stablo, a svjetlo ili svijeća simbolizirali su Krista, Svjetlo svijeta.

Božićna se jelka postavlja na Badnjak i krase kuću sve do Kršenja Gospodinovog. Žaruljice se pale nakon molitve blagoslova. Molitvu blagoslova može voditi otac obitelji prije večernjeg okupljanja za stolom na Badnjak ili bilo kojom drugom prilikom na sam Božić. Okupljena obitelj može zapjevati prigodnu božićnu pjesmu.

Slika 53. Emanuel – Bog s nama u obiteljskom središtu

MOLITVA BLAGOSLOVA BOŽIĆNOG DRVCA

Ako obitelj ima običaj odvojiti nešto više vremena za molitvu, tada otac može uvesti članove obitelji u molitvu sljedećim riječima: „Slavimo Krista, naše Svjetlo, onoga koji donosi spasenje i mir među nas, sada i u vijeke. Među znacima i čudima rodio se Isus Krist u Betlehemu Judejskom: Njegovo rođenje donosi radost našim srcima i obraćenje našim dušama. Ovim ukrašenim stabalcem dočekajmo Krista raširenih ruku da dođe među nas, neka nas Njegovo svjetlo vodi do savršenog svjetla.“

Netko od prisutnih može pročitati odlomak iz Svetog pisma, na primjer Poslanicu Titu 3, 4 -7 ili Ezekiela 17, 22 – 24.

Također, otac ili neki drugi član može izreći nekoliko kratkih molitvi:

- ✓ *Neka Gospodin pošalje svoj blagoslov na nas i na ovaj znak naše vjere u Njega, da nas ovo osvijetljeno drvce podsjeti na drvo slave po kojem je Krist postigao naše spasenje. Amen.*
- ✓ *Neka radost Božića ostane uvijek u našem domu, da se Kristov mir nastani u našim srcima i u svijetu. Amen.*

Molitvu blagoslova predvodi otac ovim ili sličnim riječima: *Gospodine, Bože, neka se Tvoj blagoslov spusti na nas dok osvjetljavamo ovo drvce. Neka svjetlo i radost koju daje budu znak radosti koja će ispuniti naša srca. Neka svi koji uživaju u ovom drvcu spoznaju radost spasenja. To Te molimo po Kristu, Gospodinu našem. Amen.*

Tada se pale žaruljice na božićnom drvcu. Otac može završiti molitvu riječima: *Neka nam slavni Bog ispuni srca radošću i mirom, sada i u vijeke. Amen.*

Molitva blagoslova završava stihovima iz pjesme „Veni, veni Emmanuel“: *O dođi, zoro naša, dođi i razveseli naše duše svojim dolaskom među nas; rasprši tmurne noćne oblake i otjeraj tamne sjene smrti. Raduj se! Raduj se! Emanuel ti dolazi, o Izrael!*⁵⁰

Slika 54. Obitelj u molitvi

⁵⁰ Blagoslov Božićnog drvca, <https://zenavrsna.com/blagoslov-bozicnog-drvca/15795>

DOŠAŠĆE U ŽUPNOJ ZAJEDNICI

Slika 55. Adventski aranžman u crkvi

„Isklijat će mladica iz panja Jišajeva,
izdanak će izbit
iz njegova korijena.“
(Iz 11, 1)

ADVENTSKI VIJENAC U CRKVAMA

Prvi adventski vijenac napravljen je 1838. godine u domu za siromašnu djecu „Das Rauhe Haus“ (Trošna kuća) u njemačkome Hamburgu. Mladi evangelički pastor i odgojitelj Johann Hinrich Wichern (1808. – 1881.) okupio je 1833. siročad s ulice te im u jednoj staroj i trošnoj kući ponudio novi dom. Svake je godine za vrijeme došašća sa svojim štićenicima organizirao trenutke molitve. U svome dnevniku zabilježio je da se u došašću 1838. godine, želeći pronaći način kako svojim štićenicima to vrijeme učiniti što ljepšim i plastičnijim, dosjetio da od prvoga prosinca svakim danom za vrijeme molitve upale jednu svijeću.

Slika 56. Johann Hinrich Wichern i prvi adventski vijenac

Zbog praktičnosti se smanjivao broj svijeća, pa na kraju 19. stoljeća nalazimo običaj adventskog vijenca s četiri svijeće prema četiri nedjelje došašća. Nakon Prvoga svjetskog rata ta je evangelička tradicija ušla i u katoličke domove. Prvi adventski vijenac u katoličkoj Crkvi pojavio se 1925. u Kölnu, a potom 1930. u Münchenu. Oko 1935. u crkvama su se blagoslivljali adventski vijenci koji su se nosili kućama.

SIMBOLIKA PRSTENA, ZELENILA I SVJETLA

Kako adventski vijenac čine dva temeljna simbola – krug i svijeće – ne čudi što mu se pridaju mnoga tumačenja. Krug ili prsten, bez početka i kraja, općenito se shvaća kao simbol vječnosti. K tome je prsten simbol vjernosti, pa se adventski vijenac tumači kao znak Božje vjernosti danim obećanjima. Ponekad se adventski krug tumači kao krug zemaljski s četiri strane svijeta. Vijenac je u antičko vrijeme predstavljao znak pobjede i časti, a u kršćanstvu je postao znak po Kristu dobivenoga spasenja. Zimzeleno granje

upućuje na život koji ne prestaje, na život vječni. Svjetlo adventskih svijeća označava dolazeće svjetlo, Isusa, koji rasvjetljuje čitav svijet, pobjeđujući tamu grijeha i zla.

Adventske su svijeće izvorno bile crvene i bijele boje, upućujući tako na Isusovu žrtvu i pobjedu. Prema drugoj tradiciji, na vijenac su se stavljale tri ljubičaste svijeće u znak pokore i obraćenja kao priprema na Isusov dolazak, i jedna ružičasta, koja se palila na treću nedjelju došašća („Gaudete“) kao izraz radosti zbog Kristova rođenja.

Kod izrade vijenca trebalo bi voditi stoga brigu o odgovarajućim materijalima i bojama, koji će njegovu simboliku izraziti na prikladan način. Prema jednoj vrlo raširenoj tradiciji, prva svijeća je nazvana prorokova svijeća, druga betlehemska, treća je pastirska, a posljednja je svijeća anđela. Postupno paljenje svijeća na adventskom vijencu znak je progresivnog približavanja slavlju Isusova rođenja. Ta gesta ujedno znači znati i moći čekati, iščekivati da se dogodi očekivano. Adventski vijenac je konkretni čin unutarnjeg stava čekanja kao osnovne dimenzije vjere.⁵¹

PREPORUKA

„Proučavajući narodne običaje ranijih vremena, možemo uočiti da su oni vrlo često vukli svoje izvoriste iz bogoslužja, vjere Crkve i štovanja svetaca, odnosno obično su bili vezani uz liturgijsku godinu i u tom smislu povezani s crkvenim obredima. Danas kao da možemo pratiti obrnuti slijed, pa tako sve češće vidamo da se crkvena događanja pa i sami obredi nadahnjuju na svjetovnim običajima. Čini nam se da se to može primijeniti i na svečani obred paljenja prve svijeće na adventskom vijencu, a koji je manje-više postao redoviti događaj u svim našim gradovima, pa i selima. Slijedeći medijske izvještaje, stječe se dojam da svećenici i crkveni velikodostojnici rado tim obredom otvaraju profanu manifestaciju koja se jednostavno naziva 'Advent', a na kojoj se gotovo nikada i nigdje ne pronalaze vjerski elementi, oni koji bi upućivali na svetost i ozbiljnost vremena došašća, nego se svodi na bučna veselja i konzumerizam. Uz taj element gubitka svetosti, ne čini nam se poželjnim ni zanemarivati svetopisamsku simboliku Jišajeva panja i zamjenjivati je *adventskim vijencem*. Naime, iako se danas *vijencu* pridaju različita vjerska simbolična tumačenja, vjerojatnije je da su ona naknadno izmišljena. Obično se tvrdi da je prvi adventski vijenac, sa svijećama za svaki dan i svaku

Slika 57. Adventske svijeće u crkvi

⁵¹ Molitva kod paljenja adventske svijeće, <https://rastimougospodinu.com/molitva-kod-paljenja-prve-adventske-svijece/>

nedjelju do Božića, načinio evangelički pastor iz Hamburga Johann Hinrich Wichern (1808.–1881.) 1831. god., a s vremenom se taj običaj, modificiran i brojem svijeća smanjen na četiri, proširio i među katolicima. Iako pastrova ideja sama po sebi nije loša i u njoj se može pronaći katehetsko tumačenje, ipak ne treba zaboraviti da se kao katolici trebamo radije nadahnjivati na Svetom pismu i tražiti izvorno značenje. Tako nam Sveto pismo kaže *da će isključiti mladica iz panja Jišajeva* (Iz 11,1ss), nagovješćujući da je Mladica sam Krist, Otkupitelj svijeta, onaj koji će proizaći iz Davidove loze. Ta istina – da je Krist naš Spasitelj, onaj koji je *sašao na Zemlju radi nas ljudi i radi našega spasenja*, kao i da se pripremamo za njegov drugi dolazak, treba nam kroz cijelo vrijeme došašća biti i na pameti i u srcu. Stoga je važno da to bude vidljivo i po vanjskim simbolima, a to su panj i četiri ljubičaste svijeće (ili tri ljubičaste i jedna ružičasta), postavljene na četiri različite visine, da se pale postupno, odozgo prema dolje. Tako panj simbolizira Jišajev panj, svijeće četiri nedjelje do Božića, ljubičasta boja ozbiljnost i pokoru, ružičasta radost Treće nedjelje došašća, a paljenje odozgo prema dolje silazak Gospodina među nas ljude. Prema tome, pozvani smo u radosti srca i ozbiljnosti pameti i vladanja, posebno svakodnevno sudjelujući na svetim misama zornicama, *ravnati put Gospodinu*. Imajući to u vidu, obred paljenja prve svijeće izvrstan je način da nas na to potakne. Ali ne onaj na trgovima, uz buku i blještavilo, nego onaj u crkvi, u molitvi s okupljenim vjernicima. Zato se liturgijski i preporučuje slavlje paljenja prve svijeće uoči Prve nedjelje došašća, a to je izvrsna prilika da se vjernicima objasni značenje došašća, posebno kroz simbole Jišajeva panja i četiriju svijeća. Dobro je u tom smislu razmisliti što dobivamo kada ovakva slavlja nudimo onima koji ne razumiju otajstva, kao i što gubimo ako ih ne ponudimo onima koji otajstva mogu razumjeti.⁵²

IZVORI

- ✓ Advent Resources, <https://www.ignatianspirituality.com/advent/>
- ✓ Badurina, A. ur. (1990). *Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost.
- ✓ Quin, J. (2005). *Svijeća, Suvremena katolička enciklopedija* (priredili Michael Glazier i Monika K. Hellwig). Split: Marjan tisak.
- ✓ Zagorac, V. (1996). *Krist - posvetitelj vremena. Liturgijska godina, štovanje svetaca, časoslov*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost.

⁵² O obredu paljenja prve adventske svijeće, <https://www.vjeraidjela.com/o-obredu-paljenja-prve-adventske-svijece/>

PALJENJE ADVENTSKIH SVIJEĆA

PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Čitač/i kitica moli/e na ambonu:

Bože, svjetlo istinsko, ti si u svome čovjekoljublju
htio čovjeka izvesti iz tame grijeha i smrti,
obnoviti u njemu sve što je grijehom ranjeno
i udahnuti mu život koji odiše tvojom vječnošću.

Rasvijetli svojim životvornim Duhom naše živote,
okrijepi naše zajedništvo i u naše odnose unesi ljepotu svoje ljubavi
da hodeći vjerno putem tvojih zapovijedi,
otvorena srca susrećemo ljude i svjedočimo im radost
koju daruješ svakom čovjeku.

Daj da ovaj zapaljeni plamen gori u nama bez prestanka
kako bismo u milosnome vremenu došašća
uzmogli rasti u vjeri, u predanju tebi
i u radosnome prihvaćanju Ljubavi kojom si otkupio svijet.
Gospodine, budi nam svjetlo na putu života. Amen.⁵³

Svi zajedno mole:⁵⁴

Gospodine, ovo svjetlo koje palimo neka bude svjetlo
kojim Ti nas rasvjetljuješ. Ova molitva neka bude molitva
kojom Ti spaljuješ svaku oholost, svaki egoizam i svaku
nevjeru. Ova molitva neka bude molitva kojom Ti, griješ
naša srca i učiš nas ljubiti onako kako se Tebi sviđa.
Gospodine, ostavljamo ovo svjetlo pred Tvojim oltarom da
gori kao dar srca koji Ti želimo darovati u znak zahvalnosti
za Tvoju ljubav. Pomozi nam po zagovoru Blažene Djevice
Marije živjeti po Tvojim riječima i donositi plodove života po
Duhu Svetom.⁵⁵

Slika 58. Prva adventska svijeća

Svećenik: To te molimo po Kristu Gospodinu našem.

Svi: Amen.

Nakon molitve ministrant ili druga odabrana osoba pali prvu adventsku svijeću.

⁵³ Ljubav Božja unosi mir u naše živote, <https://vjeraufanjeljubav.com.hr/ljubav-bozja-unosi-mir-u-nase-zivote/>

⁵⁴ Tekst je pripremljen na papirima, foliji ili projekciji.

⁵⁵ Molitva kod paljenja adventske svijeće, <https://rastimougospodinu.com/molitva-kod-paljenja-prve-adventske-svijece/>

DRUGA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Čitač/i kitica moli/e na ambonu:

Bože, izvore i obnovitelju života, tebi je sve znano;
ti znaš našu slabost, našu malovjernost i naša lutanja;
ti znaš što nas i sada priječi da se potpuno predamo tebi.

Ozdravi, molimo te, sve što je usahlo pod našom duhovnom lijenošću
i daj da novom snagom u nama uzraste mladica vjere,
kojoj si dao život milošću krsnoga preporođenja.
Okrijepi naša nastojanja da dar vjere hranimo ustrajnom nadom,
svakodnevnom molitvom i pouzdanjem u tvoju dobrotu.

Daj da u budnosti vjere, u ljubavi pozorni na bližnje,
radosno iščekujemo dolazak tvoga Jedinorođenca Isusa Krista
te budemo dostojni jednom stati pred tebe, gledajući te licem u lice.
Gospodine, budi nam svjetlo na putu života. Amen.⁵⁶

Svi zajedno mole:

Gospodine, ovo svjetlo koje palimo neka bude svjetlo kojim Ti nas rasvjetljuješ. Ova molitva neka bude molitva kojom Ti spaljuješ svaku oholost, svaki egoizam i svaku nevjeru. Ova molitva neka bude molitva kojom Ti, griješ naša srca i učiš nas ljubiti onako kako se Tebi sviđa. Gospodine, ostavljamo ovo svjetlo pred Tvojim oltarom da gori kao dar srca koji Ti želimo darovati u znak zahvalnosti za Tvoju ljubav. Pomozi nam po zagovoru Blažene Djevice Marije živjeti po Tvojim riječima i donositi plodove života po Duhu Svetom. To te molimo po Kristu Gospodinu našem.

Slika 59. Druga adventska svijeća

Svećenik: To te molimo po Kristu Gospodinu našem.
Svi: Amen.

Nakon molitve ministrant ili druga odabrana osoba pali drugu adventsku svijeću.

⁵⁶ Molitva u obitelji, <https://vjeraufanjeljubav.com.hr/molitva-u-obiljli-2-nedjelja-dosasca/>

TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Čitač/i kitica moli/e na ambonu:

Bože, tvoja je riječ svjetlo našim koracima, radost i mir našim srcima.

Daj nam, molimo te, da rasvijetljeni mudrošću tvoga Duha,
radosna srca prihvatimo utjelovljenu Riječ spasenja
– tvoga ljubljenoga sina Isusa Krista,
koji se zbog naše malenosti htio roditi kao dijete
i zbog naše slabosti došao k odbačenima, grješnima i prezrenima.

Ne dopusti da nas uplaši tvoja uzvišenost i veličina tvoje dobrote,
jer ti se nisi plašio naše grješnosti i naše nedostojnosti.

Nastani se u našim mislima i bdij nad našim djelima
da sav naš život bude blistav znak tvoje blizine
za naše bližnje i za ljude koje susrećemo.

Gospodine, budi nam svjetlo na putu života. Amen.⁵⁷

Svi zajedno mole:

Gospodine, ovo svjetlo koje palimo neka bude svjetlo kojim Ti nas rasvijetljuješ. Ova molitva neka bude molitva kojom Ti spaljuješ svaku oholost, svaki egoizam i svaku nevjeru. Ova molitva neka bude molitva kojom Ti, griješ naša srca i učiš nas ljubiti onako kako se Tebi sviđa. Gospodine, ostavljamo ovo svjetlo pred Tvojim oltarom da gori kao dar srca koji Ti želimo darovati u znak zahvalnosti za Tvoju ljubav. Pomozi nam po zagovoru Blažene Djevice Marije živjeti po Tvojim Riječima i donositi plodove života po Duhu Svetom. To te molimo po Kristu Gospodinu našem.

Slika 60. Treća adventska svijeća

Svećenik: To te molimo po Kristu Gospodinu našem.

Svi: Amen.

Nakon molitve ministrant ili druga odabrana osoba pali treću adventsku svijeću.

⁵⁷ Molitva u obitelji, <https://vjeraufanjeljubav.com.hr/molitva-u-obicelji-i-paljenje-trece-svijece/>

ČETVRTA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Čitač/i kitica moli/e na ambonu:

Bože, u čudesnosti svoga promisla, ti si odabrao ljudsku obitelj za put svoga dolaska na svijet i tako posvetio naše domove i naše obitelji da budu sveto mjesto slušanja tvoje riječi i otkrivanja tvoje volje.

Obitelj je svetohranište, divan dom tvoje prisutnosti, jer si htio doći u tišini, u skrovitosti, daleko od buke svijeta. Ono što nas katkada priječi da čujemo tvoj glas i da osjetimo tvoju blizinu, jest buka svijeta koja se uvlači u naš dom; s njome dolaze i brige za prolazno i za sigurnost, strahovi i obziri, borba za ugled i za mjesto u svijetu.

A ti ostaješ u skrovitosti, ovdje među nama, a da te ne prepoznamo. Ukloni, Gospodine, iz naših života strah koji nam šapće da ćemo nešto izgubiti ako prihvatimo tebe. Oslobodi nam srce za sebe kako bismo bili uistinu slobodni te tako nađemo radost i mir. Amen.⁵⁸

Svi zajedno mole:

Gospodine, ovo svjetlo koje palimo neka bude svjetlo kojim Ti nas rasvjetljuješ. Ova molitva neka bude molitva kojom Ti spaljuješ svaku oholost, svaki egoizam i svaku nevjeru. Ova molitva neka bude molitva kojom Ti, griješ naša srca i učiš nas ljubiti onako kako se Tebi sviđa. Gospodine, ostavljamo ovo svjetlo pred Tvojim oltarom da gori kao dar srca koji Ti želimo darovati u znak zahvalnosti za Tvoju ljubav. Pomozi nam po zagovoru Blažene Djevice Marije živjeti po Tvojim Riječi i donositi plodove života po Duhu Svetom. To te molimo po Kristu Gospodinu našem.

Svećenik: To te molimo po Kristu Gospodinu našem.

Svi: Amen.

Slika 61. Četvrta adventska svijeća

Nakon molitve ministrant ili druga odabrana osoba pali četvrtu adventsku svijeću.

⁵⁸ Obitelj je divan dom Tvoje prisutnosti, <https://vjeraufanjeljubav.com.hr/obitelj-je-svetohraniste-divan-dom-tvoje-prisutnosti/>

OSTALI PRIJEDLOZI

Prijedlozi obreda blagoslova adventskog vijenca i molitve za pojedine nedjelje došašća u kojima četiri svijeće gore za:

1. VEĆU VJERU (I. nedjelja došašća), https://www.zg-nadbiskupija.hr/UserDocsImages//Pastoral/Obred_Adventski_vijenac_1_2024.pdf
2. ČVRŠĆU NADU (II. nedjelja došašća), https://www.zgnadbiskupija.hr/UserDocsImages/arhiva/stories/Liturgijski%20pastoral/Obred_Adventski_vijenac_2_do%C5%A1a%C5%A1%C4%87a_2023.pdf
3. SAVRŠENIJU LJUBAV (III. nedjelja došašća), https://www.zg-nadbiskupija.hr/UserDocsImages//Pastoral/Obred_Adventski_vijenac_3_do%C5%A1a%C5%A1%C4%87a_2024.pdf
4. DAR MIRA U OBITELJIMA, DOMOVINI I CIJELOM SVIJETU (IV. nedjelja došašća), https://www.zg-nadbiskupija.hr/UserDocsImages//Pastoral/Obred_Adventski_vijenac_4_do%C5%A1a%C5%A1%C4%87a_2024.pdf

Slika 62. Adventska dekoracija ispred oltara

ADVENTSKA KUTIJA DOBROTE

CILJ

Potaknuti župljane na konkretno djelo ljubavi i pomaganja potrebitima u pripravi za Božić.

OPIS AKTIVNOSTI

U crkvi (ili župnom domu) postavi se Adventska kutija dobrote – lijepo ukrašena kutija ili košara s natpisom *Podijelimo radost Božića – daruj od srca onima koji imaju manje*

Svakoga tjedna došašća može se prikupljati drugo, npr.:

1. Tjedan: osnovne prehrambene namirnice...
2. Tjedan: higijenske potrepštine...
3. Tjedan: slatkiši, pokloni za djecu...
4. Tjedan: topla odjeća, deke...

Na kraju došašća volonteri iz župe (npr. Caritas, mladi i dr.) razvrstaju prikupljene stvari i dostave ih potrebitima u zajednici (obiteljima, starijima, beskućnicima...).

DUHOVNA DIMENZIJA

Svake nedjelje došašća može se kratko spomenuti u propovijedi ili obavijestima da darivanje nije samo materijalni čin, nego i priprava srca za dolazak Krista.

MOGUĆE DODATNE AKTIVNOSTI

Djeca mogu izraditi male poruke ili čestitke koje se dodaju u pakete. Mogu sudjelovati i svojim doprinosom ako su u svojim obiteljima organizirali Obrnuti adventski kalenDAR. Na kraju došašća može se organizirati zajedničko molitveno okupljanje ili zahvalna misa.⁵⁹

Slika 63. Kutija s darovima

⁵⁹ Pripremila M. Jelić.

MOLITVENI LANAC SVJETLA

CILJ

Potaknuti župljane na zajedničku, ali i osobnu molitvu – da svaki dan netko u župi „drži svjetlo“ molitve i pripreve za Kristov dolazak.

OPIS AKTIVNOSTI

U crkvi se postavi adventski pano ili veliki „lanac svjetla“ s 25 svjetiljki ili papirića – za svaki dan došašća po jedan.

Župljani se upisuju na dan kad žele preuzeti molitvenu odgovornost. Toga dana, osoba ili obitelj kod kuće moli u određeno vrijeme (npr. kronicu, psalam, adventsku molitvu ili molitvu prema odabiru) na zajedničku župnu nakanu, npr. za mir, obraćenje, obitelji, bolesne...

U crkvi se svake nedjelje simbolično pali nova svijeća i spomene tko je sve sudjelovao u molitvenom lancu tijekom proteklog tjedna.

DUHOVNA DIMENZIJA

„Svaka molitva je jedno svjetlo koje gori u noći – zajedno pripravljamo put Gospodinu.“

MOGUĆE DODATNE AKTIVNOSTI

- ✓ Na kraju došašća, svi sudionici mogu dobiti malu svijeću ili karticu s riječima: *"Ti si svjetlo svijeta."*
- ✓ Mladi mogu pomoći u vođenju online kalendara molitve (npr. putem župne Facebook stranice ili WhatsApp grupe).⁶⁰

Slika 64. Zajedništvo u molitvi

⁶⁰ Isto.

ADVENT UZ JIŠAJEVO STABLO

Jišajevo stablo pomaže nam povezati običaj ukrašavanja božićnog drvca s događajima koji su doveli do Isusova rođenja. Biblijski izvor nalazimo u knjizi proroka Izaije 11, 1 – 4:

„Isklijat će mladica iz panja Jišajeva,
izdanak će izbit' iz njegova korijena.
Na njemu će duh Jahvin počivat',
duh mudrosti i umnosti,
duh savjeta i jakosti,
duh znanja i straha Gospodnjeg.
Prodahnut će ga strah Gospodnji:
neće suditi po viđenju,
presuđivati po čuvenju,
već po pravdi će sudit' ubogima
i sud prav izricat' bijednima na zemlji.“

Slika 65. Mladica i panj

Jišajev panj označava židovski narod koji je zbog svojih grijeha došao gotovo do iščeznuća. „U Bibliji čitamo kako je židovski narod bio prognan u Babilon. Tek su se sa sjetom mogli prisjećati slavnih dana svoga kraljevstva i kralja Davida, Jišajeva sina. A sada, u prognanstvu, njihovo im je slavno kraljevstvo izgledalo kao oboreno deblo, kao natruo panj. I upravo u to vrijeme diže se glas proroka koji govori: „Isklijat će mladica iz panja Jišajeva, izdanak će izbit' iz njegova korijena.“ I stvarno. Iz roda Davidova došao je Isus. Za kršćane je on ona mladica koja donosi novi život. No, iz takvoga osušenoga i beživotnoga panja niknula je Mladica – Isus Krist, ljudski potomak kralja Davida, a istovremeno pravi Božji Sin, po kojemu je cijelom svijetu ponuđeno spasenje.“⁶¹ Prvo obiteljsko stablo bilo je stablo Jišajevo, koje predstavlja Jišaja kao pretka Isusova. Jišajevo stablo je zapravo kraljevski simbol: loza koja cvjeta od Jišaja preko Davida kroz stoljeća do rođenja Krista, našeg Kralja kraljeva.⁶² Jišajevo stablo nastoji vizualno predstaviti važnu obiteljsku povijest našeg Spasitelja – obiteljsku povijest koja u Kristu postaje povijest našeg spasenja. Od tog načina prikazivanja rodoslovlja nastala su i druga obiteljska stabla.

⁶¹ Mladica, <https://www.vjeraidjela.com/mladica/>

⁶² Jišaj, <https://www.bitno.net/vjera/jisaj/>

PRIJEDLOG

U katehezama tijekom došašća može se raditi na ukrasima koji predstavljaju ljude, proroštva i događaje koji su prethodili Isusovu rođenju. Ukrasi zapravo pričaju priču o Bogu u Starom zavjetu, povezujući vrijeme došašća s Božjom vjernošću kroz četiri tisuće godina povijesti. U župnoj katehezi s ovim se prijedlogom može početi raditi i prije došašća, ovisno o programu rada u pojedinoj skupini.

Svaki dan, od 1. do 25. prosinca, pročitajte određenu biblijsku priču, a zatim stavite simbolični ukras na božićno drveće ili na posebno označeno Jišajevo stablo, drveno, žičano ili metalno drveće. Kako dani prolaze, potičite djecu da pronađu i druge ukrase te prepričaju priče povezane s njima. Za dodatnu zabavu, zalijepite malu poslasticu na stražnju stranu svakog ukrasa.

Na Badnjak Jišajevo drvo možete smjestiti blizu jaslica u župnoj dvorani/crkvi (ili ako svako dijete radi svoje simbole može ih ponijeti kući) kako bi svi mogli vidjeti Isusovo obiteljsko stablo.

Neki prijedlozi aktivnosti spomenuti su prethodno. Ovdje donosimo još neke poticaje koji se mogu iskoristiti na katehetskim susretima. Ovisno o izabranoj tehnici rada i uzrastu sudionika pripremite potrebne materijale i upute. Ukrase možete npr. izraditi i na drvu. U tu svrhu trebati će vam drveni kolutići i pribor za *pirografiju* (pisanje na drvetu) ili u obliku magneta itd.⁶³

Slika 66. Magnetno Jišajevo stablo

Slika 67. Drveno Jišajevo stablo

⁶³ Usp. How to Make Jesse Tree Ornaments, <https://www.faithward.org/how-to-make-jesse-tree-ornaments/>

BIBLIJSKA NARACIJA I SIMBOLI

Napišite priču/pripremite naraciju za svaki tjedan, temeljenu na biblijskom tekstu i s kratkim objašnjenjem za svaki simbol. Ovdje donosimo skraćenu i cjelovitu verziju biblijskih referenci za izradu Jišajevog stabla.

Slika 68. Krošnja u simbolima Jišajevog stabla

SKRAĆENA VERZIJA

PRVI TJEDAN DOŠAŠĆA

Adam i Eva (Post 3, 1-24) - jabuka

- ✓ Simbol jabuke je izabran da prikazuje zabranjeni plod koji su Adam i Eva pojeli sa stabla u Edenskom vrtu u svojoj neposlušnosti prema Božjoj zapovijedi.

Noa i potop (Post 6, 13 – 9, 17) - duga i golubica

- ✓ Priča o Noi i potopu pokazuje potpunu Božju vjernost svojim ljudima. Noa je vjerovao Bogu, radio kako je On htio te je stoga zajedno s obitelji i svim životinjama spašen. Duga je simbol Božjeg saveza (Njegovog obećanja) ljudima, dok golubica obećava mir za sva Božja stvorenja.

Abraham, otac Božjega naroda (Post 16, 1-6) - slika Abrahama i zvijezda

- ✓ Abraham je bio Noin potomak i prvi vođa Božjega naroda. Uvijek je pokazivao vjeru i povjerenje u Božja obećanja. Dok je Abraham gledao u nebo i bezbroj zvijezda, znao je da će Bog održati svoje obećanje da će imati brojno potomstvo koji će biti Božji sveti ljudi, jer su s Bogom sve stvari moguće.

Žrtvovanje Izaka (Post 22, 1-18) - bodež

- ✓ Abraham pokazuje svoju potpunu ljubav za Boga kroz Njegovo htijenje da žrtvuje vlastitoga predragocjenog sina. Bog nagrađuje ovakvu potpunu vjernost do zadnjega trenutka kada daje Abrahamu da žrtvuje ovna.

DRUGI TJEDAN DOŠAŠĆA

Jakovljeve ljestve (Post 28, 10-22) - ljestve

- ✓ U svom snu, Jakov (sin Izakov) vidio je ljestve koje se protežu od zemlje sve do neba (raja), pokazujući mu da će ga Bog uvijek štiti i brinuti se za nj i njegovo potomstvo, dajući im i posebno ime „narod Izraela“.

Josip hrani Božji narod (Post 41, 37-45) - snopovi pšenice

- ✓ Josip (najdraži sin Jakovljev) iskusio je kako su njegova vlastita brada iskovala urotu protiv njega, ali ga Bog uvijek štiti od ozljeda. Josip, zauzvrat, ostaje blizu Bogu, nikad ne tražeći osvetu protiv svoje brade ili zloupotrebljavajući moć koja mu je

dana od faraona. Umjesto toga, on oprašta onima koji su tražili da mu naude i osigurava da sva djeca Izraelova imaju hrane i ne pate.

Mojsije izvodi narodi iz Egipta (Izl 14, 10-31) - štap

- ✓ Mojsije je bio još jedan od velikih vođa Izraelskog naroda, koji se, na Božju zapovijed, protivi faraonu i vodi narod iz ropstva u Egiptu do obećane zemlje. Učinio je to jer je vjerovao u Boga. Upotrijebio je svoj štap da bi napravio prolaz preko mora kako bi narod sigurno mogao prijeći na drugu stranu.

Mojsije prima 10 zapovijedi (Izl 20, 1-17) - kamena ploča

- ✓ Bog je dao Mojsiju 10 zapovijedi koje će dopustiti Izraelskom narodu da žive svoje živote bliže Njemu u miru i u harmoniji jedni s drugima.

TREĆI TJEDAN DOŠAŠĆA

Izaijino proročanstvo (Iz 11, 1-2) - svitak

- ✓ Izaija je bio jedan od proroka, netko tko je vidio stvari u skladu s Božjim planom i govorio u ime Boga s riječima danima od Boga. Izaija, bio je pozvan od Boga u viziji u hramu, došavši do zaključka da spasenje leži u potpunoj vjeri i povjerenju u Boga. Pretkazao je dolazak pravoga Sina Davidovog, spasitelja koji će donijeti mir i ljubav cijelome svijetu. Svitak simbolizira ispunjenje Izaijinih proroštava.

Betlehemska kuća (1 Sam 16, 4-13) - kuća

- ✓ Jošija je bio potomak Abrahamov, koji je živio u Betlehemu. Bog je izabrao Jošijina najmlađeg sina, Davida, da bude nasljednik kralja Šaula i vodi izraelski narod. Bog je obećao da će poslati spasitelja koji će biti potomak Jošijine obitelji i da će doći iz Betlehema, njihova doma - otuda simbol kuće.

Kralj David, harfist (psalmist) (1 Sam 16, 14-23) - harfa

- ✓ David je najmlađi sin Jošijin, kojega je Bog izabrao da vodi njegov narod. Znamo ga kao psalmistu koji je napisao mnoge psalme u Starom zavjetu. Ujedinio je ljude i donio Kovčeg Saveza u Jeruzalem i napravio planove za izgradnju Hrama. Simbolizira ga ova harfa.

Kralj Salomon (1 Kr 3, 16-28) - kruna

- ✓ Salomon je bio Davidov sin i poznat je po svojim mudrim izrekama, pod njegovim vodstvom izraelski je narod uživao mir i napredak. Nastavio je graditi hram kako je njegov otac planirao. Ovdje su ljudi vršili bogoslužje i to je postalo središte života Izraela.

ČETVRTI TJEDAN DOŠAŠĆA

Josip, stolar (Mt 1, 18-25) - čekić i pila

- ✓ Josip je kao i njegovi prethodnici imao veliku vjeru i povjerenje u Boga i stoga je kada je Marija za koju je bio zaručen objavila da će roditi, učinio sve kako ga je Bog tražio i uzeo ju za svoju ženu. Josip je uzeo odgovornosti očinstva za Isusa, brinući se o njemu i Mariji. Dijelio je sve s Isusom u njegovom ranom ovozemaljskom životu i vjerojatno Ga naučio stolarskom zanatu.

Marija, majka Isusova (Lk 1, 26-38) - ruže

- ✓ U navještenju Marija je saznala od Boga da je izabrana za rođenje Njegova sina, obećanoga Spasitelja. Na Božji zahtjev odgovorila je vjerom i povjerenjem, sigurna da je s Bogom sve moguće. Mariju prikazujemo bijelim ružama, cvijećem koje predstavlja čistoću i savršenstvo.

Ivan Krstitelj (Lk 1, 57-80) - pisaća ploča s natpisom: „Njegovo ime je Ivan“

- ✓ Ivan Krstitelj bio je sin Elizabete i Zaharije, dar za njih od Bog. Pri navještenju njegova rođenja, Zaharija je ostao nijem pa je morao napisati djetetovo ime kada ga je Bog zapitao. Napisao je: „Njegovo ime je Ivan“. Ovo je bilo protiv tradicije imenovanja djece u to vrijeme. Ivan je bio ispunjen duhom svetim od svoga rođenja i bio je onaj koji je pripremio put Isusu, obećanom Mesiji.

Isus, Mesija (Mt 1, 25; 2, 9-11) - zvijezda

- ✓ Isus, obećani Spasitelj, rođen je u Betlehemu, gradu Davidovu, u mjestu označenu zvijezdom koju su vidjeli mudraci kada su došli u posjet.⁶⁴

⁶⁴ Jišajevo stablo: tragovima Isusovog obiteljskog stabla,
<https://vrtici.karmelbsi.hr/wpcontent/uploads/2019/01/Jisajevo-stablo.pdf>

CJELOVITA VERZIJA

Evo i potpunoga prikaza simbola Jišajevo stabla i biblijskih priča koje oni predstavljaju. Ovdje ima dovoljno simbola za svaki dan od 1. do 25. prosinca.⁶⁵

SVI SIMBOLI

Jišajevo stablo

Simbol: Panj s mladicom

Sveto pismo: Izaija 11, 1-2

⁶⁵ Getting started with Jesse Tree, <https://www.faithward.org/jesse-tree/>

Stvaranje ljudi

Simbol: Globus/Adam i Eva

Sveto pismo: Postanak 1, 26-31

Pad

Simbol: Zmija i jabuka

Sveto pismo: Postanak 3

Noina arka

Simbol: Noina arka

Sveto pismo: Postanak 6, 1-14; 7,17-8,3; 9,8-13

Obećana zemlja

Simbol: Šator i deva Sveto

pismo: Postanak 12,1-7

Božje obećanje Abrahamu

Simbol: Zvezdano nebo

Sveto pismo: Postanak 15,1-6

Josip egipatski

Simbol: Josipov kaput u mnogim bojama

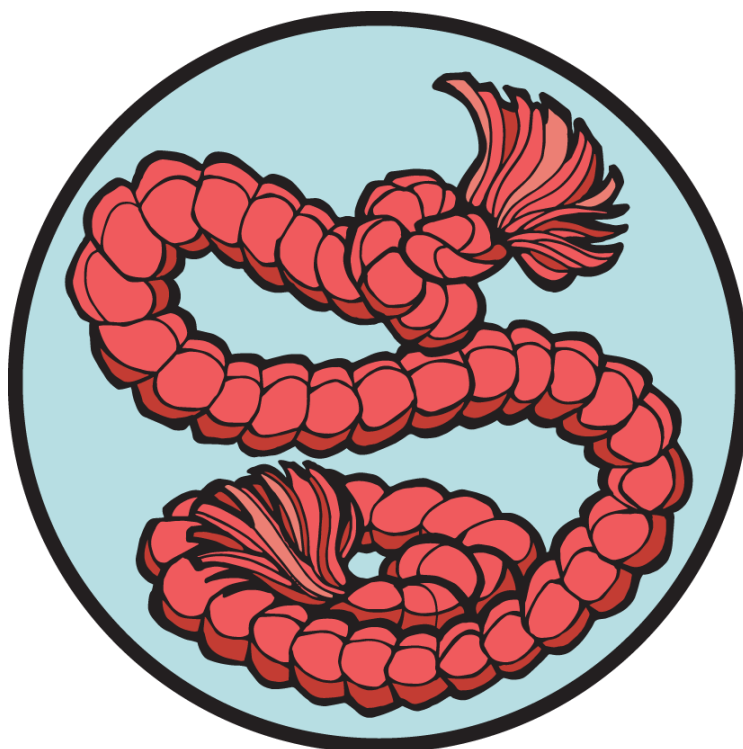
Sveto pismo: Postanak 37,1-36

10 zapovijedi

Simbol: Ploče

Sveto pismo: Ponovljeni zakon 5,1-22

Rahaba

Simbol: Crveno uže

Sveto pismo: Jošua 2,1-21

Ruta i Boaz

Simbol: Žitarice

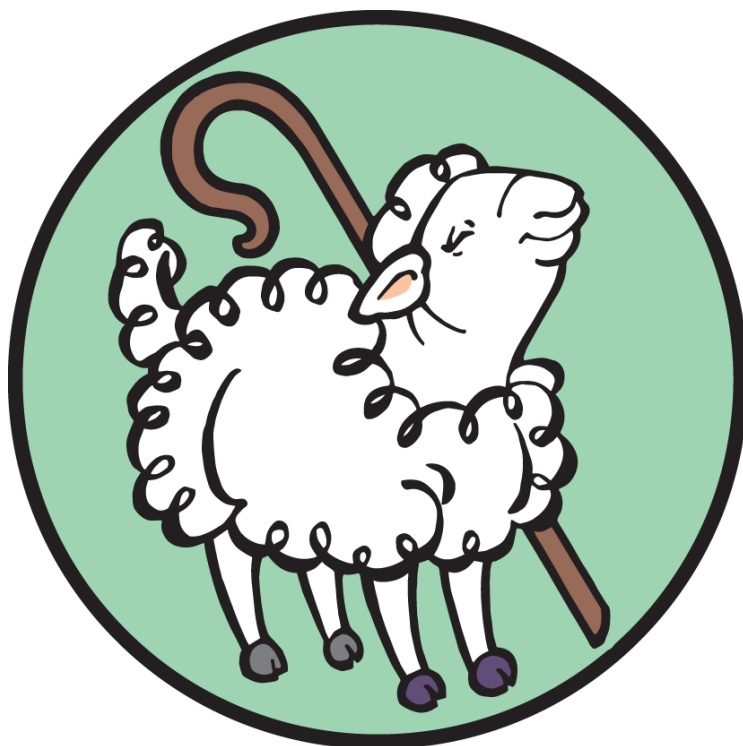
Sveto pismo: Ruta 2,1-4:12

Bog bira Davida za kralja

Simbol: Kruna

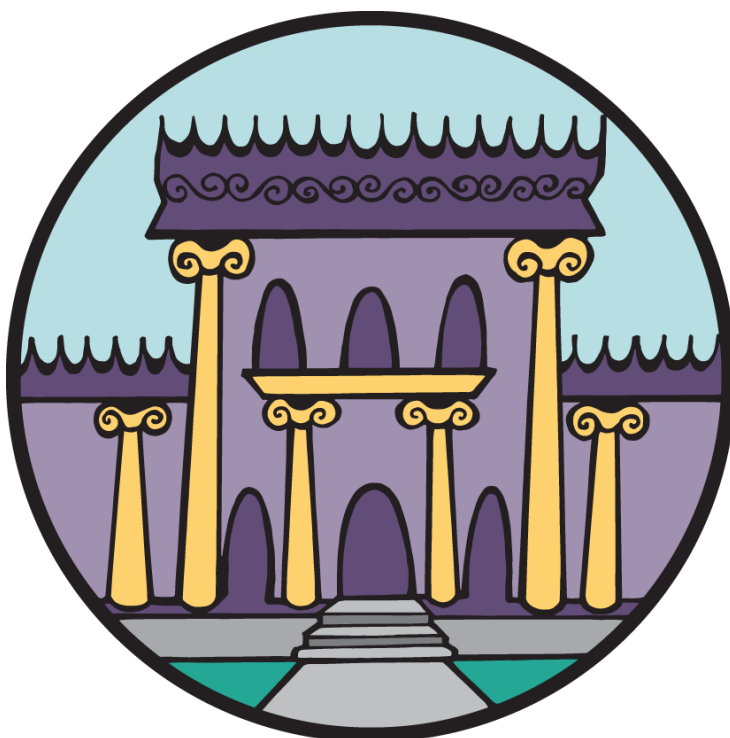
Sveto pismo: 1 Samuelova 16,1-15

David Pastir Kralj

Simbol: Ovca/pastirski štap

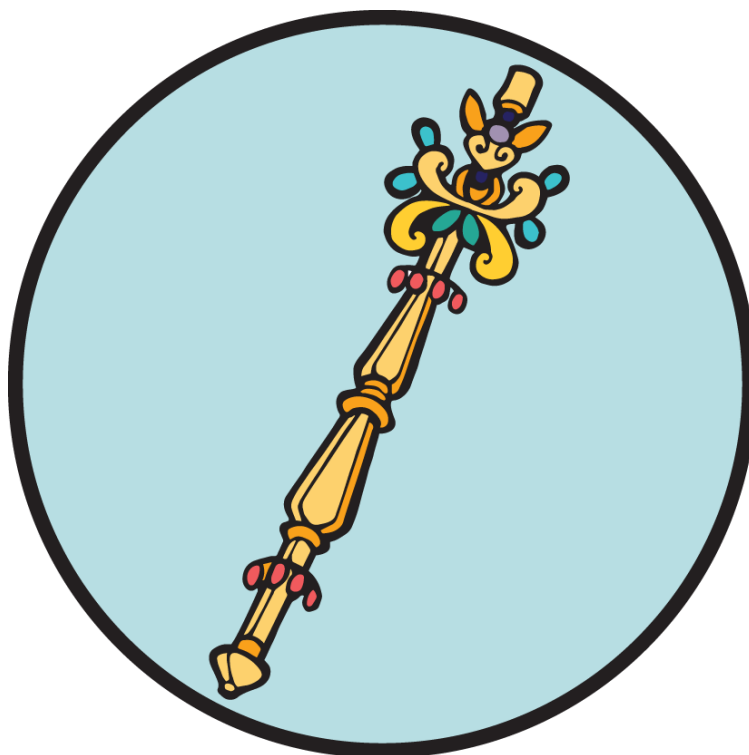
Sveto pismo: 2 Samuelova 5,1-5

Solomon gradi Božji hram

Simbol: Hram

Sveto pismo: 1 Kraljevima 5,5; 1 Kraljevima 6

Estera spašava svoj narod

Simbol: Žezlo

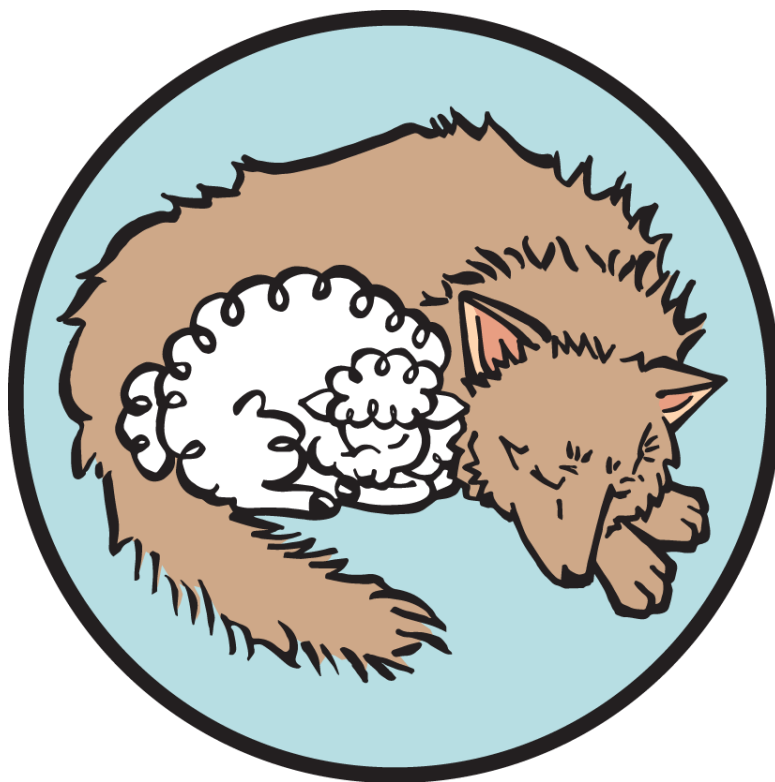
Sveto pismo: Estera 4

Izaijino proročanstvo o Spasitelju

Simbol: Sunce

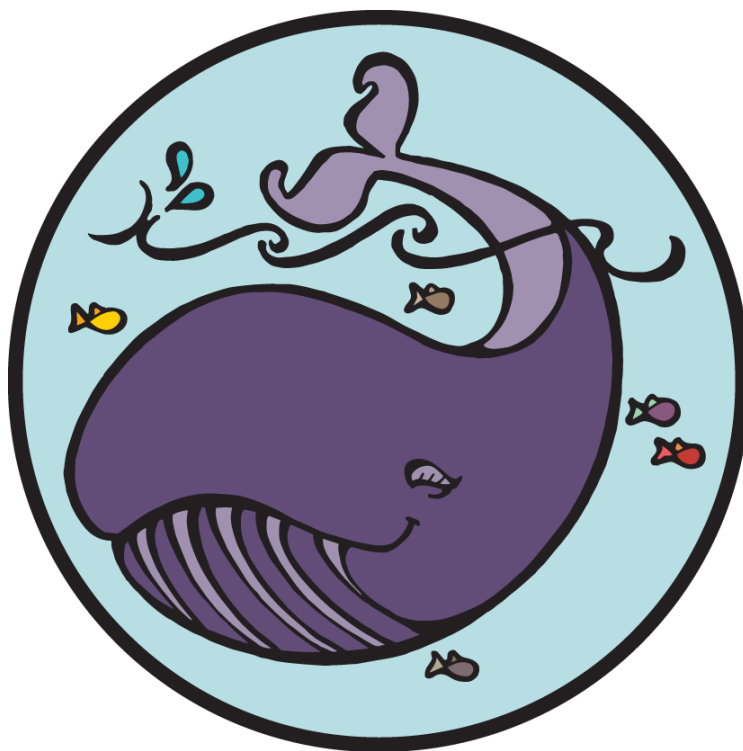
Sveto pismo: Izaija 9,2-7

Izaijino proročanstvo o Drugom dolasku

Simbol: Vuk i janje

Sveto pismo: Izaija 11,6-9

Jona i kit

Simbol: Kit

Sveto pismo: Jona 3,1-5

Daniel i lavlja jazbina

Simbol: Lav

Sveto pismo: Danijel 6

Proročanstvo o Spasitelju rođenom u Betlehemu

Simbol: Grad Betlehem

Sveto pismo: Mihej 5,1-5

Elizabeta i Zaharija
Simbol: Molitvene ruke
Sveto pismo: Luka 1,5-25

Ivan Krstitelj
Simbol: Krsna školjka
Sveto pismo: Matej 3,1-6

Bog izabire Mariju
Simbol: Djevica Marija
Sveto pismo: Luka 1,26-38

Anđeo se ukazuje Josipu
Simbol: Anđeo Gospodnji
Sveto pismo: Matej 1,18-25

Marija i Josip odlaze u Betlehem

Simbol: Sandale

Sveto pismo: Luka 2,1-5

Isus je rođen

Simbol: Beba u jaslama

Sveto pismo: Luka 2, 6-21

Slika 69. Božićno drvce sa simbolima

IZVORI

- ✓ 25 Jesse Tree Ornaments, <https://www.ishouldbemoppingthefloor.com/2018/10/25-jesse-tree-ornaments.html>
- ✓ Catholic Jesse Tree Symbols, https://www.printablee.com/post_printable-catholic-jesse-tree-symbols_288691/
- ✓ L'albero di Jesse. Con il PDF da stampare!, <http://www.mogliemammepervocazione.com/wp-content/uploads/2016/11/albero-di-iesse.pdf>
- ✓ L'Albero di Iesse nel XII secolo fra Occidente e Oriente: note sul perduto mosaico della basilica della Nativita Betlemme, <https://iris.unive.it/retrieve/e4239ddc-d660-7180-e053-3705fe0a3322/S.%20PIAZZA%2C%20L%27Albero%20di%20Iesse...%202014.pdf>
- ✓ The Jesse Tree, <https://www.loyolapress.com/catholic-resources/liturgical-year/advent/the-jesse-tree/>
- ✓ The Jesse Tree: Children's Bible Stories, <https://mlc-wels.edu/publications/the-jesse-tree/>
- ✓ Traditions: Jesse Tree Advent Ornaments, https://www.halfahundredacrewood.com/jesse-tree-ornaments_10/

PAPIRNATE SVIJEĆE

Slika 70. Viseće adventske svijeće

Četiri svijeće označavaju četiri nedjelje došašća, a s obzirom da je riječ o budnosti, ozbiljnosti i odricanju kroz to vrijeme, razumljivo je da se preporučuje da njihova boja bude ljubičasta. Da bi se pak istaknula postupnost približavanja otajstvu utjelovljenja, odnosno spuštanja Boga među nas ljude, preporučuje se da svijeće budu postavljene na različitim visinama, tako da se prve nedjelje došašća pali najviša, druge ona koja je na nižoj razini, treće ona koja je još niža, a četvrta najniža.

Iz razloga jer je u današnje vrijeme teže doći do panja, a češće i zbog nedovoljnog poznavanja same simbolike – panja, svijeća i njihove boje – koristi se vijenac s četirima svijećama, ali koji nema ni približno ono simbolično značenje koje ima panj.

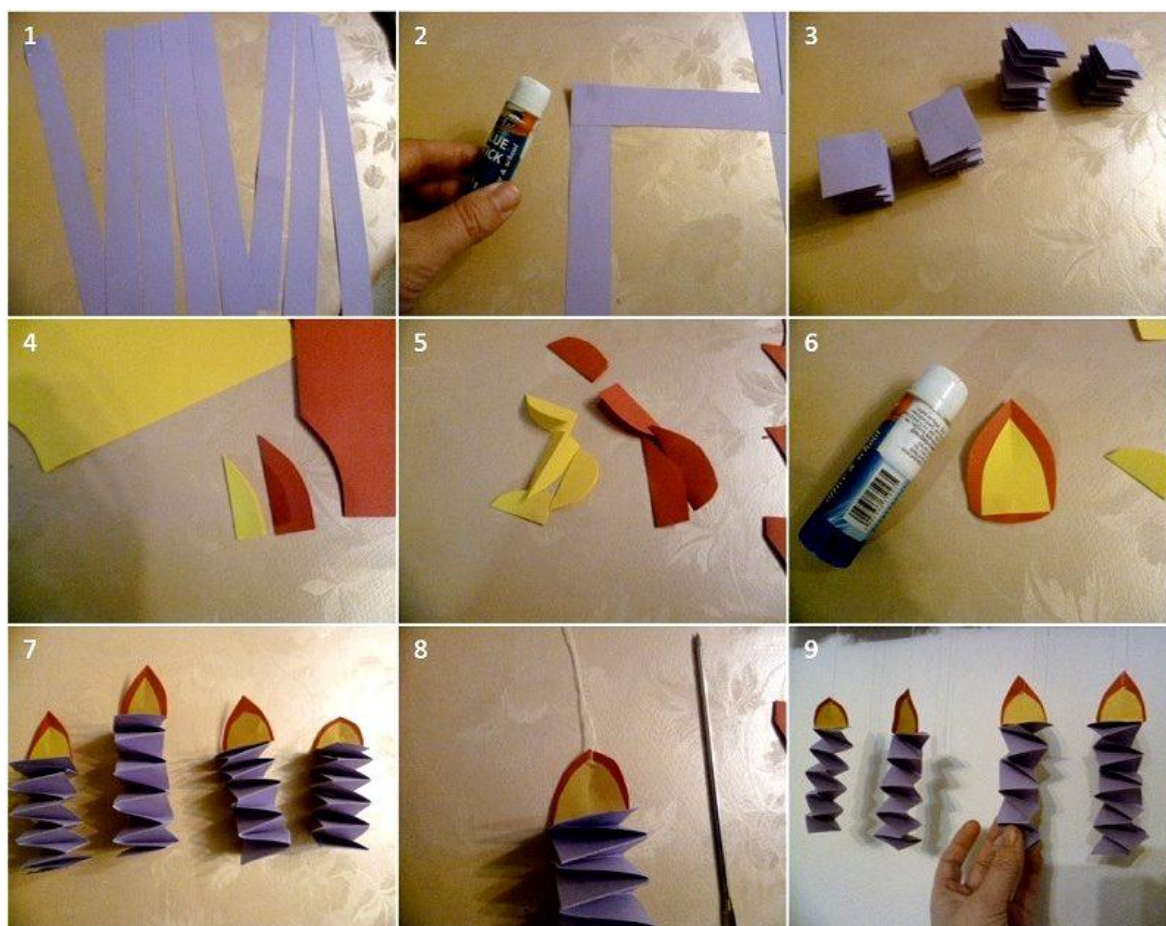
S obzirom da se tako došašće može svesti na čistu profanaciju, bez ikakve povezanosti s vjerskim značenjem, dobro je i djecu i odrasle odgajati za izvornu biblijsku simboliku. U svakom slučaju, puno je bitnije da se kroz to vrijeme odazovemo pozivu Crkve na sudjelovanje na zornicama, na veću pozornost u činjenju dobra, na snažnije slavljenje nedjeljnog euharistijskog otajstva i na druge pozitivne poticaje, negoli imamo li na stolu vijenac ili nemamo.

Ipak, zgodno je djeci u obitelji, školi ili župi i kroz kreativne ideje pokušati približiti značenje adventa, pa niže donosimo jednu prikladnu ideju kako se prilično lako i brzo mogu napraviti adventske svijeće.

Potrebno je od papira A4 veličine u ljubičastoj boji izrezati 8 traka, potom po dvije ukrizane spojiti ljepilom na vrhu, te naizmjenično plesti do kraja, a onda opet završetke učvrstiti lijepljenjem. Od komadića papira crvene i žute boje potrebno je izrezati plamen, zavrnuti

ga malo na dnu i zalijepiti na svijeće. Ukoliko se takve svijeće rade na tvrdem papiru, mogu se malo razvući da budu duže i zalijepiti na postolje (po mogućnosti različitih razina), a ukoliko se rade od laganijeg papira, teško da će moći samostalno stajati, pa je poželjno da se na vrhu plamena probuši rupica i kroz nju provuče konac, kako bi se svaka mogla objesiti.

Na takav način, kako god izgledale svijeće, može se djeci pružiti značenje došašća onakvog kakvo je utemeljeno u biblijskim tekstovima, a zasigurno se može u okviru toga barem jednom tjedno upriličiti i posebno molitveno kratko slavlje, u kojem će se primjerice pročitati svetopisamsko čitanje dana, zapjevati pjesma i izmoliti Očenaš i prigodna molbenica. Na takav će način djeca biti usmjeravana na izvrsnije proživljavanje došašća, a ujedno će jasno uviđati i one problematične točke koje se nude kroz komercijalizirani advent.⁶⁶

Slika 71. Postupak izrade svijeća

⁶⁶ Adventske svijeće od papira u boji, <https://www.vjeraidjela.com/adventske-svijece-od-papira-u-boji/>

SVETA BARBARA

Sv. Barbara, uz sv. Katarinu Aleksandrijsku, sv. Doroteu Cezarejsku i sv. Margaretu Antiohijsku, jedna od četiri virgines capitales koje u ikonografskim prikazima prate blaženu djevicu Mariju, izrazito je štovana svetica i u Zapadnoj (4. prosinca) i u Istočnoj Crkvi (17. prosinca, ranije 4. prosinca). O popularnosti njezinoga kulta u narodu najbolje svjedoči činjenica da ju se slavi kao zaštitnicu rudara, zidara, tesara, graditelja, arhitekata, geologa, topnika, vojnika, grobara, ljevača, vatrogasaca i dr., te zaštitnicu od groma, požara, nevremena, iznenadne i nepripravne smrti, groznice, i dr.⁶⁷

U životopisima svetaca za mjesec prosinac nalazimo da je Sveta Barbara rođena u Maloj Aziji, blizu današnjeg Izmiru u bogatoj trgovačkoj obitelji.

Otac joj je bio veliki protivnik kršćanstva i saznajući da je Barbara pod utjecajem žena koje su je čuvale, primila kršćanstvo, izvršio je katastrofalan zločin, osobno je kćerki Barbari odsjekao glavu, a kao godina navodi se 305. poslije Krista, odnosno 20 godina prije nego je kršćanstvo dobilo pravo javnosti u Rimskom carstvu. Radi izuzetnih vrлина, žrtvom za Krista, kao i blagošću i čistoćom, postala je zaštitnicom od iznenadne smrti i groma, što je znakovito za usud i prirodu rudarskog posla, tako da se slavi kao zaštitnica rudara u kršćanskom svijetu. Osim toga sv. Barbara se štuje se kao zaštitnica: geologa, zidara, tesara, arhitekata, zemljoradnika, električara, zvonara, kuhara, oružara, djevojaka, zatvorenika. Štuje se i kao zaštitnica od groznice. Posmrtni ostaci Sv. Barbare preneseni su u Italiju 795. godine zaslugom Karla Velikog, a danas počivaju na otočiću Torcelo u blizini Venecije. U nekim našim rudarskim mjestima postoje još i danas očuvane crkve i kapele posvećene Svetoj Barbari.

Sveta Barbara pripada onom nizu svetaca o kojima nema puno sačuvanih vjerodostojnih podataka. Zna se da je Barbara živjela u 3./4. stoljeću, bila je kćerka Dioskorusa, bogatog trgovca i plemića u Maloj Aziji. Bila je lijepa i inteligentna, a otac ju je htio udati za bogatog prosca. Prije nego što je otišao na dulje putovanje, zatvorio ju je u toranj s dva prozora, a

Slika 72. Sveta Barbara

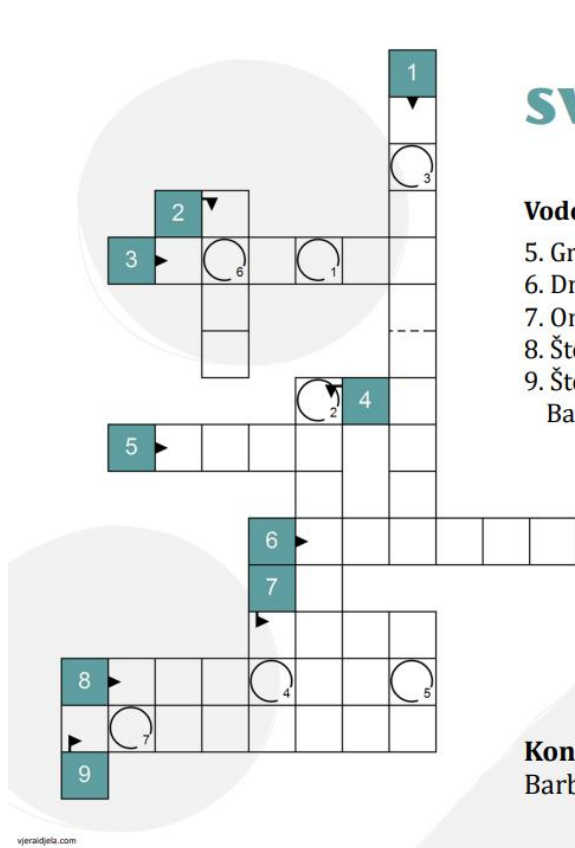
⁶⁷ Dragić, M. (2015). Kult sv. Barbare u kršćanskoj tradiciji Hrvata. *Nova prisutnost*, 13/2: 141 – 163.

kad se vratio na tornju je našao probijen treći prozor i na njemu znak križa. Barbara je priznala kako je ona dala probiti treći prozor, u znak Presvetog Trojstva, a križ da je podsjeća na otkupljenje. Otac, koji je bio poganin, dao ju je ubiti. Uspjela je pobjeći u planine i sakrivala se tamo sve dok njezino skrovište nije odao jedan pastir. Barbara je bila zatočena i mučena, ali su joj rane stalno čudesno zacjeljivale. Potom je osuđena na smrt. Po nalogu suda, Barbaru je otac ubio, odrubivši joj glavu. Mučeništvo je s Barbarom podnijela i sveta Julijana iz Nikomedije. Nakon Barbarine smrti, oca je pogodila munja i tako je preminuo.

Neraspadnuto stopalo svete Barbare čuva se u župnoj crkvi u Vodnjanu. Zaštitnica je rudara, dobre smrti, protiv groma i vatre, jedna je od Četrnaest svetih pomoćnika u nevoljama. Njene relikvije čuvaju se u crkvi svetog Vladimira u Kijevu, a po njoj je nazvan grad u Kaliforniji.

U Hrvatskoj, „uz uobičajene pripreme, na blagdan Sv. Barbare, zaštitnice od nevremena, ali i ljudi s opasnim zanimanjima, vatrogasaca, vojnika i rudara, 4. prosinca, pojavljivali su se prvi čestitari, muškarci koji su svojim dolaskom u kuću najavljivali obilje, a u nekim se krajevima već sijala božićna pšenica.“⁶⁸

Više o toj svetici može se saznati [ovdje](#), a donosimo i radni list za najmlađe. Može se u PDF formatu preuzeti [ovdje](#).⁶⁹

SVETA BARBARA

Vodoravno:

5. Građevina u koju je otac zatvorio svetu Barbaru
6. Država u kojoj je vjerojatno rođena sveta Barbara
7. On je svojim rukama ubio Barbaru
8. Što se sije na blagdan svete Barbare
9. Što je bio po zanimanju čovjek koji je poučavao svetu Barbaru u vjeri?

Okomito:

1. Sveta Barbara zaštitnica je...
3. Što je sveta Barbara dala da se ureže na njenim vratima?
4. Kako se zvao čovjek kojega je svetoj Barbari poslao Origen da je poučava u vjeri?

Konačno: osobe koje imaju službu u crkvi, a sveta Barbara je njihova zaštitnica: _____

⁶⁸ Došašće: vrijeme radosti i iščekivanja Spasitelja i narodni običaji, <https://www.svetlorijeci.ba/dosasce-vrijeme-radosti-i-iscekivanja-spasitelja-i-narodni-obicaji/>

⁶⁹ Sveta Barbara (križaljka), <https://www.vjeraidjela.com/sveta-barbara-krizaljka/>

GRANČIČICA SV. BARBARE

Bilo je 4. prosinca i bilo je dosta hladno, Mia se igrala vani u vrtu iza svoje kuće. U tom trenutku ugledala je svoju susjedu, gospođu Martin, s druge strane vrtne ograde. Starija gospođa stajala je ispod velikog stabla trešnje i gledala grane.

„Dobar dan, gospođu Martin!“, povikala je Mia i mahnula. „Što radite tamo?“, upitala je znatiželjno.

„Dobar dan, Mia! Tražim lijepu Barbarinu grančicu. Danas je 4. prosinca“, odgovorila je starija dama.

„A što će Vam ta grančica?“, začuđeno je pitala Mia. „Na tim granama više nema ni lišća“, primijetila je.

„To je istina. Ali grančicu ću odnijeti u kuću i staviti je u vaz u toplu sobu“, objasnila je gospođa Martin. „Onda će za Božić prekrasno procvjetati.“

Mia je gledala pomalo nevjerujuće. „Kako znate da će grančica procvjetati?“, upitala je. „I zašto je zovete Barbarina grančica?“

„Ah, to je jedna stara legenda“, rekla je gospođa Martin. „Potiče od svete Barbare. Zapravo je to tužna priča.“

„Možete li mi ispričati priču o svetoj Barbari? Molim Vas, molim Vas, gospođu Martin!“, Mia je postala znatiželjna i jako je htjela čuti priču.

Tada se susjeda približila ogradi i počela pričati:

„Priča govori o djevojci po imenu Barbara. Živjela je davno u gradu Nikomediji i bila je kći bogatog trgovca. Barbara je bila jako pametna, a bila je poznata i po svojoj ljepoti. Imala je mnogo udvarača, ali ih je sve odbijala. Umjesto toga, mlada Barbara je upoznala i zavoljela kršćansku vjeru, Gospodina Boga i Isusa, i počela se moliti. To njezinom ocu nije bilo nimalo drago, jer on nije vjerovao u Boga i nije želio da to radi ni njegova kći. Kao kaznu, dao je sagraditi toranj kako bi tamo zatvorio Barbaru. Na putu do svog zatvora, jedan goli prut s grma zakačio se za Barbarinu haljinu. Uzela je grančicu sa sobom u toranj i stavila je u vodu. Otac je očekivao da će Barbara odustati od vjere kad bude zatvorena u tornju. Ali kad to nije učinila, odlučio ju je ubiti. I tako se i dogodilo. Barbara je morala umrijeti jer se nije htjela odreći se vjere u Boga. Ipak, Barbara je nešto ostavila za sobom. Nakon njezine smrti, u njezinoj ćeliji pronašli su grančicu koju je ponijela sa sobom. Više nije bila gola, nego je imala prekrasne cvjetove. Svake godine 4. prosinca slavi se imendan svete Barbare, tzv. Barbarin dan. Tada se prisjećamo nje i odrežemo Barbarinu grančicu s drveta koju stavimo u vodu. Ako grančica do Božića procvjeta, to bi trebalo donijeti sreću u sljedećoj godini.“

„To je stvarno tužna priča.“ Lotte je pažljivo slušala. „Je li to istinita priča?“, htjela je znati.

„Ne znam je li se priča o svetoj Barbari zaista tako dogodila. Ali hoće li grančica procvjetati na Božić, to možeš sama isprobati“, rekla je gospođa Martin s osmijehom i pružila Miji grančicu trešnje preko ograde.

„Hvala vam!“, rekla je Mia i uzela grančicu. Otrčala je u kuću i stavila je u vaz u vodu.⁷⁰

⁷⁰ Usp. Eine Kindergeschichte zum Barbaratag, <https://www.geschichten-haus.com/barbaratag/>. Prevela N. Uzelac.

PRIJEDLOG AKTIVNOSTI

Je li grančica stvarno procvjetala do Božića? Isprobajte to sami – stavite Barbarinu grančicu u svoju sobu.

- ✓ Možete uzeti jednu staklenku i lijepo je dekorirati.
- ✓ Potrebni materijali: jedna čista čaša od marmelade ili neka druga staklenka, akrilne boje ili boje za staklo, kist, šljokice, 1 grančica voćke iz vrta (trešnja, šljiva ili neka druga).⁷¹

VREMENSKA PROGNOZA SV. BARBARE

Predviđajući vrijeme ljudi su prigodom spomendana sv. Barbare običavali govoriti: „Kakav je dan na svetu Barbaru takav je i na Božić.“ Dakle, vrijeme na blagdan Božića trebalo je biti preslika vremena kakvo je na spomendan blagdan sv. Barbare. Pokušajte to pratiti i tako radosno iščekivati Božić. Možete izraditi kalendar praćenja vremenskih promjena i vidjeti kakvo će vrijeme biti na svetkovinu Božića.

Prosinač 2025

	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Subota	Nedjelja
48	1	2	3	4	5	6	7
49	8	9	10	11	12	13	14
50	15	16	17	18	19	20	21
51	22	23	24	25	26	27	28
52	29	30	31				
1			25. Božić 26. Sveti Stjepan				
Michel Zbinden / Kalendar Hrvatska							

© Michel Zbinden

Slika 73. Kalendar za prosinač 2025.

⁷¹ Pripremila N. Uzelac.

MOLITVA SVETOJ BARBARI

Sveta djevice Barbaro!
Kad si svjedočila za svetu vjeru Isusovu svojom
krvlju, onda ti je premilostivi Isus obećao da će oni
koji te zazivaju u pomoć,
biti oslobođeni od nagle i
nepripravne smrti.

Učini, dakle, pomoćnice moja,
da se Isus spomene prolivene djevičanske krvi i
žarke ljubavi tvoje te po dobrotivom obećanju
svojem ne dopusti da duša moja izađe iz tijela prije
nego se očisti pravom ispovijedi i Presvetim se
oltarskim sakramentom okrijepi za put u vječnost!
Amen!⁷²

Slika 74. Sv. Barbara s tornjem

TORANJ SV. BARBARE

Istražite ponuđene izvore, pripremite ih za rad sa sudionicima kateheze i zajedno otkrijte:

- Kako to da se Barbara našla zatvorena u tornju?
- Koji su običaji povezani u našem narodu/vašem kraju s kultom sv. Barbare?

IZVORI

- ✓ Dragić, M. (2015). Kult sv. Barbare u kršćanskoj tradiciji Hrvata. *Nova prisutnost*, XIII (2), 141-162. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/142222>
- ✓ Priča o svetoj Barbari, https://www.youtube.com/watch?v=kJ3HOR_wK98
- ✓ Riješite križaljku, <https://www.vjeraidjela.com/wp-content/uploads/2023/12/Sveta-Barbara-krizaljka.pdf>
- ✓ Sveta Barbara mučenica, <https://vjeronaucni-portal.com/sveta-barbara-mucenica/>
- ✓ Sveta Barbara, <https://www.vjeraidjela.com/sveta-barbara/>
- ✓ Sveta Barbara – Adventska glasnica Božića, <https://www.svjetlorijeci.ba/sveta-barbara-adventska-glasnica-bozica/>
- ✓ Salvi Giovanni Battista, Santa Barbara, <https://catalogo.fondazionezeri.unibo.it/scheda/opera/48285/Salvi%20Giovanni%20Battista,%20Santa%20Barbara>
- ✓ Santa Barbara, <https://www.vaticano.com/santa-barbara/>

⁷² Izmolite kratku devetnicu sv. Barbare – zaštitnici dobre smrti, <https://www.bitno.net/vjera/devetnice/devetnica-svetoj-barbari/>

PJESMA SVETOJ BARBARI⁷³

Evo nas na svetom mjestu

Ženska skupina

Sladojevci, 12. listopada 2014.

Evo nas na svetom mjestu,
Sveto Trojstvo slavimo,
oči svoje uzdižemo,
pomoćnicu tražimo.

Sveta djevo Barbaro,
mučenice Kristova,
krv si svoju ti prolila,
ljubav poslije dospila.

Zaštitnice naše župe,
pogledaj nas i obrani,
čuvaj svakog od nevolje,
da nam dušu ne rani.

Radi svojeg djevičanstva,
kojeg si sačuvala,
budi uzor svakoj duši
što se Bogu predala.

⁷³ Hadžihusejnović Valašek, M. (2000). *Tradicijske crkvene pučke pjesme na području požeške biskupije*, Požega.

SVETI NIKOLA

Sveti Nikola rođen je u Maloj Aziji, u gradu Patari u 3. stoljeću. Potječe iz bogate obitelji. Njegovi roditelji dulje vrijeme nisu mogli imati djece. Bog je uslišio njihove postojane molitve i darovao im maloga Nikolu, koji je dobio ime po svom stricu biskupu u Miri. Nakon toga roditelji mu umiru, a ubrzo i stric, pa Nikola ostaje sam. On odlazi u Palestinu gdje živi samačkim životom, produbljujući svoj odnos s Kristom. Vratio se nekoliko godina poslije, upravo kada umire biskup, nasljednik njegovog strica. Ne mogavši izbjeći tu čast, Nikola postaje biskup. Revno je služio Bogu i bližnjima, istakao se u pomoći siromasima i svima koji su bili u potrebi. Sveti Nikola je umro 6. prosinca 327. godine, bio je pokopan u Miri, gdje se i danas nalazi sarkofag u koji je nekada njegovo tijelo bilo položeno. Njegove moći danas se nalaze u talijanskom gradu Bariju. Blagdanu svetoga Nikole

osobito se raduju djeca, koja prema drevnom običaju toga dana primaju poklone od roditelja. Sveti Nikola je zaštitnik djece, pomoraca, neudanih djevojaka, siromaha, studenata, farmaceuta, pekara, ribara, svjećara, zidara, trgovaca, tkalaca, zatvorenika, trgovaca, putnika, bolesnika, umirućih. Blagdan Svetoga Nikole u tradicijskoj kulturi Hrvata karakteriziraju: darivanje djece, Nikolinjski ophodi – obilaženje osobe prerusene u svetog Nikolu u biskupskom ornatu s palicom i krampusa (đavola) s košarom, lancima, šibom i slično, da od doma do doma nagrade dobru, a kazne zločestu djecu. Hrvati, također, organiziraju slavlja i procesije u čast Svetog Nikole.⁷⁴

Slika 75. Sv. Nikola blagoslivlja djecu

⁷⁴ Više: Jerković, J. (1992). Život sv. Nikole. *Služba Božja*, 32 (4), 305-324.

UPOZNAJMO SV. NIKOLU

Istražite sa sudionicima kateheze podatke o životu sv. Nikole i legende koje se prenose osobito u našem kulturnom kontekstu. Pripremite u tu svrhu istraživačke zadatke. Možete potaknuti sudionike da istraže:

- ✓ Biografiju sv. Nikole
- ✓ Legende o sv. Nikoli
- ✓ Štovanje sv. Nikole
- ✓ Pobožnosti sv. Nikoli
- ✓ Svetišta sv. Nikole
- ✓ Ikonografske prikaze sv. Nikole

Slika 76. Sv. Nikola, biskup

IZVORI

- ✓ About Saint Nicholas, <https://www.stnicholascenter.org/how-to-celebrate/resources/appearances/props-talking-points>
- ✓ Budi malo bolji, <https://vjeronaucni-portal.com/pjesme-o-sv-nikoli-mp3/>
- ✓ Dobri biskup Mire – Sonja Tomić, <https://vjeronaucni-portal.com/dobri-biskup-mire-prica-o-svetom-nikoli/>
- ✓ Dragić, M. (2015). Sveti Nikola – biskup u hagiografskoj baštini Hrvata. *Ethnologica Dalmatica*, 22, 5-42.
- ✓ Legende o svetom Nikoli - Božidar Prosenjak, <https://www.katehetski-nadbiskupija-split.net/component/edocman/poucne-price/2295-legende-o-svetom-nikoli-bozidar-prosenjak>
- ✓ Ove legende tumače nastanak tradicije darivanja na spomendan sv. Nikole, <https://hkm.hr/duhovnost/ove-legende-tumace-nastanak-tradicije-darivanja-na-spomendan-sv-nikole/>
- ✓ Pjesma o svetom Nikoli, <https://www.pjesmicezadjecu.com/zimske-i-bozicne-pjesmice/pjesma-o-svetom-nikoli.html>
- ✓ Pjesme svetom Nikoli, <https://kateheza.wordpress.com/pjesme-sv-nikoli/>
- ✓ Sveti Nikola - crtani film, https://rumble.com/v1yunei-sveti-nikola-crtani-film.html?e9s=src_v1_ucp_a
- ✓ Sveti Nikola - kratki dokumentarni film, <https://www.youtube.com/watch?v=8L82Cv68ceE>
- ✓ Sveti Nikola - zaštitnik pomoraca - Audio priča, <https://www.youtube.com/watch?v=r0cuq0mWg2U>
- ✓ Sveti Nikola i Krampus crtani film za djecu, <https://www.youtube.com/watch?v=koBsotHn1wk>
- ✓ Sveti Nikola -recitali -igrokazi i poezija, <https://mskunastavi.wordpress.com/2016/12/05/sveti-nikola-recitali-igrokazi-i-poezija/>
- ✓ Sveti Nikola, https://www.youtube.com/playlist?list=PLhOaUNXtL6_ss6FvbvH-vC05YwGHO5QaK
- ✓ Sveti Nikola, <https://www.vjeraidjela.com/sveti-nikola/>
- ✓ Život svetog Nikole - crtanje u pijesku (Kseniya Simonova), <https://www.youtube.com/watch?v=Tb4F0iE94hY>

PAPIRNATE ČIZMICE

POTREBNI MATERIJALI

Papirnati valjkasti tuljci, karton, vodene boje ili tempere, kistovi, škare, ljepilo, kolaž, crni flomaster i malo ukrasne vrpce.⁷⁵

IZRADA

Iz kartona izrežite oblik stopala koji kao i valjak obojite u crveno (umjesto tempera možete koristiti crveni kolaž papir).

Slika 77. Papirnat čizmic

Valjak zalijepite na stopalo i dobit ćete malu čizmicu. Vrpce u boji zalijepite kao vezice, (možete se poslužiti i klamericom) crnom temperom nacrtajte gumbiće i obojite donji dio čizmice. Možete još na gornji dio čizmice staviti malo vate (oko 1cm) kao bijeli obrub. I na kraju u čizmicu spremite finu čokoladnu lizalicu, bombončić ili neko iznenađenje.

ZA NAJMLAĐE

- ✓ St. Nicholas Coloring Pictures to Print, <https://www.stnicholascenter.org/how-to-celebrate/resources/crafts/coloring>
- ✓ St. Nicholas Paper Bag Puppet, <https://www.stnicholascenter.org/how-to-celebrate/resources/crafts/potpourri/paper-bag-puppet>

⁷⁵ Izradite čizmic, <https://www.nakladabombon.hr/proizvodi-vise/bombon-igraonica/radionice/izradite-cizmice-1192>

MOLITVA SVETOM NIKOLI

Slika 78. Život sv. Nikole, biskupa

Bože, Oče naš, molimo te da po zagovoru sv. Nikole trajno čuvaš, štitiš i pomažeš našu djecu da odrastaju sigurni u ljubavi. Mlade ojačaj svojim duhom da odole lošim izazovima i u radosti budu tvoji. Pomorce i putnike pomozi u oluji i svakoj opasnosti i daj da se živi, zdravi i sretni doma vrate. Svim tvojima vjernima daruj zahvalno srce. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.⁷⁶

⁷⁶ Molitva i litanije za zagovor sv. Nikole, <https://hkm.hr/duhovnost/molitva-i-litanije-za-zagovor-sv-nikole/>

ČIZMICE MILOSRDNICE

Pripremamo svoju obitelj za radosnu proslavu blagdana Svetog Nikole. Dok čistimo svoje čizmice očekujući u njima darove, učinimo korak dalje u razumijevanju života sv. Nikole i njegova milosrdnog djelovanja. Prisjetimo se da sveti Nikola nikada ne bi ni bio svet da nije nasljedovao svoga učitelja – Isusa. Poput svetoga Nikole, zaštitnika putnika i putovanja, možemo udubljenja i pukotine na cesti svoje nutrine popraviti i izravnati dobročinstvima i djelima milosrđa koja ćemo činiti svojim bližnjima. Brežuljci oholosti i taštine tada će se spustiti, putevi iskrivljeni ravnodušnošću ispraviti, a hrapavi će se nogostupi sebičnosti ljubavlju zagladiti.⁷⁷

Ponovimo zajedno sedam tjelesnih i sedam duhovnih djela milosrđa.

TJELESNA DJELA MILOSRĐA

1. Gladna nahrani; 2. Žedna napoji; 3. Siromaha odjeni; 4. Putnika primi; 5. Bolesnog i utamničenog pohodi; 6. Roba otkupi; 7. Mrtve pokopaj.

DUHOVNA DJELA MILOSRĐA

1. Dvoumna savjetuj; 2. Neuka pouči; 3. Grješnika opomeni; 4. Žalosna i nevoljna utješi; 5. Uvreda oprosti; 6. Nepravdu strpljivo podnosi; 7. Za žive i mrtve Boga moli.

Tjelesna djela milosrđa prema bližnjemu, strancu, putniku namjerniku, onomu komu baš i ne ide dobro, koji je potrebit skrbi i pomoći hrane dušu. Duhovna su djela milosrđa poslastica i radost za dušu. Oprostiti uvrjedu, strpljivo podnositi nepravdu, žalosnoga utješiti, neuka poučiti, moliti za žive i mrtve djela su koja uveseljavaju i hrane dušu. Ako ih se poreda po važnosti, može se reći da su tjelesna i duhovna djela milosrđa prva po redu koja hrane i uveseljavaju dušu. Njih slijede milosrdne riječi, a njih pak molitva.

ODLUKA O DJELU MILOSRĐA

Nakon proučavanja djela milosrđa, odaberite jedno kojem ćete posvetiti više pozornosti. Zapišite svoju odluku da ćete činiti odabrano djelo milosrđa: Ja (*ime i prezime*) dana (datum) odlučujem da ću tijekom (broj) dana nastojati činiti ovo djelo milosrđa: _____ i tako pripremiti put Gospodinu Isusu Kristu čiji dolazak iščekujem i kojemu se nadam.

⁷⁷ Molitveno-katehetski materijali, <https://djios.hr/molitveno-katehetski-materijali/>

BEZGREŠNO ZAČEĆE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Slika 79. Bezgrešna Djevica Marija u slavi

Za ovaj marijanski blagdan moglo bi se reći da je lijep i nepoznat. O čemu se zapravo radi? Blagdan Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije slavi se 8. prosinca. Dogmu o Marijinom bezgrješnom začecu svečano je proglasio papa Pio IX 1854. godine. Iako je tek 8. prosinca 1854. Papa Pio IX svečano izjavio da je Gospa začeta bez istočnog grijeha i da je to tada bila dogma vjere u koju trebaju vjerovati svi vjernici, to je vjerovanje vjernika bilo stoljećima prije toga. Kad se Gospa ukazala u Lourdesu četiri godine kasnije 1858. godine, rekla je svetoj Bernardici: „Ja sam Bezgrješno Začece.“ potvrđujući Papinu odluku da proglasi dogmu o Bezgrješnom Začecu četiri godine ranije.

Ovaj blagdan se često zamjenjuje s događajem kada je Marija začela Isusa, no radi se o dvije različite pojave. Bezgrešno začeće Blažene Djevice Marije za razliku od gore spomenutog događaja, podrazumijeva crkveni nauk da na Mariju nije prešao, istočni praroditeljski grijeh. Bog ju je od istočnog grijeha sačuvao već u krilu njezine majke Ane predodredivši Mariju za majku Isusu Kristu. Također vjerujemo da Marija nije učinila ni osobnih grijeha. Upravo zbog tog nadasve uzvišenog sadržaja tog nauka o Mariji, uveden je u kalendar opće Crkve, uz druge i ovaj marijanski blagdan "Bez istočnoga grijeha začete Djevice i Bogorodice Marije".⁷⁸ Kao Bezgrešno začeće, Marija se sama predstavila u svojim ukazanjima Bernardici Soubirous u Lurdu 25. ožujka 1858. godine. Tridesetak godina ranije, slično ukazanje je imala i Katarina Laboure kojoj je Marija povjerila izradu medaljice s Njezinim likom i natpisom: „Ja sam Bezgrešno začeće.“ Marija je obećala velike milosti svima koji je s vjerom budu nosili.

Slika 80. Čudotvorna medaljica

⁷⁸ Bezgrešno začeće Blažene Djevice Marije, <https://ofm.hr/juniorat/bezgrjesno-zacece-blazene-djevice-marije/>

Uz 150. obljetnicu proglašenja dogme o Bezgrešnom začeću Blažene Djevice Marije, papa Ivan Pavao II. pohodio je Lurd obnavljajući pritom posvetu sveopće Crkve Bezgrešnoj Djevici. U molitvi je naglasio Njezinu posredničku ulogu:

„Ti vodi svoju djecu na hodočašće vjere, da budu sve poslušniji i vjerniji Božjoj riječi. Ti prati svakog kršćanina na putu obraćenja i svetosti, u borbi protiv grijeha i u traženju prave ljepote, koja je otisak i odraz božanske Ljepote. Ti, nadalje, podari mir i spasenje svim narodima. Vječni Otac, koji je želio da ti budeš bezgrešna majka Otkupiteljeva, neka i u našem vremenu obnovi, tvojim posredstvom, čudesna djela svoje milosrdne ljubavi. Amen.“⁷⁹

Katekizam katoličke Crkve (br. 490) podsjeća da je "bila od Boga nadarena darovima koji su u skladu s tako uzvišenom ulogom". To ne isključuje da su ju roditelji začeli biološkim putem u bračnom činu, već se radi o Njezinoj oslobođenosti istočnoga grijeha. Da bi nam tema bila jasnija, dobro je podsjetiti se što Crkva uči o istočnom grijehu. Mnogi će, naime, postaviti pitanje kako je grijeh prvih ljudi postao i 'naš'? Zašto smo mi 'krivi' za ono što su oni učinili? Budući da su Adam i Eva ujedno i slika ljudskoga roda, ljudske naravi, osobni grijeh koji su učinili prvi roditelji ide 'na njihov račun', ali posljedice – sklonost grijehu, ranjenost naravi, ostaju za cijeli ljudski rod. Jednostavno rečeno, ta sklonost grijehu nema osobnu krivnju, već je ona dio nasljedstva od kojega nas je Krist oslobodio po sakramentu Krštenja. *Katekizam Katoličke Crkve* istočni grijeh tumači kao „nedostatak izvorne svetosti i pravednosti“(br. 405).

Papa Benedikt XVI. Istaknuo je kako nas otajstvo Bezgrešnog začeća Marijina podsjeća nas na dvije temeljne istine naše vjere: ponajprije na istočni grijeh, a potom na pobjedu nad njim milosti Kristove, pobjedu koja na uzvišeni način sjaji u Blaženoj Djevici Mariji. „Postojanje onoga što Crkva naziva 'istočnim grijehom' nažalost je očito, pogledamo li samo oko sebe i prije svega u sebe. Iskustvo zla doista je tako ustrajno da se samo nameće i u nama potiče pitanje: odakle dolazi? Posebice je za jednoga vjernika to pitanje još dublje: ako je Bog, koji je apsolutno Dobro, stvorio sve, odakle dolazi zlo? Prve stranice Biblije (Post 1-3) odgovaraju upravo na to temeljno pitanje koje se postavlja svakom ljudskom naraštaju, sa svojim navještajem o stvaranju i padu praroditelja: Bog je stvorio sve za život, posebice je stvorio ljudsko biće na svoju sliku; nije stvorio smrt, no ona je ušla u svijet zavišću đavlovom (usp. Mudr 1,13-14; 2,23-24) koji je, pobunivši se protiv Boga, u zabludu povukao i ljude, uvodeći ih u pobunu. To je drama slobode koju Bog do kraja prihvaća iz ljubavi, obećavajući međutim da će doći sin žene koji će satirati glavu drevne zmije (Post 3,15). (...) Tako je pisao sveti Andrija Kretski: 'Bogorodica Marija, zajedničko utočište svih kršćana, bila je prva oslobođena od prvotnoga pada naših praroditelja' (Propovijed IV. o Božiću, PG 97, 880 A). A današnja liturgija potvrđuje da je Bog 'pripravio dostojan stan svome Sinu te ga je, predviđevši smrt Njegovu, sačuvao od svake ljage grijeha' (Zborna molitva).“⁸⁰

⁷⁹ Svetkovina Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije, <https://hkm.hr/vijesti/svetkovina-bezgrjesnog-zaceca-blazene-djevice-marije/>

⁸⁰ Papin nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji na svetkovinu Bezgrešnog začeća, <https://www.ktabkbih.net/hr/poruke-i-poslanice/papin-nagovor-uz-molitvu-aneo-gospodnji-na-svetkovinu-bezgresnog-zaea/18636>

ADVENTSKA VJEŽBA „EVO ME!“

„Bezgrešna: evo našeg ideala. Približiti se Njoj, postati sličnima Njoj, dopustiti da Ona zaposjedne naše srce, kao i čitavo naše biće, da Ona živi i djeluje u nama i preko nas, da Ona sama ljubi Boga našim srcem, da Joj pripadamo bez ikakve zadržke, misli su koje nam daruje sv. Maksimilijan Kolbe i nastavlja; Žariti u atmosferi, pridobivati duše za Nju, tako da se pred Njom otvore i srca naših bližnjih, sve dok Ona ne proširi svoje carstvo u srcima svih onih koji žive na bilo kojem dijelu zemlje, neovisno o razlikama boje kože, nacionalnosti, jezika te u srcima svih onih koji će živjeti u bilo kojem povijesnom trenutku, sve do kraja svijeta. Dopustiti da se Njen život sve više ukorjenjuje u nama, iz dana u dan, iz sata u sat, iz trenutka u trenutak, i to bez ikakva ograničenja. Evo našeg ideala!”⁸¹

sv. Maksimilijan Kolbe

Slika 81. Bezgrešna – dar života

„Evo me“ je ključna riječ života. Ona označava prijelaz iz jednog horizontalnog života, usredotočenog na sebe i na svoje potrebe, u vertikalni život koji se vinuo Bogu. Evo me znači biti na raspolaganju Gospodinu, to je lijek za sebičnost, to je protuotrov za nezadovoljan život kojem uvijek nešto nedostaje. Evo me lijek je protiv ostarjelosti uslijed grijeha, to je terapija koja pomaže da ostanemo mladi u svom srcu. Evo me znači vjerovati da Bog vrijedi više od mogega “ja”. To znači staviti sve na kocku zbog Gospodina, poučljivi njegovim iznenađenjima. Stoga, reći mu evo me najveća je hvala koju Mu možemo dati. Zašto ne započeti tako svoje dane, s “evo me, Gospodine”? Bilo bi lijepo svako jutro reći: “Evo me, Gospodine, neka se danas na meni ispuni tvoja volja”. To možemo reći u molitvi Angelusa, ali možemo to ponoviti već sada, zajedno: „Evo me, Gospodine, neka se danas na meni ispuni tvoja volja!“. (Papa Franjo)⁸²

⁸¹ Bezgrešna – dar života, <https://www.vojska-bezgresne.com/bezgresna-dar-zivota/>

⁸² „Evo me“ najveća je hvala koju možemo dati Bogu, <https://www.zg-nadbiskupija.hr/evo-me-najveca-je-hvala-koju-mozemo-dati-bogu/15230>

MOLITVA BLAŽENOJ DJEVICI MARIJI BEZGREŠNOJ

Majko Božja Bezgrešna Marijo,
posvećujem ti svoju dušu i tijelo,
sve moje molitve i poslove,
moje radosti i žalosti,
čitavu sebe i sve što imam.
Predajem ti se čitavim srcem
da budem rob tvoje ljubavi.
Predajem ti potpuno svoju slobodu
da se sa mnom poslužiš
u spašavanju ljudi i pomaganju
Svetoj Crkvi čija si ti Majka.
Od danas želim sve činiti s tobom,
po tebi i za tebe.
Znam da vlastitim snagama ne mogu
postići ništa, ali ti možeš učiniti sve
što je volja tvoga sina
i ti si uvijek pobjednica.
Zato te molim, Pomoćnice kršćana,
Majko Crkve, da moja obitelj,
moja župa,
moj narod i čitava zemlja
budu uistinu
Kraljevstvo tvoga Sina i Tvoje.
Amen.⁸³

*Slika 82. Bezgrešna Djevica Marija u
kapeli samostana Srca Isusova,
Rijeka*

⁸³ Molitva Blaženoj Djevici Mariji, <https://www.bitno.net/vjera/molitve/molitva-blazenoj-djevici-mariji/>

IZVORI

- ✓ 9 Facts - You Absolutely Need to Know About The Immaculate Conception | 08 Dec | Sunrise With Jesus, <https://www.youtube.com/watch?v=5D5SyGRyQTk>
- ✓ Bezgrešna znak nade za sve žive, <https://ika.hkm.hr/novosti/bezgresna-znak-nade-za-sve-zive/>
- ✓ Bezgrešno začće Bl. Djevice Marije: Bog je svome sinu pripravo dostojnu majku, <https://www.svjetlorijeci.ba/bezgresno-zacece-bl-djevice-marije-bog-je-svome-sinu-pripravo-dostojnu-majku/>
- ✓ Bezgrešno začće Blažene Djevice Marije, <https://www.vjeraidjela.com/bezgrjesno-zacece-blazene-djevice-marije/>
- ✓ Bezgrešno začće, <https://vjeronaucni-portal.com/bezgresno-zacece/>
- ✓ BEZGRJEŠNO ZAČĆE BLAŽENE DJEVICE MARIJE, <https://www.youtube.com/watch?v=PKPpwvIvQhI>
- ✓ Čudesna moć Bezgrješne u borbi protiv grijeha i zla, <https://laudato.hr/Duhovnost/Zelite-li-znati-vise/Cudesna-moc-Bezgresne-u-borbi-protiv-grijeha-i-zla.aspx>
- ✓ Immaculate Conception Explained!, <https://www.youtube.com/watch?v=0Nm7DhPHxY8&t=1s>
- ✓ Immaculate Conception, https://www.youtube.com/watch?v=lQg0Ge_qKYY
- ✓ KATOLIČKI KALENDAR - BEZGRJEŠNO ZAČĆE BLAŽENE DJEVICE MARIJE, <https://www.youtube.com/watch?v=CWB76sJaXLk>
- ✓ Our Lady of Lourdes: "I Am the Immaculate Conception", <https://www.youtube.com/watch?v=Y39n3H992lA>
- ✓ Što zapravo znači Bezgrešno začće Blažene Djevice Marije?, <https://hkm.hr/vjera/sto-zapravo-znaci-bezgresno-zacece-blazene-djevice-marije/>
- ✓ The Immaculate Conception - Living Divine Mercy TV Show (EWTN) Ep. 65, <https://www.youtube.com/watch?v=qdbj6AYqn6M>
- ✓ Vojska Bezgrešne, <https://www.vojska-bezgresne.com/>

GOSPA LORETSKA

Mnogi od nas su možda već čuli za veliko marijansko svetište u Loretu, u Italiji. Onamo još i danas hodočaste brojni vjernici.

Svetišta imaju svoju povijest, a uz ovo Loretsko svetište veže se predaja prema kojoj su 10. svibnja 1291. sveti anđeli prenijeli Nazaretsku kućicu Svete Obitelji iza Nazareta na Trsat, gdje se danas nalazi glasovito svetište Majke Božje od Milosti. Nakon tri godine i sedam mjeseci, to jest 10. prosinca 1294. godine, anđeli su prenijeli svetu Kućicu u Loreto, Italija. Sveta Kuća danas je smještena u bazilici svetišta (Chiesa della Santa Casa), a trsatskom svetištu je papa, za utjehu, poslao Marijinu ikonu, koja se i danas časti kao Gospa od Milosti ili Majka Božja Trsatska.⁸⁴ U svetištu u Loretu nastale su glasovite Lauretanske litanije koje su, uz kronicu, najpoznatija marijanska molitva. Iako se ne može

Slika 83. Gospa Loretska

povijesno dokazati prijenos Nazaretske kućice, ipak je Božja providnost htjela da se i na Trsat i u Loretu razvije Djevičino svetište. Dekretom pape Benedikta XV. 1920. godine, Majka Božja Loretska (Madonna di Loreto) svečano je proglašena zaštitnicom zrakoplovaca i samoga grada. Daljnji razvoj ostao je usko vezan uz ovu legendu te se grad razvijao kao hodočasničko odredište. Na blagdan Gospe Loretske također započinju zimske kvatre u kojima su vjernici pozvani na intenzivniju molitvu i djela pokore i ljubavi. Tjedan je posvećen kršćanskoj dobrotvornosti i zahvali Bogu za Njegova dobročinstva.

Zanimljivo je da ovaj blagdan slavimo upravo u vrijeme došašća. Nazaret, grad u srcu cvjetne Galileje, mjesto je povijesnog susreta i događaja, dolaska anđela Gabrijela u dom nazaretske Djevice Marije i utjelovljenja Božjega Sina (usp. Lk 1,26-38). Na mjestu gdje se zbio ovaj događaj, na mjestu gdje je anđeo navijestio Mariji, na mjestu gdje je Riječ Tijelom postala, na mjestu gdje je bio dom Djevice iz Nazareta izgrađena je bazilika. No, s toga mjesta poruka spasenja proširila se svijetom, a taj događaj navještenja o rođenju Spasitelja i kuća u kojoj se dogodio proširio se svijetom, između ostaloga i na poseban način, posredstvom svetišta na Trsat i u Loretu, gdje je prema vjerovanju i nekim zapisima, boravila (Trsat) ili i danas boravi (Loreto) Marijina kuća iz Nazareta.⁸⁵

⁸⁴ Majka Božja Loretska – prijenos Nazaretske kućice iz Trsata u Loreto, <https://laudato.hr/Duhovnost/Zelite-li-znati-vise/Gospa-Loretska.aspx>; Blažena Djevica Marija Loretska <https://hkm.hr/svetac-dana/blazena-djevica-marija-loretska/>

⁸⁵ Čudesna selidba nazaretske kućice na Trsat i u Loreto, <https://croativ.net/cudesna-selidba-nazaretske-kucice-na-trsat-i-u-loreto-20102/>

BIBLIJSKA KATEHEZA

Čitanje i analiza biblijskog teksta: Lk 1, 26-38

1. Nakon razgovora i analize biblijskog teksta (ili kratke biblijske kateheze) sudionici mogu portretirati Mariju: moguće je nacrtati ili opisati Marijin lik, i uz to prikazati Mariju prije navještenja, tijekom toga događaja i nakon toga.

2. Sudionike možete podijeliti u tri skupine: a) Marija, b) Gabrijel i c) Nazaretska kućica. Za svaku od skupina pripremite radne zadatke po izboru koje se mogu odnositi na:

- a) Marijine osobine i vjera, Marijin Veliča, naša zahvalna molitva za Božja dobročinstva;
- b) Anđeo Gabrijel u Marijinom životu, anđeli u vjerovanju Crkve i našem životu;
- c) Nazaretska kućica u Svetoj zemlji, na Trsatu i u Loretu.

KATEHEZA O MOLITVI ZDRAVO MARIJO

Kateheza o molitvi Zdravo Marijo može vam poslužiti za pripremu aktivnosti s djecom, mladima i odraslima. Ta molitva počinje pozdravom anđela Gabriela, kojim sam Bog pozdravlja Mariju. Naša se molitva usuđuje preuzeti taj pozdrav Mariji s pogledom koji je Bog svrnuo na svoju poniznu službenicu, i radovati se radošću koju On u njoj nalazi. Ta molitva došla je do nas iz Nazaretske kuće Blažene Djevice Marije, iz dijaloga između anđela Gabrijela i nje (usp. KKC 2673 – 2679).

Predlažemo slijediti strukturu kateheze koja povezuje biblijski izvještaj o Navještenju (usp. Lk 1, 26-38) kao paradigmi pravoga dijaloga a analizom kršćanske molitve Zdravo Marijo u kojoj otkrivamo veliku, gotovo neiscrpnu dubinu Božje riječi, koja je preko Marije upućena svakome od nas.⁸⁶

Nakon kateheze sudionici mogu razgovarati, tj. raditi na zadacima vezana uz:

- a) Četiri koraka istinskoga dijaloga (slušanje, razumijevanje, uvažavanje, postupanje);
- b) Sadržaj, struktura i povijest molitve Zdravo Marijo;
- c) Glazbena oblikovanja molitve Zdravo Marijo (pučka, liturgijska, umjetnička, popularna).

MOLITVA NAZARETSKOJ DJEVICI

Izmolite radosna otajstva Gospine krunice ili npr. jednu deseticu (Koga si Djevice po Duhu Svetom začela) te Lauretanske litanije koje su nastale u Loretu. U katehetskoj skupini možete istražiti sadržaj molitava koje se upućuju Nazaretskoj Djevici, Gospi Trsatskoj i Gospi Loretskoj. Sudionike možete potaknuti i da sami sastave molitvu Blaženoj Djevici Mariji.

⁸⁶ Razrađeni sadržaj kateheze možete preuzeti na poveznici:
https://www.veritas.hr/casopisi/2011_03/03_2011_kateheza.html

PRIJENOS KUĆE IZ NAZARETA

Posebna aktivnost može se organizirati u svrhu istraživanja povijesnih činjenica i legendi o prijenosu Nazaretske kuće. Konačni rezultati se mogu upisati u zemljopisnu kartu s oznakom lokaliteta Nazaretske kućice i današnjih marijanskih svetišta.

Slika 84. Translacija kuće Blažene Djevice Marije

MARIJANSKA SVETIŠTA

Katehetske aktivnosti mogu biti povezane s istraživanjem marijanskih svetišta koja su nastala na mjestima gdje bila smještena Nazaretska kuća. Može se u tu svrhu organizirati istraživački rad, a kateheta treba pripremiti radne materijale o pojedinim svetištima.

- ✓ Bazilika Navještenja u Nazaretu
- ✓ Svetište Gospe Trsatske
- ✓ Svetište Gospe Loretske u Italiji

ŠTOVANJE GOSPE LORETSKE U HRVATSKOJ

Sudionici kateheze mogu biti potaknuti da istraže mjesta štovanja Gospe Loretske u Hrvatskoj, njihove znamenitosti, običaje i povijest štovanja Blažene Djevice Marije u tim župama. Mogu se istraživati i razlike u oblicima pobožnosti i prikaza lika Blažene Djevice Marije te napraviti i malu izložbu tih prikaza ili mali likovni natječaj uradaka. Na zemljopisnoj karti Republike Hrvatske mogu se označiti lokaliteti štovanja Gospe Loretske u Hrvatskoj.

- ✓ Arbanasi kod Zadra
- ✓ Primošten
- ✓ Kuna Pelješka

IZVORI

- ✓ Church of the Annunciation, <https://www.seetheholyland.net/tag/home-of-mary/>
- ✓ Gospa Loretska - glavno marijansko svetište u Italiji, <https://radiomarija.hr/index.php/duhovnikutak/903-gospa-loretska-glavno-marijansko-svetiste-u-italiji>
- ✓ Gospa Loretska, <https://hkm.hr/svetac-dana/gospa-loretska/>
- ✓ Gospa Loretska, <https://www.vjeraidjela.com/gospa-loretska/>
- ✓ Gospa od Loreta - Lady Of Loretto Statue - Primošten, Croatia, <https://www.youtube.com/watch?v=DOg7Eoa09CI>
- ✓ How Did the Virgin Mary's House from Nazareth End up in Loreto, Italy? | EWTN News Nightly, <https://www.youtube.com/watch?v=B6iuZCn5-oo&t=32s>
- ✓ Kako je Nazaretska kućica u kojoj je živio mali Isus završila na Trsatu, a potom u Loretu?, https://www.bitno.net/academicus/znanost/majka-bozja-trsatska-svetiste-gospe-trsatske-jesu-li-andeli-zaista-prenijeli-marijinu-kucu-na-trsat-nazaretska-kucica/#google_vignette
- ✓ Kućica Svete Obitelji Izvor: <https://book.hr/10-prosinca-gospa-loretska/>
- ✓ La Santa Casa da Nazareth a Loreto, <https://www.santuarioloreto.va/it/storia/la-santa-casa-da-nazareth-a-loreto.html>
- ✓ Loreto and the Holy House of Mary, <https://www.ncregister.com/blog/the-holy-house-of-loreto-italy>
- ✓ Loreto i kako su anđeli prenijeli Nazaretsku kućicu, <https://www.youtube.com/watch?v=UWVRBSGfaEE>
- ✓ Molitva s Majkom Marijom u Nazaretu (Lk 1,26-38), <https://www.youtube.com/watch?v=kQjkl1yYllg>
- ✓ NAZARETSKA KUĆA SVETE OBITELJI, <https://www.youtube.com/watch?v=Vt7tLUUp7Ilk>
- ✓ Stoljetna tradicija šovanja Gospe od Loreta u Primoštenu, <https://hkm.hr/vijesti/domovina/stoljetna-tradicija-stovanja-gospe-od-loreta-u-primostenu/>
- ✓ Šipić, I. i Faričić, J. (2011). Loretski kartografski prikaz prijenosa Svete kuće iz Nazareta. *Kartografija i geoinformacije*, 10 (15), 129-151. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/70868>
- ✓ The Holy House from Nazareth to Loreto, <https://www.santuarioloreto.va/en/storia/la-santa-casa-da-nazareth-a-loreto.html>
- ✓ The Sanctuary of Loreto, <https://www.italia.it/en/marche/things-to-do/sanctuary-of-loreto>

Slika 85. Gospa Loretska u Primoštenu

NAŠA GOSPA OD GUADALUPE

Naša Gospa od Guadalupe (Nuestra Señora de Guadalupe, Virgen de Guadalupe), naziv je Blažene Djevice Marije kao zaštitnice Meksika. Od milja je zovu i Virgen Morena (Tamnoputa Djevica). Pod tim imenom Majka Božja se slavi i kao zaštitnica glavnog meksičkog grada Ciudad de México, Portorika, Latinske Amerike, Srednje Amerike, New Mexico, mnogih latinoameričkih i američkih naselja i biskupija te kao carica obiju Amerika.

Pobožnost potječe od ukazanja Djevice Marije 55-godišnjem domorocu, novokršteniku Juanu Diegu Cuauhtlatoatzinu („Orao koji govori“) na brdu Tepeyacu, sjeverno od Ciudad de México Mexico Cityja, od 9. do 12. prosinca 1531. Obratila mu se četiri puta na njegovom asteškom jeziku, nahuatlu, i zatražila da se na tom mjestu sagradi i posveti crkva u njezinu čast. „Iako u svijetu ima nebrojenih svetišta posvećenih

Blaženoj Djevici Mariji, ono što ih povezuje u svijesti Marijinih štovatelja to je da su ona sva svetišta „naše Gospe“, bez obzira u kojoj se državi nalazila i u kojem su narodu nastala. Tako se može reći i za meksičko svetište i s njim povezani blagdan Naše Gospe od Guadalupe, koje mnogi katolici diljem svijeta doživljavaju svojim. To je ona posebna ljepota i blizina koju vjernici duboko osjećaju prema Kristovoj, ali i svojoj Majci, kao i Majci cijele Crkve. Stoga je sasvim razumljivo da se štovanje Majke Božje Guadalupske sve više širi i u Hrvatskoj, a povijesna pozadina nastanka i razvoja blagdana pokazuje istinsku želju mnogih da se sav svijet stavi pod Marijinu zaštitu, a posebno da u tom smislu budu zaštićeni oni najranjiviji – (još) nerođeni.“⁸⁷

Slika 86. Gospa Guadalupska i sv. Juan Diego

⁸⁷ Naša Gospa od Guadalupe, <https://www.vjeraidjela.com/nasa-gospa-od-guadalupe/>

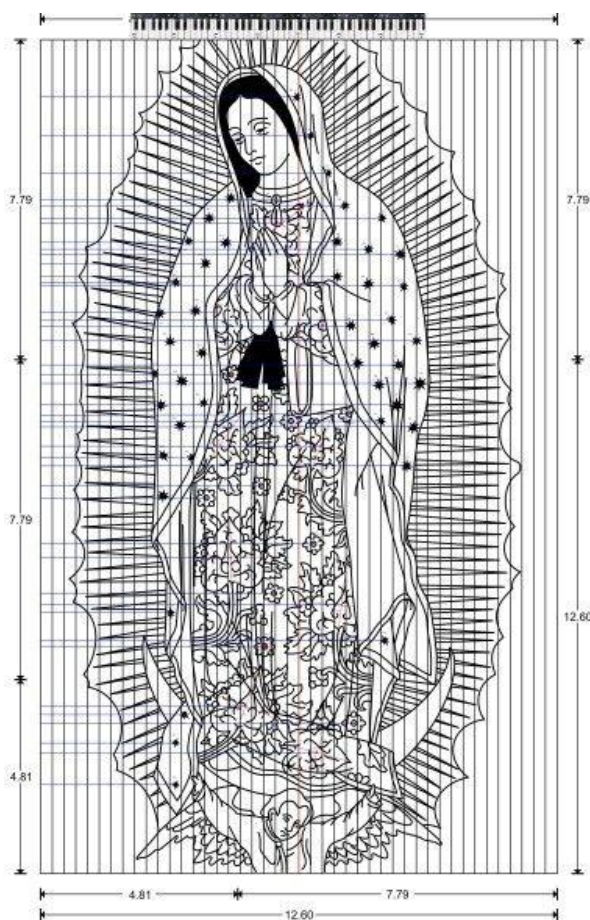
RAJSKA MELODIJA

„Tilma“, slika (tj. platno) Gospe Guadalupske iz Meksika, među najvećim je izazovima znanosti u sferi nadnaravnoga, jer su nakon niza znanstvenih istraživanja znanstvenici ostali bez odgovora na začuđujući fenomen nastanka otiska njezina lika na „tilmi“, tkanini od vlakana agave.

U knjizi „Dokazi nadnaravnoga“ dvojica poljskih novinara i istraživača, Grzegorz Gorny i Janusz Roskion, navode kako se znanost zainteresirala za Gospu Guadalupsku nakon što je 29. svibnja 1951. službeni fotograf svetišta José Carlos Salinas Chavez uvećao fotografije Gospina lika i kroz povećalo u njezinu oku vidio sliku skupine ljudi.⁸⁸

Na zvijezdama ogrtača među cvijećem na haljini Djevice od Guadalupe otkrivena je rajska melodija! Stručnjaci su utvrdili da ako se povuku okomite crte iz svake točke i preko se stavi klavijatura, tada do svake crte dolazi po jedna glazbena nota, a ako se povuče vodoravna crta od gore prema dolje, a potom od dolje prema gore, dodiruje se nota koja pripada svakoj točki koja se nalazi na crti (kao u cilindru glazbene kutije).

„U studijama koje sam proveo na slici Djevice od Guadalupe zaključio sam sljedeće: ako su zvijezde plašta zvijezda neba u vrijeme njezina nastanka, haljina proporcionalno predstavlja glavna brda i vulkane geografije svijeta. Ako cijela slika zadrži zlatni rez, onda ima savršenu simetriju, dakle ima glazbu.“ rekao je Fernando Ojeda i dodao da je Pitagora prvi istaknuo da tamo gdje postoji savršena simetrija postoji i glazba.⁸⁹ Kada je matematičar Ojeda unio pronađene note sa slike Gospe Guadalupske u glazbeni računalni program, dogodilo se nešto zapanjujuće — pojavila se melodija iznimne ljepote i savršene harmonije. Bio je to trenutak koji je ostavio bez riječi i znanstvenike i vjernike. Rezultat su note i akordi u potpunoj harmoniji. Vjeruje se da je ovu melodiju čuo sveti Juan Diego kada je 9. prosinca 1531. vidio našu Nebesku Majku.

Slika 87. Savršena harmonija

⁸⁸ Danas je Gospa Guadalupska – najčudesnije ukazanje u povijesti ukazanja,

<https://vjerujem.vecernji.hr/ukazanja/danas-je-gospa-guadalupska-najcudesnije-ukazanje-u-povijesti-ukazanja/>

⁸⁹ Glazba s neba? Pronađene note bude vjeru u rajsku melodiju, <https://rastimouvjeri.com/glazba-s-neba-pronadene-note-bude-vjeru-u-rajsku-melodiju/>

ISTRAŽITE SLIKU

Slika 88. Čudotvorna slika Gospe Guadalupske

MOLITVA MAJCI BOŽJOJ GUADALUPSKOJ

Gospe od Guadalupe,
prema tvojoj poruci u Meksiku, častim te kao
„Djevicu Majku pravog Boga za kojeg živimo, Stvoritelja svega svijeta,
Stvoritelja neba i zemlje”.
Duhom klečim ispred tvoje najsvetije slike koji si čudesno utisnula
na plašt Indijanca Juana Diega
i s vjerom bezbroj hodočasnika koji posjećuju tvoje svetište,
molim te za ovu milost:
da budem velikodušan, požrtvovan,
vjeran marijanski misionar sve dane svog života.
Sjeti se, O Bezgrešna Djevice, riječi koje si izrekla svojim pobožnim slugama:
„Ja sam milosrdna Majka vama i svim ljudima koji me vole
i vjeruju u mene i zazivaju moju pomoć.
Slušam njihovo jadanje i ublažavam sve njihove boli i patnje.”
Molim te da mi budeš milostiva Majka,
jer te iskreno volim i vjerujem u tebe i zazivam tvoju pomoć.
Preklinjem te, Gospe od Guadalupe,
usliši moju molitvu, ako je ona volja Božja, kako bi mogao
„svjedočiti tvoju ljubav, tvoju samilost, tvoju pomoć i tvoju zaštitu”.
Nemoj me napustiti u mojim potrebama. Amen.
Gospe od Guadalupe, moli za nas!⁹⁰

Slika 89. Reprodukcijska lica Gospe Guadalupe

⁹⁰ Molitva Gospi Guadalupe koju preporučuje hrvatski misionar u Boliviji,
<https://www.bitno.net/vjera/molitve/molitva-gospi-guadalupe-koju-preporucuje-hrvatski-misionar-u-boliviji/>

RAJSKA MELODIJA

Na ogrtaču Gospe od Guadalupe otkrivena rajska melodija. Čudesno!,
<https://book.hr/poslusajte-na-ogrtacu-gospe-od-guadalupe-otkrivena-rajska-melodija-cudesno/>

CRTANI FILM

Gospa Guadalupska,
https://rumble.com/v1zjluq-gospa-guadalupska.html?e9s=src_v1_ucp_a

IGRANI FILM

Lady of Guadalupe | Full Family Historical Faith Drama Movie | Family Central,
<https://www.youtube.com/watch?v=Lj43T5PmII8>

Slika 90. Ukazanje Blažene Djevice Marije Juanu Diegu

IZVORI

- ✓ Evo zašto se 10 milijuna Asteka obratilo gledanjem slike Gospe Guadalupske!, <https://hkm.hr/duhovnost/evo-zasto-se-10-milijuna-asteka-obratilo-gledanjem-slike-gospe-guadalupske/>
- ✓ Górný, G. i Rosikoň, J. (2016). *Dokazi nadnaravnoga*. Split: Verbum.
- ✓ Gospa Guadalupska čudesni je izvor milosti na Zemlji: 'Ja sam Djevica Marija, Majka pravog Boga', <https://vjera.hr/nekategorizirano/gospa-guadalupska-cudesni-je-izvor-milosti-na-zemlji-ja-sam-djevica-marija-majka-pravog-boga/>
- ✓ Gospa Guadalupska. Dokumentarni film, <https://www.youtube.com/watch?v=YPidy77hJLA>
- ✓ Guadalupe = "Ona koja je Zmiji zgnječila glavu" & Gospa Guadalupska (12.12), <https://magnifikat.hr/guadalupe-ona-koja-je-zmiji-zgnjecila-glavu-gospa-guadalupska-12-12/>
- ✓ Naša Gospa od Guadalupe, <https://sites.google.com/site/marijinaukazanja/home/nasa-gospa-od-guadalupe>
- ✓ Neobičnosti i zanimljivosti na liku Guadalupske Gospe, <https://www.medjugorje-info.com/kolumne-medjugorje/neobicnosti-i-zanimljivosti-na-liku-guadalupske-gospe>
- ✓ Ovo je značenje čudesne slike Djevice Guadalupe koja je čitave narode bacila na koljena, <https://vjera.hr/poboznost-i-potvrda/ovo-je-znacenje-cudesne-slike-djevice-guadalupe-koja-je-citave-narode-bacila-na-koljena/>
- ✓ Srce Gospe Guadalupske kuca za nerođenu djecu, <https://hkm.hr/duhovnost/srce-gospe-guadalupske-kuca-za-nerodenu-djecu/>
- ✓ Što je tilma Gospe od Guadalupe i po čemu je nevjerojatna?, <https://www.radiomarija.hr/index.php/aktualnosti/5588-sto-je-tilma-gospe-od-guadalupe-i-po-cemu-je-nevjerojatna>

SVETA LUCIJA

Sv. Lucija rođena je na prijelazu iz 3. u 4. stoljeće. Njezin je grob nađen godine 1894. u katakombama San Giovanni u Sirakuzi, a grobni natpis i freska u kripti S. Marziano iz 7. st. svjedoči o njezinu ranom štovanju.

Prema legendi Lucija je bila kći ugledne i bogate obitelji. Još kao dijete zavjetovala je djevičanstvo, ali ju je njezina majka Eutihija željela udati. Lucijin je otac umro kad je ona imala pet godina. Kada je majka oboljela, Lucija je s njom išla na hodočašće u Kataniju na grob sv. Agate. Molitva i pojava sv. Agate ozdravili su majku, koja je također postala kršćankom. Sv. Agata Luciji se pojavila u snu i upozorila ju na moć njezine vjere te na sličnu sudbinu, kao što je bila Agatina, tj. mučeništvo koje će trebati pretrpjeti. Poslije povratka u Sirakuzu Lucija je otkazala dogovoreni brak. Sa svojim imanjem i uz podršku obitelji

utemeljila je ustanovu za bolesne i siromašne. Čudesno ozdravljena majka u tome je podržala svoju kćer. Spominje se da je Lucija sa svojim prijateljima u vjeri skupljala životne namirnice, a da bi imala obje slobodne ruke za nošenje jela, na svoju je glavu stavljala vijenac sa svijećama da bi u mraku našla put. Kad je zaručnik doznao za otkazivanje zaručništva i za podjelu miraza, prijavio je Luciju prefektu Pashaziju, koji je zbog Lucijine djevičanske čistoće presudio da je treba odvesti u javnu kuću. No volovska zaprega i tisuću ljudi nisu mogli zavezanu Luciju pomaknuti s mjesta, ni čarobnjak, ni lomača zapaljena oko nje, kao ni usijano ulje, nisu joj mogli naškoditi. Tada je Luciji mačem probodeno grlo, a ona je, presječena grla, dalje glasno molila i naviještala skori kraj progona i mir kršćanima, skorbu smrt cara Maksimilijana, a i progonstvo cara Dioklecijana.

Prema drugim legendama Lucija je sama izvadila svoje lijepe oči i na posudici ih poslala svomu zaručniku, a Djevica Marija Luciji je podarila još ljepše oči. Lucija je umrla (305. god.) tek pošto joj je tadašnji biskup Eutychius podario svetu pričest.

Sv. Lucija je zagovornica Sirakuze, Venecije, siromaha, slijepih, bolesne djece, seljaka, staklara, čizmarskoga ceha, sedlara, tkalaca, krojača, švelja, električara, kovača noževa, kočijaša, podvornika, sluškinja, pokućara, vrataru, pisaca, bilježnika, odvjetnika, protiv svih očnih bolesti, sljepoće, grlobolje i vrata, zaraznih i dječjih bolesti.⁹¹

Slika 91. Sv. Lucija

⁹¹ Blagdani i običaji u Hrvata. Sveta Lucija – zaštitnica dobrog vida, <https://www.glas-koncila.hr/blagdani-i-obicaji-u-hrvata-sveta-lucija-zastitnica-dobroga-vida/>

ZVJEZDANE OČI

Već su prošla dva dana otkako se mati i kći vratiše s hodočašća u Siracusu. Gospođi Eutihiji bijaše mnogo bolje pa je već hodala po kući, kuhala i pospremala. Trećega dana posjeti ih Lucijin zaručnik. Bijaše pristao mladić iz poznate i vrlo časne obitelji.

- Oči su ti sjajne poput zvijezda - reče Luciji umjesto pozdrava.

Djevojka naglo spusti vjeđe. Osjeti drhtaj duboko u utrobi kao od nekog potmulog straha. Htjela bih da se zanosi mojom dušom, pomisli, a ne tijelom. Ako ga moje oči zavode, bolje da mu ne dadnem priliku da ih motri.

- Mnogo toga moram obaviti - reče. Budi tako dobar pa nas pohodi za tjedan dana!

Mladić razočarano uzdahne, ali se pokori Lucijinoj želji.

A ona, ustrašena osjećajima koje je jasno razabirala u zaručniku, odluči svoj dio imanja razdijeliti sirakuškoj sirotinji. Ljubi li moje srce, neće se obazirati na siromaštvo, umovala je.

Cijele sedmice odnosila je iz kuće sve što bijaše imalo vrijedno: haljine od skupocjenih tkanina, obuću od najfinije kože, slike i sagove, vaze i vezove, porculansko posuđe i komade namještaja od sandalovine i ebanovine s intarzijama od bjelokosti. Naposljetku isprazni i škrinju s novcem te sve razda ubogarima. tako u kući ostade samo najnužnije.

Osmoga dana ponovno je pohodi zaručnik.

- Čemu otezati? Vrijeme je da uglavimo dan vjenčanja - reče. - S tvojim imanjem i onim što mi dadne otac započet ću velik posao i... - zastade u besjedi zaprepašteno se ogledavši po praznoj sobi, a onda krikne: - Ta gdje su slike, sagovi i namještaj?

- Kod onih kojima pripada - mirno odgovori Lucija.

- Što si rekla?

- To što si čuo! - odsiječe Lucija. - Gospodin Isus kaže: Ako hoćeš biti savršen, razdaj sve što imaš siromasima i kreni za mnom.

- Isus? Onaj Židov što ga razapeše kao razbojnika u Jeruzalemu? Što je zaludio narod da mu vjeruje i da više ne žrtvuje našim bogovima? - bješnjeo je zaručnik. - To neću trpjeti! Idem u sudište pa ću te prijaviti. Vidjet ćemo hoće li ti pomoći tvoj raspeti uzor!

Posve pomračena srca zaručnik odjuri i prijavi Luciju vlastima kao kršćanku koja se odmetnula od cara i državne vjere. Od rimskih bogova.

Ni sat poslije njegova odlaska stigoše vojnici da odvedu Luciju u mučilište. Svežu je konopcima za volovski jaram. Ali koliko su god tukli životinje da povuku, one se nisu uspijevale pomaknuti s mjesta. Tada upravitelj zapovjedi da djevojku spale tu gdje je zatekoše. Naslagaše drva i potpališe oganj. Ali nijedan plamičak ne htjede se dotaknuti ni Lucijine odjeće, a kamoli tijela. Tada jedan od vojnika podiže bodež da joj probode grlo, zagleda joj se u oči, i ruka mu klone.

- Kukavico! - zaurla vojnik do njega i ta riječ poput čarobnog štapića ponovno podiže ruku s bodežom.

- Ah, kako te oči blješte! Kao najsajnije zvijezde - prošapće vojnik, i šaka s bodežom ponovno klone.

- Bijedniče! - vrisnuše sad svi vojnici. - Zar se bojiš suknje?

Vojniku zadrhte usne pa napregne svu svoju volju ne bi li podigao ruku s oružjem.

... ali ti ćeš umrijeti mučeničkom smrću. Bojiš li se? - pričini se Luciji da ponovno čuje Agatin glas.

- Ne bojim se - šapne i sklopi oči da ne zbunjuje vojnika. Da ne gleda svjetlost zemaljsku.

Ruka s bodežom treći se put podiže i silovito spusti na Lucijin vrat. Djevojka se zanjše. I gle! Umjesto tame, pod vjeđama joj rasula se svjetlost vječna.⁹²

Sonja Tomić

Slika 92. Sveta Lucija

⁹² Zvezdane oči - priča o svetoj Luciji, <https://www.katehetski-nadbiskupija-split.net/component/edocman/poucne-price/2292-zvezdane-oci-prica-o-svetoj-luciji>

MOLITVA SVETOJ LUCIJI

Dobri Bože,
zahvaljujemo ti za svetu Luciju.
Daj i nama oči
koje vide kada ljudima treba pomoći.
Daj i nama ruke
koje pomažu drugima,
riječi koje tješe i dobro srce.
Tako i mi možemo
činiti dobro jedni drugima,
a svijet oko nas bit će
svijetao i radostan.
Amen.

Slika 93. Kip sv. Lucije

SLIKOPRIČA O SV. LUCIJI

Istražite sa sudionicima kateheze podatke o životu sv. Lucije i izradite prikaz njezina života. Sa djecom nižeg uzrasta možete izraditi slikopriču.

IZVORI

- ✓ Blagdani i običaji u Hrvata. Sveta Lucija – zaštitnica dobrog vida, <https://www.glas-koncila.hr/blagdani-i-obicaji-u-hrvata-sveta-lucija-zastitnica-dobroga-vida/>
- ✓ Dragić, M. (2008). Advent u liturgiji i narodnoj kulturi hrvata. *Crkva u svijetu*, 43 (3), 414-440. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/29615>
- ✓ Lucija - svetica i mučenica. Tko je bila sveta Lucija? (Lectio brevis), https://www.youtube.com/watch?v=h_0W26ANaWg
- ✓ sv. Lucija, <https://www.facebook.com/reel/957825889546440>
- ✓ Sveta Lucija – djevica i mučenica, <https://www.svjettlorijeci.ba/sveta-lucija-djevica-i-mucenica/>
- ✓ Sveta Lucija, djevica i mučenica (Tko je bila i što znači sijanje pšenice na njezin spomendan?), <https://www.youtube.com/watch?v=RatsWRTcJqU>
- ✓ Tko je bila sveta Lucija, <https://vjeronaucni-portal.com/tko-je-bila-sv-lucija/>

Slika 94. Život sv. Lucije

KRUNA SV. LUCIJE

POTREBNI MATERIJALI

- ✓ listovi zelenog, bijelog i žutog kartona ili papira (30 cm dugačak i 15 cm visok)
- ✓ zeleni i bijeli flomasteri za ukrašavanje (alternativa: jastučić za pečatiranje prstima)
- ✓ škare ili nož za rezanje
- ✓ ljepilo ili klamerica⁹³

UPUTE ZA IZRADU

1. Od zelenog kartona ili papira izrežite traku široku oko 4 cm i dugu 30 cm. Traku ukasite zelenim flomasterom kao vijenac od jele ili je otisnite prstima pomoću jastučića za pečatiranje.
2. Od bijelog papira izrežite 5 do 10 pravokutnika duljine 10 cm i širine 2 cm za svijeće.
3. Pojedinačne pravokutnike zalijepite na vijenac od jele.
4. Za svaku svijeću izrežite krug ili plamen od žutog papira i zalijepite ga na pravokutnike. Tko želi, može plamen i obojiti.
5. Krunu prilagodite veličini dječje glave.
6. Izmjerene krajeve zalijepite ili spojite klamericom.

Slika 95. Izrada krune sv. Lucije

⁹³ "Schatzzeit": Heilige Lucia, <https://www.erzbistum-muenchen.de/schatzzeit-heilige/heilige-lucia>. Pripremila N. Uzelac.

SVETA LUCIJA

O svetoj Luciji postoji legenda više,
u jednoj od njih, baš ovako piše.

U plemenitoj i bogatoj obitelji
živjela djevojka jedna
puna ljubavi, dobrote
i nadasve nježna i čedna.

Da bi isprosila za svoju majku zdravlje
svo bogatstvo je siromašnima podijelila,
ali time je poganskoga mladića
duboko uvrijedila.

Zbog njene plemenitosti,
mladić se silno naljutio
i djevojku voljenu svoju
kao kršćanku vlastima prijavio.

Osuda njena bješe okrutna,
lomača je pod njom skroz izgorjela,
ali vezana se djevojka
nije čak ni opržila.

I na karaju krajeva
ni goruće joj ulje ne naudi
i zato joj oštrim mačem
pogansko momče presudi.

U drugoj legendi kažu
da je bezbošcu rekla „Ne“
a on nije mogao nikako
da pređe preko uvrede te.

Osudiše je da u javnu kuću ide,
ona se odupirala do bola.
Sa mjesta je nisu mogla pomjeriti
čak ni četiri upregnuta vola.

I na kraju ona odlučila,
oba oka svoja je izvadila
i na pladnju ih bezbožniku
onako krvava isporučila.

Predobra Majka Božja
zbog toga što je Lucija učinila
još ljepšim očima
Luciju je nagradila.

Dan kada je ova djevojka
očuvala čistoću i postala svetica,
u katoličkom svijetu se slavi
trinaestog prosinca.

(Marko Krnjić)

„ERO CRAS - DOĆI ĆU SUTRA!“

Iako smo o došašću naviknuti govoriti kao o jednoj cjelini, manje je poznato širim vjerničkim krugovima kako se ono dijeli na prvi i drugi dio. Prvi dio počinje prvom nedjeljom došašća, tj. nedjeljom koja je najbliža spomendanu sv. Andrije (30. studenoga) i traje do 16. prosinca, a drugi dio započinje 17. prosinca i traje do Badnjaka.

Dani od 17. do 23. prosinca u Večernjoj molitvi Božanskog časoslova obilježeni su posebnim zazivima prije i nakon Marijinoga Veliča. Čežnja puna radosti koju sadrže

ove antifone je opipljiva i u srcu budi ushit i ljubav prema dolasku Krista koji je Spasitelj. Njihova ljepota posebno dolazi do izražaja kada se svečano pjevaju u gregorijanskom napjevu.

Slika 96. Papirnate "O Antifone"

„O ANTIFONE“ ILI VELIKE ANTIFONE

Svaka antifona naglašava po jedan naziv za Krista i jedno od Izaijinih proroštava o dolasku Mesije. „O antifone“ su svoj naziv dobile po početnom uskliku „O“, a čini se da im je tradicija u Crkvi vrlo duboka, tj. seže barem do 5. st. Bile su vrlo važne, posebno u samostanima, pa je razumljivo što ih u 8. st. pronalazimo kao sastavni dio rimske liturgije. Iako su brojem varirale od kraja do kraja i od samostana do samostana, u prvim je vremenima češće bila riječ o devet antifona koje su se pjevale ili molile u sklopu devetnice koja je prethodila Božiću, ali se u rimskoj liturgiji ustalio broj od sedam, a odande se to proširilo na cijelu Crkvu.⁹⁴ Po svom sadržaju ti kratki stihovi od jedne rečenice predstavljaju zazive koji se s jedne strane invokacijski obraćaju Mesiji, pridijevajući mu različite naslove, a s druge strane imaju u sebi uključen proročki navještaj o dolasku Mesije iz Knjige Izaijinije.

⁹⁴ Prvi i drugi dio došašća i O-antifone, <https://www.vjeraidjela.com/prvi-i-drugi-dio-dosasca-i-o-antifone/>

17. prosinca: O **Sapientia** (O Mudrosti),

18. prosinca: O **Adonai** (O Gospode),

19. prosinca: O **Radix Jesse** (O Jesin korijene),

20. prosinca: O **Clavis David** (O ključu Davidov),

21. prosinca: O **Oriens** (O Istoče),

22. prosinca: O **Rex Gentium** (O Kralju naroda)

23. prosinca: O **Emmanuel** (O Emanuele)

Slika 97. Drvene Velike antifone

„O ANTIFONE“ DAN PO DAN

PRVI DAN – 17. PROSINCA

O Mudrosti, što Svevišnjem iz usta vječnih izvireš, i s kraja jednog do drugog po cijelom svijetu dopireš sve snažno, blago redeći: među nas dođi, uči nas, da pravi put nam pokažeš!

U prvom zazivu antifone možemo vidjeti Izaijine riječi kad govori o budućem Mesiji na kojem će „počivati Duh Gospodnji, duh mudrosti i umnosti...” (Iz 28,29). Personificirana mudrost koja je bila prisutna još od stvaranja svijeta ukazuje na Krista, vječnu Božju riječ (usp. Početak Ivanovog evanđelja). Mudrost je temelj straha Gospodnjeg, temelj svetosti i ispravnog življenja. Tu mudrost molimo da dođe među nas i pokaže nam pravi put.

DRUGI DAN – 18. PROSINCA

O Adonaju, Gospode, što Izraelov vodiš dom, što Mojsiju ukaza se odjeven plamnom kupinom, i dade zakon Sinajski: pohiti da nas izbaviš božanskom svojom desnicom!

Izaija je prorokovao da će Mesija „po pravdi sudit’ ubogima i sud prav izricat’ bijednima na zemlji. Šibom riječi svoje ošinut će silnika, a dahom iz usta ubit’ bezbožnika. On će pravdom opasati bedra, a vjernošću bokove.” (Iz 11, 4-5) Adonaj je hebrejska riječ koja znači „moj Gospodin”, a pobožni Židovi koristili su je iz strahopoštovanja kao zamjenu za Božje ime Jahve. Ova druga antifona vodi nas korak dalje od stvaranja koje se nazire u prvoj. Dolazimo do poznate priče o Božjem ukazanju Mojsiju i ustanovljenju životnog zakona za Izrael kroz 10 zapovijedi. Podsjeća nas također na ropstvo koje su Izraelci trpjeli u Egiptu pod faraonom odakle ih je Gospod izveo jakom rukom. Odras je to Kristovog otkupljenja čovjeka od njegovih grijeha. Slika Boga koji je pružio ruku da spasi ljubljenu narod iz ropstva dovodi nam u pamet sliku Krista na križu i njegovih raširenih ruku.

TREĆI DAN – 19. PROSINCA

O slavni Jesin korijene, što naroda si barjak svih, pred kojim tih će postati i glas sa usta kraljevskih, kog molit svi će narodi: ne kasni, dođi izbavi iz nevolja nas premnogih!

Izaija kaže: „Isklijat će mladica iz panja Jišajeva, izdanak će izbit’ iz njegova korijena.” (Iz 11,1) i „U dan onaj: Jišajev izdanak, dignut kao stijeg narodima, puci će željno tražiti. I prebivalište njegovo bit će slavno.” Znamo da je Jišaj otac Davidov, a prorok Izaija nam

proriče kako će Mesija biti iz loze i kuće Davidove. Krist je na dva načina izdanak Davidov: dio je njegove loze i upravo On preuzima kraljevstvo kojemu neće biti kraja. Posve prirodan je naš vapaj da dođe kraljevstvo Božje i protegne se na čitavo čovječanstvo. Ne kasni, dođi i izbavi nas iz nevolja!

ČETVRTI DAN – 20. PROSINCA

O divni ključu Davidov i vladaoče roda svog, što otvaraš i zatvaraš i nema stvora nikakvog, što spriječiti bi te mogao: dođi dobrostiv, sužnjeve iz mraka vodi tamničkog.

Poslušajmo ponovno Izaijine riječi: „Metnut ću mu na pleća ključ od kuće Davidove: kad otvori, nitko neće zatvoriti, kad zatvori, nitko neće otvoriti.” (Iz 22, 22) i „Nadaleko vlast će mu se sterat’ i miru neće biti kraja nad prijestoljem Davidovim, nad kraljevstvom njegovim: učvrstit će ga i utvrdit u pravu i pravednosti. Od sada i do vijeka učinit će to privrženja ljubav Jahve nad vojskama.” (Iz 9, 6) Ključ i žezlo tradicionalni su simboli kraljevske moći i autoriteta. I Isus je koristio ove simbole kako bi nam pokazao proročku povezanost zemaljskog Davidovog kraljevstva i Božjeg kraljevstva. Nakon uskrsnuća, Krist svoju vlast da vezuje i razrješuje povjerava sv. Petru i preko njega Crkvi. Na samom kraju zaziva molimo Krista da nas oslobodi od okova grijeha kojima smo čvrsto sapeti. On je onaj koji nas oslobađa od našeg sužanjstva i tako postajemo dio slike koju psalmist pjeva: „U mraku sjedahu i u tmuni, sputani bijedom i gvoždima... Izvede ih iz tmina i mraka, raskide okove njihove.” (Ps 107, 10-14)

PETI DAN – 21. PROSINCA

O Istoče, o sjaju svet u svjetlosti vjekovitoj, ti sunce pravde istinske: ograni bijedi čovječjoj, što tumara po tminama! Prosvijetli sve, što gube se u smrtnoj sjeni nemilost

Izaija kaže: „Narod koji je u tmuni hodio svjetlost vidje veliku; one što mrklju zemlju obitavahu svjetlost jarka obasja.” (Iz 9, 1) Ovaj naziv se može prevoditi i kao „zvijezda jutarnja”, „izlazeće sunce”, „mlado sunce” ili „blistava zora”. Svi ovi izrazi prekrasno oslikavaju ideju svjetlosti koja razbija tamu noći, grijeha i smrti, bolesti i očaja. Svjetlo svojom jasnoćom donosi iscjeljenje i toplinu ozeblim srcima. Isus je uistinu pravo svjetlo, odsjaj Očeve blistavosti. Svakodnevno Crkva ponavlja ovaj naziv u Jutarnjoj molitvi Časoslova, pridružujući se Zaharijinim riječima: „...po kojem će nas pohoditi Mlado sunce s visine da obasja one što sjede u tmuni i sjeni smrtnoj...” (Lk 1, 78-79)

ŠESTI DAN – 22. PROSINCA

O Kralju sviju naroda, kog srdačni im žudi plam, od ugla silni kamene, što rajski dom i zemski hram u jedno spajaš: dođi već i čovjeka, svoj zemljan stvor, iz crnog jada spasi sam.

Izaija je prorokovao: „Jer, dijete nam se rodilo, sina dobismo; na plećima mu je vlast. Ime mu je: Savjetnik divni, Bog silni, Otac vječni, Knez mironosni.” (Iz 9, 5) i „On će biti sudac narodima, mnogim će suditi plemenima, koji će mačeve prekovati u plugove, a koplja u srpove. Neće više narod dizati mača protiv naroda nit’ se više učiti ratovanju.” (Iz 2, 4) I prijašnje antifone dale su naslutiti kako Mesija ne dolazi samo k Izraelu već i poganskim narodima koje će otkupiti i pridružiti svome narodu. Sada ova šesta antifona jasno Spasitelja naziva Kraljem sviju naroda. Mesija je ugaoni kamen na kojem se temelji naše otkupljenje, ali i kamen spoticanja za nevjernike. Taj kamen zaglavni ujedinjuje izabrani narod s ostalim narodima tvoreći među njima sponu mira. Molimo da Bog spasi cijelo čovječanstvo, svoje stvorenje koje je podigao iz zemaljskog praha. Još jednom izražavamo žudnju da udahne u nas dah novog života.

SEDMI DAN – 23. PROSINCA

O Emanuele, Spase blag, Zakonošo i Kralju naš, ti nado sviju naroda, što milostiv ih izbavljaš: o dođi sa neba, Gospodine i Bože naš, da spasenje nam vječno daš.

Kaže nam prorok Izaija: „Evo, začet će djevica i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel!” (Iz 7, 14). Emanuel znači s nama Bog! Zadnja antifona donosi radosno ispunjenje našeg iščekivanja. Isusa u njoj zazivamo jednim od najintimnijih i najosobnijih imena – Emanuel, Bog s nama. Prisjećamo se kako je došavši u našem obličju krvi i mesa rođenjem od Djevice Marije, Bog došao bliže nama nego što smo uopće mogli sanjati! Pa ipak, on je iznad nas kao naš kralj, zakonoša i sudac, Onaj koga častimo i kome smo poslušni. Baš On je naš toliko iščekivani spasitelj. Konačni uzvik izlazi iz naše potrebe za svakodnevnim spasenjem i oproštenjem naših grijeha. Sigurni smo da nam se naš Bog neće uskratiti.⁹⁵

⁹⁵ O antifone – Čeznja za Kristovim dolaskom, <https://zenavrsna.com/o-antifone-ceznja-kristovim-dolaskom/2550>

Slika 98. Akrostih "O Antifona"

AKROSTIH

Svaka od sedam O antifona sadrži jedno ime kojim sv. Pismo opisuje Mesiju:

Sapientia (O Mudrosti)

Adonai (O Adonaju)

Radix Jesse (O slavni Jesin korijene)

Clavis David (O divni ključu Davidov)

Oriens (O Istoče)

Rex Gentium (O Kralju narodâ)

Emmanuel (O Emanuele).

Kad složimo sve ove mesijanske zazive koje antifone sadrže, počevši od zadnjeg (Emmanuel, Rex, Oriens, Clavis, Radix, Adonai, Sapientia) i uzmemo njihova početna slova dobit ćemo poruku kojom nam Krist odgovara: ERO CRAS! - DOĆI ĆU SUTRA! Tako „O antifone“ ne donose samo dublji intenzitet našem adventskom iščekivanju već ga dovode do njegova konačnog zaključka.⁹⁶

⁹⁶ O antifone – Čežnja za Kristovim dolaskom, <https://zenavrsna.com/o-antifone-ceznja-kristovim-dolaskom/2550>

OSTALI PRIJEDLOZI AKTIVNOSTI

Pripremite aktivnost s polaznicima kateheze o Velikim antifonama koje opisuju Mesijanske atribute od postanka svijeta do rođenja Isusova.

Evo tekstova antifona kakve ih pronalazimo u hrvatskom izdanju Časoslova, a uz njih je naznačeno na temelju kojeg su navoda iz Knjige Izaijine sastavljene:

- 17. prosinca: „O Mudrosti, što Svevišnjem iz usta vječnih izvireš, i s kraja jednog do drugog po cijelom svijetu dopireš, sve snažno, blago radeći: među nas dođi, uči nas, da pravi put nam pokažeš!“ (Iz 11, 2-3; 28, 29).
- 18. prosinca: „O, Adonaju, Gospode, što Izraelov vodiš dom, što Mojsiju ukaza se odjeven plamnom kupinom, i dade zakon sinajski: pohiti da nas izbaviš božanskom svojom desnicom!“ (Iz 11, 4-5; 33, 22).
- 19. prosinca: „O slavni Jesin korijene, što naroda si barjak svih, pred kojim tih će postati i glas sa usta kraljevskih, kog molit svi će narodi: ne kasni, dođi, izbavi iz nevolja nas premnogih!“ (Iz 11, 1.10).
- 20. prosinca: „O divni ključu Davidov i vladaoče roda svog, što otvaraš i zatvaraš, i nema stvora nikakvog, što spriječiti bi te mogao: dobrostiv dođi, sužnjeve iz mraka vodi tamničkog!“ (Iz 22, 22 i Iz 9, 6).
- 21. prosinca: O Istoče, o sjaju svet u svjetlosti vjekovitoj, ti Sunce pravde istinske: ograni bijedi čovječjoj, što tumara po tminama! Prosvijetli sve što gube se u smrtnoj sjeni nemiloj!“ (Iz 9, 1).
- 22. prosinca: „O Kralju sviju naroda, kog srdačni im žudi plam, od ugla silni kamene, što rajski dom i zemski hram u jedno spajaš: dođi već i čovjeka, svoj zemljan stvor, iz crnog jada spasi sam.“ (Iz 9, 5 i Iz 2, 4).
- 23. prosinca „(O) Emanuele, Spase blag, Zakonošo i Kralju naš, ti nado sviju naroda, što milostiv ih izbavljaš: o dođi, dođi sa neba, Gospodine i Bože naš, da spasenje nam vječno daš!“ (Iz 7, 14).

Slika 99. "O Antifone" u kružnom prikazu

U pripremi aktivnosti možete se poslužiti shemom koju je sastavio Magnus Unnonis (15. st.), svećenik opatije Vadstone. On je koristio O antifone kao osnovni tekst za razradu ispita savjesti povezujući sedam smrtnih grijeha i sedam darova Duha Svetoga.⁹⁷

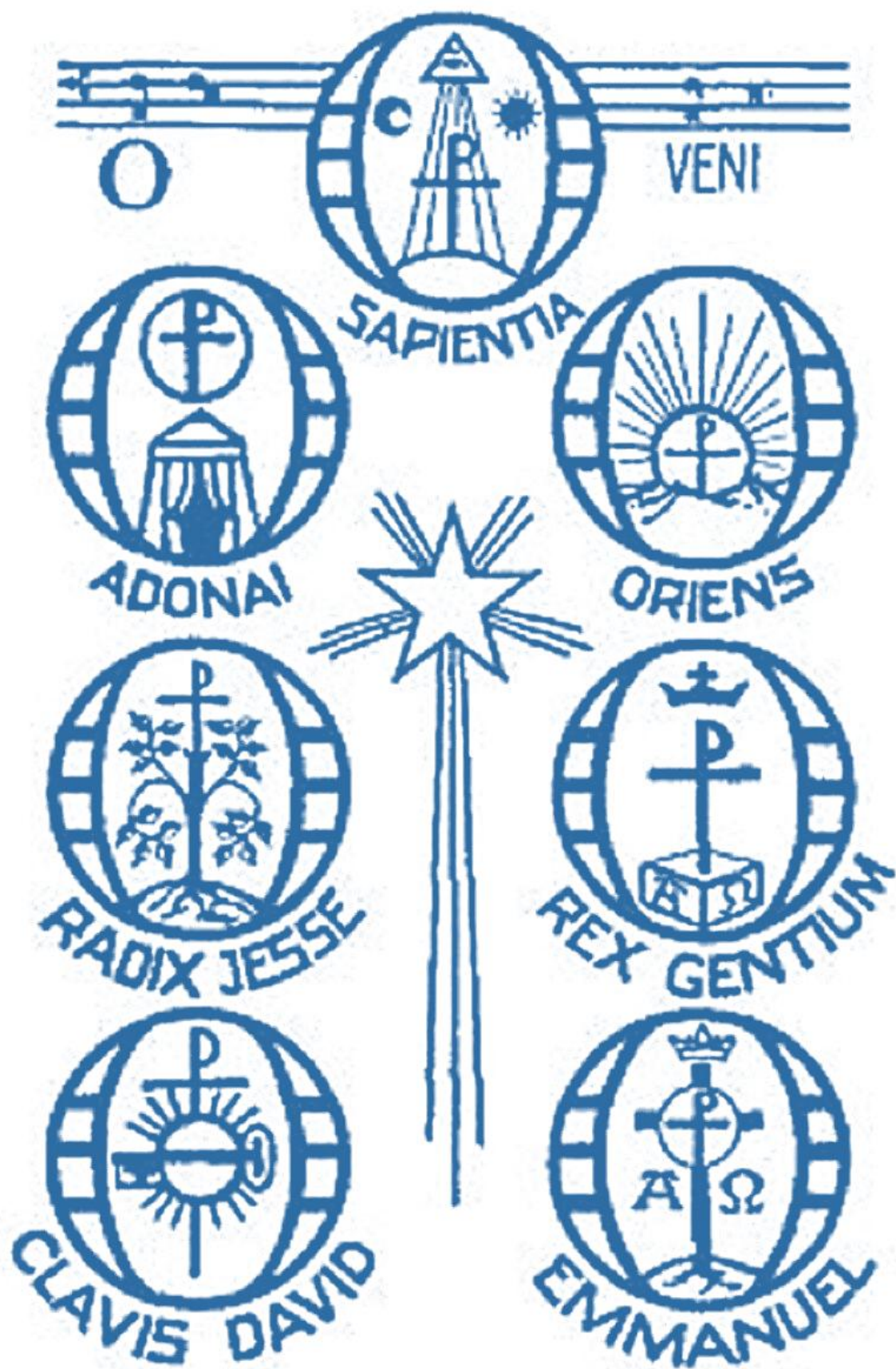
O ANTIFONA	ŽIVOT ISUSOV	GLAVNI GRIJESI	DAROVİ DUHA SVETOGA
O MUDROSTI	UTJELOVLJENJE	OHOLOST	STRAH BOŽJI
O ADONAJU	ROĐENJE	ZAVIST	POBOŽNOST
O KRIJENE	MUKA	SRDITOST	ZNANJE
O KLJUČU	SILAZAK NAD PAKAO	ŠKRTOST	JAKOST
O ISTOČE	USKRSNUĆE	LJENOST	SAVJET
O KRALJU	UZAŠAŠĆE	NEUMJERENOST	RAZUM
O EMANUELE	SLAVA	NEČISTOĆA/BLUDNOST	MUDROST

Za najmlađe prilažemo grafičke prikaze koji simbolično izražavaju sadržaj svake antifone. Oni mogu poslužiti za kreativnu radionicu u kojoj djeca mogu crtati ili slikati: na kartonu, na kamenčiću ili drugom materijalu pojedinu „O antifonu“.

Crno-bijeli i kolor crteži korišteni za ilustraciju sadržaja „O antifona“ za božićnu devetnicu, https://www.qumran2.net/materiale/antepima.php?file=47097&anchor=documento_2&ritorna=%2Findice.php%3F%26parole%3Dantifone&indice=7&width=1920&height=911

Na temelju „O Antifona“ možete izraditi i ukrase za bor. Tako u devetnici pred Božić možete s djecom pripremiti ukrase koje će moći ponijeti kući pred Badnjak. Djeca mogu i sama obojati/naslikati/izraditi pojedine motive slijedeći Vaše upute.

⁹⁷ Knoblach Thomas J., The "O" Antiphons, in Ephemerides Liturgicae, Centro Liturgico Vincenziano - Edizioni Liturgiche, 1992, vol.106 3 JUIN, 177-204.

Slika 100. Simboli "O Antifona"

Slika 101. "O Antifone" za bojanje

Slika 102. "O Antifone" - vektorske ilustracije

IZVORI

- ✓ „O“ Antifone 17.12. - 23. 12. Priprava za Božić, <https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2016/12/O-Antifone-17.12-23.12..pdf>
- ✓ Naučite pjevati O – antifone: <https://ofm.hr/juniorat/o-antifone-odbrojavanje-do-bozica/>
- ✓ O – m Antifone: biser adventske liturgije, <https://ssf.hr/o-antifone-biser-adventske-liturgije/>
- ✓ O ANTIFONE – svečano iščekivanje Kristova rođenja, <https://www.fra3.net/teologija-i-duhovnost/o-antifone-svecano-iscekivanje-kristova-rodenja-1952>
- ✓ Veličanstvene O-antifone – biser adventske liturgije!, <https://www.bitno.net/vjera/o-antifone-ili-velike-antifone/>
- ✓ Come and Save Us, O Lord our God: A Daily Adventide Devotional, https://issuu.com/ctsfwedu/docs/admission_advent_2022

"O" antifone

Napjev prema: Freut euch im Herrn

T: Mitar Dragutinac

Harm: Ivan Andrić

1. Do - bro - te pun i lju - ba - vi, ne - be - ski O - če, čuj nam glas: Svog
 2. Ti, što se Mu - drost na - zi - vaš, po - ci je - lom svije - tu pra - viš red, daj,
 3. O Kri - ste želj - no če - ka - ni, do - ba - ci svog nam svjet la trak, i

Si - na, za kim va - pi - mo, po - ša - lji, o - slo - bo - di nas!
 do - di, pre - po - ro - di nas, o - to - pi s du - ša na - ših led.
 sna - gom svo - ga po - ho - da ra - za - gnaj na - šeg u - ma mrak!

Ra - duj se, ra - duj se, sad svije - te cijel, već bli - zu je E - ma - nu - el!

4. O Adonaju, Jahve svet, što Zakon dade Mojsiju,
daj, dodi, vodi narod svoj kroz svijeta ovog pustinju.
5. Ti, što si Korjen Jesejev, i želiš spasiti narode,
požuri, pomoć pruži nam, oklijevat nemoj, Gospode!
6. O dodi, Ključu Davidov, nebeski stan što otvaraš,
da spasiš nas, i život nov dovijeka nama darivaš.
7. O Sunce pravde, istoče, ti sjaju svjetla iskonskog,
razasjaj tminu duboku, oživi sužnja zamrlog.
8. O Kralju sviju naroda, i živa željo svijeta sveg,
daj, dodi, spasi čovjeka, operi drevno blato s njegovog.
9. Emanuele, kralju naš, obnovitelju naroda,
daj, dodi i živi nas u dan svog novog pohoda.

ADVENTSKI KALENDAR S BOŽIĆNIM ŽELJAMA

Ovo je malo drugačiji adventski kalendar. Dolje posložena 24 slova čine rečenicu: „Svi se radujemo rođenju Isusa“. Razmislite i upišite 24 „riječi dana“ kojima iskazujete što želite za Božić: sebi, svojoj obitelji, prijateljima, župi i cijelom svijetu.⁹⁸

S

V

I

S

E

R

A

D

U

J

E

M

O

R

O

Đ

E

NJ

U

I

S

U

S

A

⁹⁸ Pripremila N. Uzelac.

ZORNICA OKUPANA SVJETLOM

Pripremite što je moguće više malenih svijeća u čašama. Postavite ih u crkvi svuda gdje je moguće i upalite neka gore za vrijeme sv. mise. Ako radi čitanja nije moguće sasvim ugasiti električno svjetlo, barem ga prigušite. Poseban ugođaj je slaviti u crkvi koja je osvjetljena samo sa svijećama. Nakon posljednje Zornice pripremite zajednički doručak. Ako to možda nije moguće učiniti u crkvi, pokušajte u katehetskim dvoranama moliti uz svjeće u čašama oko adventskog vijenca.⁹⁹

Slika 103. Molitva u zoru dana

Slika 104. Sv. misa zornica sa svijećama

⁹⁹ Isto.

VENI EMMANUEL

Veni Emmanuel

ADVENTSKE AKLAMACIJE

Ivan Rakonca

Solist ili manja skupina: *Svi*

1. O, do - di Spa - se na - ro - da; VE - NI E - MA - NU - EL!
O, do - di Kra - lju vije - ko - va;
2. O, do - di raj - ska svije - tlo - sti; VE - NI E - MA - NU - EL!
O, do - di na - ša ja - ko - sti;
3. O, do - di klju - ču Da - vi - dov; VE - NI E - MA - NU - EL!
O, do - di lije - či na - rod svoj;
4. O, do - di zo - ro ot - ku - pa; VE - NI E - MA - NU - EL!
O, do - di zvije - zdo spa - se - nja;
5. O, do - di sve - ga i - sko - ne; VE - NI E - MA - NU - EL!
O, do - di svije - tlaj tmi - ne;

5 Ve - ni, ve - ni, ve - ni E - ma - nu - el!
Ve - ni, ve - ni, ve - ni, ve - ni, ve - ni, ve - ni E - ma - nu - el!

Naučite pjevati:

<https://www.youtube.com/watch?v=w1ueBbYa448>

TVOJE IME NA MJESTU ISUSOVA ROĐENJA

Slika 105. Svitak s imenima

Akcija se zove: „Nosim Tvoje ime u svetoj noći u Betlehem“

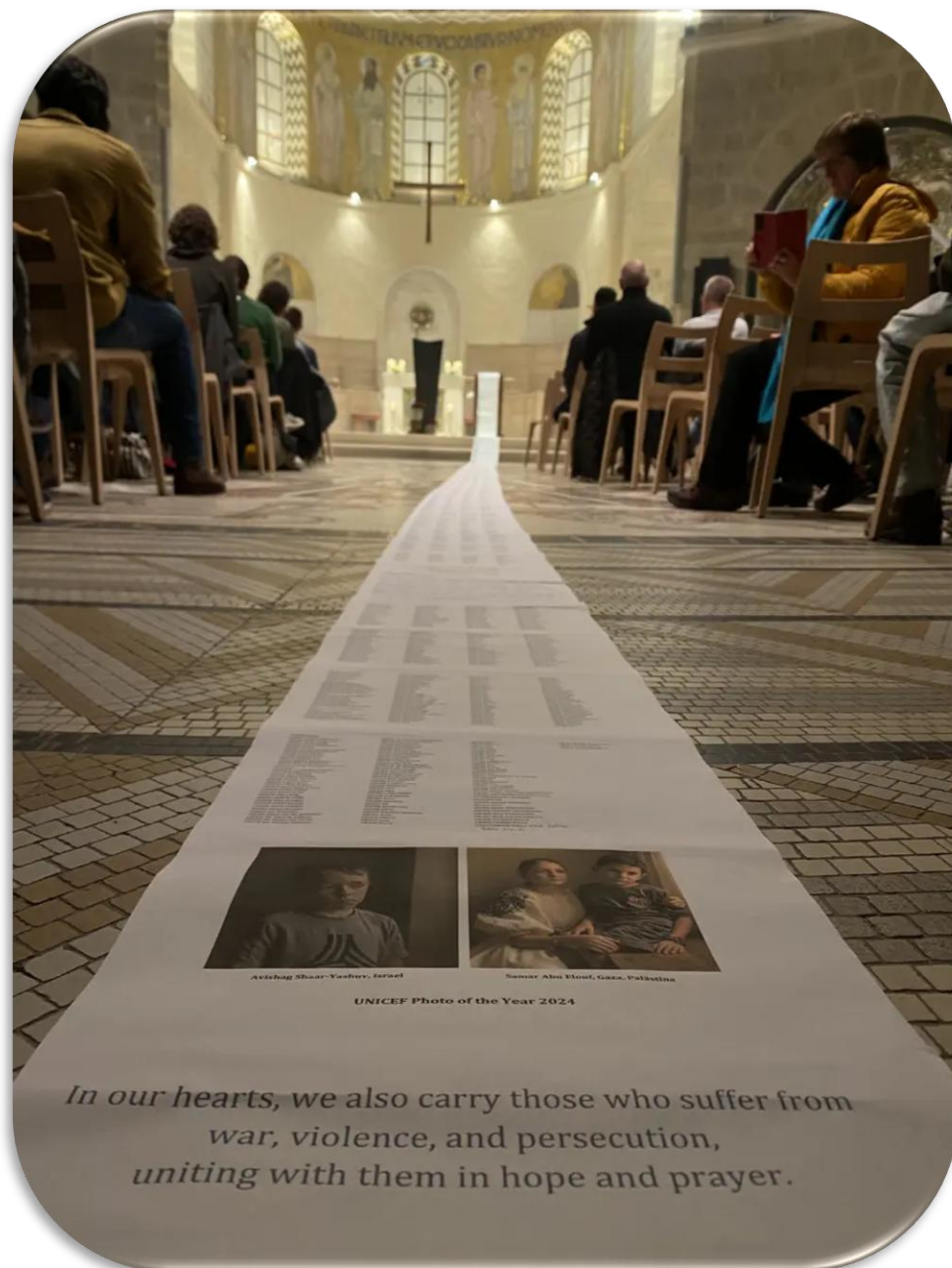
Njemački benediktinci koji organiziraju ovu akciju svjedoče: „Posebna je milost i radost slaviti Božić u Svetoj zemlji. Mi redovnici smo vrlo sretni što svake godine možemo podijeliti ovo prekrasno iskustvo s brojnim gostima i posjetiteljima. U međuvremenu, za nas slavljenje Božića u Svetoj zemlji nije samo dar i milost, već i ugodna dužnost: Mnogi znaju da nakon naše ponoćne liturgije krećemo prema Betlehemu, na mjesto rođenja našeg Gospodina i Otkupitelja. Baš kao što su to učinili pastiri! Svatko tko nam se pridruži na ovom noćnom hodočašću ima ljude i molitvene molbe u srcu i umu: Stoga nudimo mogućnost prijave osoba koje 'idu u Betlehem': ljudi nam mogu poslati imena, mi ih napišemo na velikom i dugom svitku.“

Putem portala Dormitio ili e-maila (weihnachtsaktion@dormitio.net) možete prijaviti do Badnjaka imena i prezimena (svoja, sudionika kateheze, ...) koja će na Badnjak biti položena na srebrnu zvijezdu koja se nalazi na mjestu Isusova rođenja u istoimenoj crkvi u Betlehemu. Naime, u božićnoj noći dostavljena imena koja će biti ispisana na velikom svitku hodočasnici će ponijeti u Betlehem u traženju i zahvalnoj molitvi, u radosti djeteta u jaslicama i u nadi spasenja i mira.

Slika 106. Akcija "Nosim tvoje ime u Betlehem"

- Budite i vi u božićnoj noći u Betlehemu.
- Prijavite se na Online-Application Christmas Campaign:
<https://dormitio.net/christmas-campaign> ili pošaljite svoja imena putem elektroničke pošte: weihnachtsaktion@dormitio.net
- Više informacija: <https://dormitio.net/>

Slika 107. Svitak imena - Badnjak, 2024.

BETLEHEMSKO SVJETLO MIRA

Slika 108. Betlehemsko svjetlo u Hrvatskoj

Betlehemsko svjetlo simbol je mira. Već dugi niz godina, na prvu nedjelju došašća predstavnik austrijskih izviđača odlazi u Betlehem i pali svjetlo mira u Spilji Isusova rođenja te ga donosi u Austriju. To je jedino otvoreno svjetlo koje smije putovati u zrakoplovu.

Nakon slavlja u glavnom austrijskom gradu betlehemsko svjetlo mira izviđači iz uključenih zemalja prenose u svoje gradove, ustanove, vjerske institucije i domove. Naime, na božićnu večer, sada već davne 1986. godine, u emisiji austrijske televizije „Licht uns Dunkel“ u kojoj ljudi pomažu jedni drugima, jedna je gledateljica u znak zahvale darovateljima umjesto uobičajenih poklona odlučila podariti svjetiljke. Tako se razvila divna ideja, prihvaćena kasnije u mnogim Europskim zemljama – ideja Betlehenskog svjetla mira. Izviđači-skauti Austrije, koji su 1988. godine prvi puta donijeli Betlehemsko svjetlo iz špilje Isusova rođenja u Betlehemu, su donošenje Svjetla pretvorili u tradicionalnu programsku aktivnost.

Ideja i realizacija prihvaćena je u skautskim organizacijama mnogih europskih zemalja kao ideja Betlehenskog svjetla mira. Program je prerastao u veliku međunarodnu skautsku aktivnost.

Slika 109. Skuti donose Betlehemske svjetlo

Betlehemske svjetlo mira prvi je put došlo u Hrvatsku 1992. godine, a od tada je tomu događaju pokrovitelj Hrvatski sabor. Naši izviđači i katolički skauti donose ga u zagrebačku katedralu te se potom širi dalje po hrvatskim gradovima i župama, a župljani ga mogu ponijeti u svoje domove i obitelji. Kao i njegovi prethodnici sv. Ivan Pavao II., papa Benedikt XVI. i papa Franjo primali su to svjetlo mira koje je od svjetovnog događaja vrlo brzo postalo i simbol Božića.¹⁰⁰

Paljenje i podjela Betlehemske svjetla mira podsjeća da ljudi dobre volje žele jedni drugima mir i dobro te da je to zadatak i svih nas. Upravo je to moto ovogodišnjeg Betlehemske svjetla mira: „Give Thoughts of Peace“. Posebno danas kada je čežnja i nada za trajnim mirom u svijetu toliko hitna, Isus Svjetlo svijeta nam donosi mir, a ovo svjetlo znak je naše spremnosti da budemo kanali mira, kroz naše riječi i djela.¹⁰¹

DETALJI DOGAĐAJA

- Datum: Srijeda, 10. prosinca 2025. (dolazak Betlehemske svjetla u Austriju)
- Organizator: Les Scouts, Kapela za Europu, Pax Christi International i CIDSE.
- Mjesto dolaska i preuzimanja Betlehemske svjetla

¹⁰⁰ Što je zapravo betlehemske svjetlo?, <https://www.glas-koncila.hr/sto-zapravo-betlehemske-svjetlo-pocelo-sirenje-betlehemske-svjetla/>

¹⁰¹ Svjetlo mira Betlehema 2025., <https://www.cidse.org/?event=peace-light-of-bethlehem-2025>

Parc Léopold (ispred Kuće europske povijesti, blizu Place Jean Rey). Od tamo će sudionici pratiti svjetlo do Kapele za Europu, gdje će podijeliti trenutak razmišljanja i molitve za mir u Svetoj zemlji i širom svijeta. Svjetlo mira tada će biti podijeljeno svima koji ga žele prenijeti u svoje gradove, župe, zajednice, kuće... Dolazak Betlehenskog svjetla za 2025. u Zadar još nije službeno najavljeno, ali će se vjerojatno tradicionalno donijeti sredinom prosinca 2025., kao što je to bio slučaj prethodnih godina. Organizatori su obično „Zarus“, a svjetlo je obično stizalo u katedralu sv. Stošije, svetište sv. Šime te je bilo predano predstavnicima županije i lokalnim udrugama.

KAKO SUDJELOVATI?

Ponesite sa sobom lampion i ponesite Betlehensko svjetlo mira svojim kućama. „Kada stigne u župe, Betlehensko svjetlo ostaje narednih dana gorjeti na prikladnom mjestu u crkvi, a vjernici su pozvani od njega upaliti svoje svijeće i ponijeti ih kućama, kako bi kroz božićno vrijeme bili dionici onog Svjetla koje sviće iz Betlehema i poziva nas da budemo pronositelji Mira i širitelji Kraljevstva Božjega. Načelno se može reći da je to lijep primjer kako je jedna zanimljiva svjetovna inicijativa pronašla svoje mjesto i u crkvenom životu, a posebna mu se ljepota vidi u poticanju na razmišljanje da je Dijete Isus, čije rođenje iščekujemo, jedino istinsko Svjetlo koje rasvjetljuje mrkline naroda. Ipak, valja primijetiti da ima snažnije svjetovne nego vjerske, i snažnije ekumenske nego katoličke naglaske, odnosno poruke koje se mogu čuti više se tiču općeljudskih vrjednota: mira, ljubavi, prijateljstva, nade, razumijevanja, topline u obitelji i sl., nego što se vezuju uz jedinog Spasitelja svijeta – Isusa Krista.“¹⁰²

Dodatne informacije mogu se dobiti na: international@scouts.hr¹⁰³

Slika 110. „Vi ste svjetlo svijeta“ (Mt 5, 14a)

¹⁰² Betlehensko svjetlo mira bez istinskog Svjetla?, <https://www.vjeraidjela.com/betlehensko-svjetlo-mira-bez-istinskog-svjetla/>

¹⁰³ Pripremila N. Uzelac.

BADNJI IGROKAZI

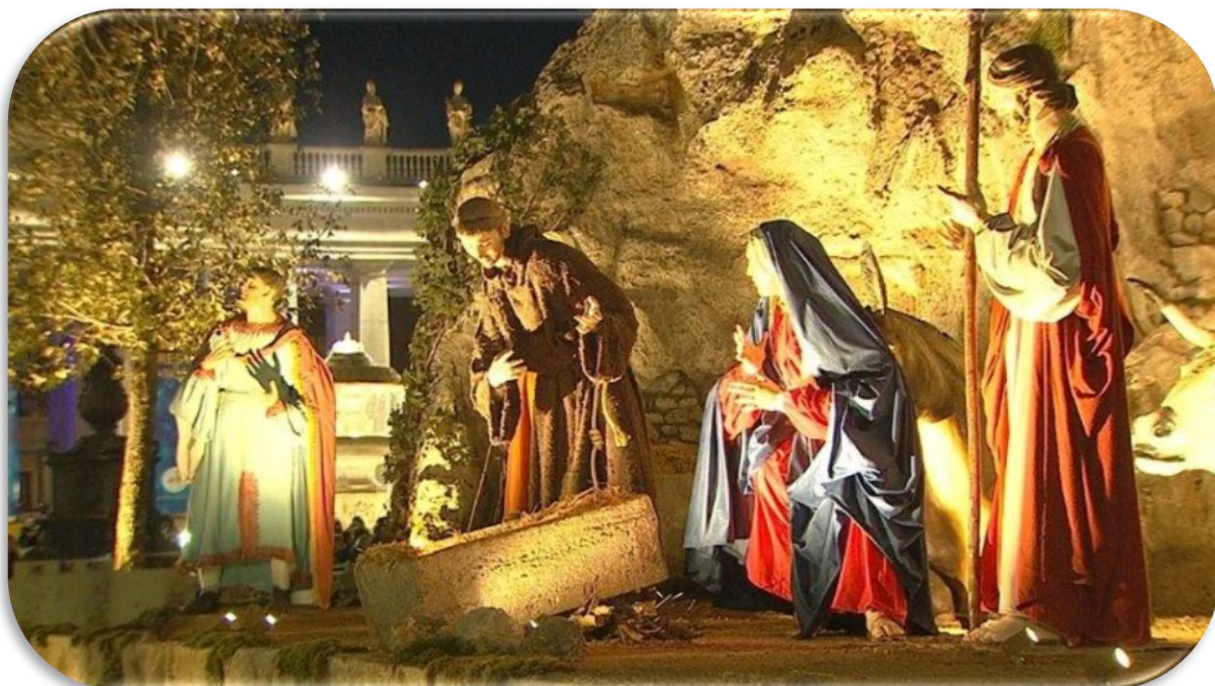

Slika 111. Jaslice u samostanu Nazaret, Rijeka

*Svemogući Bože,
rođenjem tvoga Sina među ljudima
zasjalo nam je svjetlo spasenja.
Podupiri nas svojom snagom
da obasjani tom svjetlošću
budemo svjedoci tvoje ljubavi
za svakoga čovjeka.*

(Molitva vjernika, sv. misa polnočka – Badnjak)

BETLEHEMSKA SVETA NOĆ

Slika 112. Tiha i sveta noć

Badnjak, 2022.

ULOGE: *voditelj, osam čitača, dječji zbor, svirači.*¹⁰⁴

PJESMA

Voditelj: Ovo je tiha i sveta noć, noć Božjega pohoda svijetu, blažena noć ljudskoga otkupljenja. Jedna zvijezda je noćas prosula svoj neugasivi sjaj. Božja ljubav uputila se ispuniti čežnje pobožnih pravednika. Naš Bog je odlučio ispuniti svoja obećanja.

1. Čitač: Isklijat će mladica iz panja Jišajeva, izdanak će izbiti iz njegova korijena.
2. Čitač: Betleheme, zemljo Judina, nipošto nisi najmanji, iz tebe će izići vladar.
3. Čitač: Evo, Djevica će začeti i roditi sina. Dat će mu ime Emanuel, što znači S nama Bog. Bit će velik i zvat će se Sin Svevišnjega.
4. Čitač: Mariji se navršilo vrijeme da rodi Sina svoga prvorodjenca.

¹⁰⁴ Pripremila s. M. Mohorić.

5. Čitač: Nek' u svetoj Božjoj noći pjesme se zaori poj, srca ljudska uzdižite hvalu Djevi Prečistoj.

6. Čitač: Ona će nam roditi sina, utišati srca jek, neka dođe on s visina, Kralj nam bude zauvijek.

7. Čitač: Božić je blagdan Božje vjernosti svojim obećanjima.

8. Čitač: Ovo je doista jedinstveno rođenje u ljudskoj povijesti. Dijete rođeno u božićnoj noći započelo je novi povijesni tijek.

PJESMA

Voditelj: Dogodilo se to 3000 godina od općega potopa, 2000 godina od Abrahama, 1700 godina od Izraelova izlaska iz Egipta, 1000 godina od slavnog kralja Davida, za vladavine rimskog cara Augusta. Kad je stari vijek došao do svoga kraja, rodio se obećani Mesija, Isus, Spasitelj ljudi.

Svi: Sve godine tako: kada dođu božićne noći, u moju dušu silaze zrake djetinje sreće, snivam kako pred jaslama koljena mala u molitvi kleče.

Voditelj: Sve te čeka, dragi Kralju mali, ja te čekam ove blage noći. Što ću tebi darovati, Bože, onog časa kad ćeš k meni doći?

Svi: Tragove ću poljubiti snježne, kuda prođeš, dragi Kralju mali, uzet ću te i zagrlit snažno da te grijem u toj hladnoj štali.

Voditelj: Isus se rodio, proroštva se obistinila, Bog je postao čovjekom. Koliko je zemlja doista bila spremna primiti tako veliku milost neba? Naš svijet, čini se, nije bio odveć gostoljubiv. Isus u njemu nije naišao na dobrodošlicu, kao da mu se nitko nije nadao.

PJESMA

1. Čitač: Betleheme, zar ti doista nisi mogao ponuditi ništa bolje od uboge štalice? Za goste koji plaćaju skupo pronađeš ležaj, a ove časne uzvanike odbio si i poslao u pastirska polja?

2. Čitač: Onaj kom služe anđeli i zvijezde, svojim dođe, ali njegovi ga ne primiše.

3. Čitač: Ljudi nisu udomili Boga? Nebo se ne može zemlji načuditi.

4. Čitač: Svjetlo istinsko, koje prosvjetljuje svakoga čovjeka, dođe na svijet, bijaše na svijetu i svijet po njemu posta i svijet ga ne upozna.

5. Čitač: K svojim dođe i njegovi ga ne primiše. A onima koji ga primiše dade moć da postanu djeca Božja.

6. Čitač: Naše su duše betlehemske štalice. Zar ni danas nemamo ponuditi ništa više od tvrde slame duhovne mlakosti i klimavih jaslara naše ravnodušnosti?

7. Čitač: Njihovim će srcima ovladati materijalizam poganstva, gradovi će im plivati u zamamnom blještavilu obilja, ali srca će biti pusta, željna blagoslova. Iz svoje tuge bježat će u tamu, u društvo smrti da skončaju očaj.

8. Čitač: A onima koji ga primiše, dade moć da postanu djeca Božja. Ova noć ipak ima čudesnu moć, ona može u svaku šalicu unijeti nebo i svečanu ljepotu Božića, Boga koji spašava.

PJESMA

Voditelj: Svi ljudi noćas imaju razloga za radost.

1. Čitač: U ovoj blaženoj noći rođen je Začetnik života, Knez mira, Spasitelja svijeta.

2. Čitač: Neka se raduje pravednik jer je nadomak pobjedi, nek' se veseli i grešnik, jer može dobiti oprostjenje.

3. Čitač: Nek' ova noć obraduje djecu jer Bog je postao ljudsko dijete – i svaki čovjek nek' ogrije dušu, jer je Gospodin svima milostiv!

4. Čitač: Otkuda noći ovoj toliko raskoši, sjaja? Otkuda te pjesme sred noćnog mira? Čemu pobožne melodije? Čemu žurba malih pastira?

5. Čitač: Čudo se noćas zbilo kakvog svijet još nije gledao. U štali leži pored Djeve majke, maleno Božansko dijete.

6. Čitač: Kako je krasno to sveto Dijete, njegovo lice, usta i oči. Kako je veliko čudo u štali zasjelo ove radosne noći.

7. Čitač: Srebrno modre zvijezde jače su sjati stale, htjele bi vidjeti lice Božanskom gostu sred te siromašne i hladne štale.

8. Čitač: Ovom Djetetu svatko može prići bez straha. Ono je miroljubivost sama. Oko njega nema neprijatelja, ni vojske, nema oružja, tu nitko ne zna za mržnju jer rođen je onaj što podiže i liječi, tješi i oživljava.

Svi pjevaju:

O Isuse, o Spase naš,
Kog prije svake svjetlosti
Božanstvom sebi jednaka
Nebeski otac porodi.

Ti sjajno svjetlo Očevo
Ti nado roda ljudskoga
Čuj molbe što se uzdižu
Iz grudi tvojim slugama.

Voditelj: Pozdrav dakle ovoj noći u kojoj je ljubav doživjela svoj vrhunac. Ima li veće i dublje radosti kojoj bi se čovjek mogao prepustiti? Prepustimo se Božiću, blagdanu radosti; Božiću čovjeku i Bogu; Božiću, našem spasenju, slava, čast!

Svi: Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje Hosana u visini, a mir i radost svim ljudima dobre volje.

PJESMA

NOVI BETLEHEM

Slika 113. Greccio – prve jaslice

Badnjak, 2023.

ULOGE: *tri glasa, sv. Franjo, gospodin Ivan, sv. Klara, braća, nekoliko djece sa svjećicama, Toma Čelanski.*¹⁰⁵

PJESMA: PADAJ S NEBA (3. i 4. kitica)

GLAS 1: I ove godine, kao mnogih prethodnih godina, za Božić, se postavljaju jaslice u crkvama, kućama, bolnicama, dječjim vrtićima... Međutim, svi ne znaju kako je rođena ideja da se upravo na taj način prikaže Isusovo rođenje. (Pauza)

Sv. Franjo dolazi na scenu.

GLAS 2: Vratimo se u mislima u talijanski gradić Greccio (Grečo). Ondje se sveti Franjo navratio najvjerojatnije na povratku iz Rima, gdje je 29. studenoga 1223. od pape Honorija III. dobio potvrdu svoga Pravila. Franjo je prije toga posjetio Svetu Zemlju, a spilje u Grecciu su ga osobito podsjećale na krajolik Betlehema. Moguće je da su se Asiškoga siromaška u Rimu duboko dojmili mozaici u rimskoj bazilici Svete Marije Velike na kojima je prikazano Isusovo rođenje tik do mjesta gdje su se, prema drevnoj predaji, čuvale drvene jasle.

Gospodin Ivan dolazi na scenu.

¹⁰⁵ Isto.

GLAS 3: Treba se sjetiti i čuvati u časnoj uspomeni ono što je sv. Franjo učinio tri godine prije svog slavnog preminuća, na Dan rođenja Gospodina našeg Isus Krista, godine 1223. Naime, u onom je kraju živio neki čovjek imenom Ivan. Uživao je dobar glas, a bio je još boljega života. Petnaest dana prije Božića Franjo ga je zamolio da mu pomogne ostvariti jednu posebnu želju:

SV. FRANJO: Ako želiš da ovogodišnji Božić proslavimo u Grecciu, požuri se i brižljivo pripravi što ću ti reći. Želio bih obnoviti uspomenu na ono Dijete koje je rođeno u Betlehemu i na njegove djetinje potrebe i nepravilike, tj. kako je bilo smješteno u jaslice i položeno na slamu u nazočnosti vola i magarca da bi se to moglo tjelesnim očima gledati.

GLAS 1: Tek što je to čuo njegov je vjerni prijatelj Ivan odmah na naznačenome mjestu otišao pripremiti sve što je svetac poželio.

Sv. Franjo odlazi do dna crkve gdje će ga dočekati braća za sljedeću scenu. Gospodin Ivan donosi Isusa i slamu na jednoj plahti. U to vrijeme zbor pjeva pjesmu.

PJESMA: VENI EMMANUEL

Sv. Franjo i braća dolaze iz dna crkve pred oltar. Djeca idu do dna crkve sa svjećicama.

SV. FRANJO: Braćo, Bog će noćas doći. Bog će doći među nas i ispunit će sva naša očekivanja. Bog će noćas doći i sa svojom zrakom svjetlosti probit će tamne tmine i pokazat će svima lice svoje. Izići će Gospodin s istoka i doći će do nas i neće više biti lanaca. Iščupat će korijenje egoizma. Noćas će doći Bog da nam pokaže svoje putove. Doći će u sjaju i moći.

Djeca dolaze sa svjećicama do sv. Franje i braće pred oltar i stavljaju svjećice oko Isusa.

GLAS 2: Božićna je noć! Sa svih strana okupljaju se braća, ljudi i žene. Svatko od njih nosi svijeću da osvijetli ovu svetu noć. To je noć u kojoj se zapalio predivno svijetlo koje već svijetli stoljećima. Pred prizorom Isusova rođenja svi prisutni doživjeli su novu i neizrecivu radost, koju nikada ranije nisu iskusili. Svećenik je zatim svečano slavio euharistiju, pokazujući vezu između utjelovljenja Sina Božjega i euharistije. U toj prigodi u Grecciu nije bilo kipova: jaslice su realizirali i oživjeli svi prisutni.

PJESMA: LJUBAV SE RODILA (1. kitica)

Na scenu dolazi sv. Klara.

SV. FRANJO: Braćo, da što bolje doživimo ovu noć, Klara će nam objasniti tajne ove božićne noći.

SV. KLARA: Krist nije promijenio samo povijest židovskoga naroda, već je promijenio povijest čitavoga svijeta. Odbačen od svog naroda postao je Spasitelj svih ljudi. Sjeme koje je On posijao iako neprihvaćeno, razgranalo se i njegovo ime naviješteno je po svem svijetu. Ovo dijete, koje je Veliki Kralj, izabralo je najjadnije mjesto da dođe na svijet. Svevišnji se nije samo utjelovio, već je to učinio kao najsiromašniji od siromašnjih, kao najslabiji među slabima. On se znao odreći moći radi ljubavi prema čovjeku. Da bude bijedan nije bilo dovoljno, već se predstavio kao dijete, nesamostalan i u nemogućnosti da preživi sam.

PJESMA: LJUBAV SE RODILA (2. kitica)

GLAS 3: Toma Čelanski, prvi životopisac svetoga Franje, podsjeća da je taj jednostavan i dirljiv prizor bio popraćen darom čudesnoga viđenja.

Čudesno viđenje, glas Tome Čelanskoga i prizor sv. Franje pred Djetetom Isusom.

TOMA ČELANSKI: „Kad je vidio da je sve pripravljeno, Franjo se jako obradovao. Bile su pripravljene jaslalice, donesena je slama, dovedeni su vol i magarac. Čast se ondje iskazivala jednostavnosti, uzvisivalo se siromaštvo, preporučivala se poniznost, a Greccio kao da postade novi Betlehem. Noć, rasvijetljena poput dana, bijaše ugodna i ljudima i životinjama. Pristiže narod i novom se radošću raduje novom otajstvu. Šuma odjekuje glasovima, a na zanosno klicanje odgovaraju stijene. Braća pjevaju, dužnu hvalu Gospodinu daju, i svu noć odjekuje zanosno klicanje. Svetac Božji stoji pred jaslama, od silnog ganuća uzdiše, shrvan krotkošću, a ispunjen čudesnom radošću. Jasle su oltar gdje se služi neobična misa.“

Sv. Franjo stavlja plašt i uzima evanđelje.

TOMA ČELANSKI: Svetac Božji oblači levitsku haljinu, jer bijaše đakon, i zvonkim glasom pjeva evanđelje. Zatim propovijeda okupljenom narodu. Njegove riječi o rođenju siromašnoga kralja u malom gradu Betlehemu teku poput meda. A često je, kad je htio izgovoriti presveto ime ISUS, govorio silnim žarom. Neki kreposni čovjek je imao viđenje. Vidio je, naime, kako u jaslama leži prestrašeno Djetesce i Božjeg Sveca koji Djetetu pristupa kao da ga hoće od sna probuditi. To viđenje nije bilo neumjesno, jer je Dijete Isus bilo zaboravljeno u srcima mnogih u kojima je djelovanjem milosti po sluzi Franji bilo probuđeno i duboko utisnuto u vjerno pamćenje. Konačno je dovršeno svečano bdijenje i svi se radosni povratite kući.“

Sv. Franjo i sv. Klara ostaju sjediti kod Djeteta Isusa. Ostali se vraćaju na svoja mjesta. Braća uzimaju plašt sv. Franje i evanđelje.

PJESMA: BETLEHEMSKA SVETA NOĆ (1. kitica)

Sv. Franjo i sv. Klara sjede ispred jaslalice i dive se pred otajstvom Božića.

GLAS 1: Zašto jaslalice pobuđuju takvo čuđenje i izazivaju takvo ganuće u srcu? Ponajprije zato što očituju Božju nježnu ljubav. On, Stvoritelj univerzuma, spušta se na našu malenost. Dar života, koji je svaki put iznova za nas tajanstven, još nas više očarava kad vidimo da je Onaj koji je rođen od Marije izvor svakoga života i svedržitelj. U Isusu nam je Otac dao brata koji dolazi tražiti nas kad god smo zbunjeni ili odlutamo s pravoga puta, vjerni prijatelj koji je uvijek uz nas. Dao nam je svoga Sina koji nam oprašta i oslobađa nas grijeha.

GLAS 2: Postavljanje jaslalice u našim domovima pomaže nam ponovno oživjeti povijest onoga što se zbilo u Betlehemu. Na poseban način, još tamo od Franjina vremena u kojem su nastale, jaslalice su poziv da “doživimo” i “opipamo” siromaštvo koje je Božji Sin izabrao za sebe u svome utjelovljenju i tako nas pozivaju da ga slijedimo na putu poniznosti, siromaštva i samoodricanja koji vodi od betlehemske jaslalice do križa. To je poziv da ga upoznamo i milosrdno mu služimo u braći i sestrama kojima je pomoć najpotrebnija.

GLAS 3: Jaslalice su dio lijepog i zahtjevnog procesa prenošenja vjere. Počevši od djetinjstva, a zatim u svakoj životnoj dobi, one nas uče gledati Isusa, oćutjeti Božju ljubav prema nama, osjetiti i vjerovati da je Bog s nama, a mi s Njim. U školi svetog Franje otvorimo srce toj jednostavnoj milosti, pustimo da to čuđenje iznjedri poniznu molitvu zahvale Bogu koji je želio s nama podijeliti sve kako nas nikada ne bi ostavio same.

PJESMA: BETLEHEMSKA SVETA NOĆ (2. kitica)

SV. KLARA: Svi mi imamo priliku u našem životu Gospodina slijediti. On nas uvijek traži, ali mi ga često ne slušamo. Ono što nam Gospodin nudi nikada nije nešto što je protiv nas, niti je nešto što nadilazi naše sile. On nas voli i najbolje nas poznaje. Ali mi smo često slijepi. Zadržavamo se samo na osobnim problemima i tako ne vidimo divna djela Božja.

SV. FRANJO: Braćo, noćas ste se okupili da bi svojim očima vidjeli rođenje našega Gospodina. On je rođen ponizan i siromašan. Osobe koje su mu se prve poklonile bile su ponizne i siromašne. Poniznost i siromaštvo po kojima se Bog objavio čovječanstvu jedini su put koji vodi vječnom i savršenom Dobru u kojem se nalazi potpuna radost. S blagdanom svih blagdana, Božićem, sjećamo se Gospodinova rođenja. Ali Isus se rađa za nas svaki dan iznova. Betlehem je posvuda jer treba biti ponajprije u našim srcima. Danas je Greccio postao novi Betlehem. Idite i navijestite to svima. Danas je ovo mjesto postao novi Betlehem. Idite i recite to svima!

SV. FRANJO I SV. KLARA: „Mir Vam i dobro!“

ZBOR: Sretan i blagoslovljen Božić!

Sv. Franjo i sv. Klara odlaze sa scene i nose Dijete Isusa sa sobom te ga polažu u jaslice u crkvi. Za to vrijeme zbor pjeva pjesmu.

PJESMA: ISUS DIVNI DAR JE S NEBA

BADNJAK U GODINI JUBILEJA 2025.

Slika 114. Logo Jubileja 2025.

ULOGI:

pripovjedač, 4 čitača u prezbiteriju, 3 čitača kod dječjega zbora i dijete na kraju, 3 ministranta, vv. Josip, ministrant koji će pri kraju donijeti križ i voditi izlaznu procesiju, 5 djevojaka koje poosobljuju boje logotipa Godine jubileja 2025: plava, zelena, žuta, crvena, bijela, svirači i dječji zbor.¹⁰⁶

PJESMA: ON DOLAZI DA SPASI VAS

Pripovjedač: „U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog. Ona bijaše u početku u Boga. Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa. Svemu što postade u njoj bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo; i svjetlo u tami svijetli i tama ga ne obuže.“ (Iv 1, 1-5) „Svojima dođe i njegovi ga ne primiše, a onima koji ga primiše dade moć da postanu djeca Božja.“

Sv. Josip kuca na vrata sakristije, ulazi u crkvu i prolazi kroz sredinu prema vani.

Dijete 1: Ponoć je... Josip traži mjesto za svoju obitelj, ali mjesta nema. Traži mjesto za Isusa, ali mjesta nema. Noć je hladna. Srca su hladna. Njegov vlastiti narod nije ga prepoznao, nije ga primio. U toj ponoćnoj tami i hladnoći, svjetlost Božje ljubavi je zasjala. To svjetlo nije zasljepljujuće. Božićno svjetlo je tiho i ugodno, ponizno. Naš Bog je ponizan.

Dijete 2: Tama ne može nadjačati tamu, to može jedino svjetlost. Mržnja ne može poraziti mržnju, to može jedino ljubav. Ponos ne može pobijediti ponos, to može jedino skromnost. I zato se Bog ponizuje, silazi k nama, dolazi nam u tijelu čovjeka.

Dijete 3: Nema mjesta. Kako čudno da Onaj koji je stvorio sve što postoji, nema gdje glavu nasloniti. Kako tužno da za Onoga kojemu pripada sve na nebu i na zemlji nema otvorenih vrata. Kako to da za Boga nema mjesta u ovom svijetu? - Ne nalazimo za Njega mjesta, jer se ne uklapa u naše planove. On kuca na vrata našega srca, snižava se i ponižava, kako bi nas pronašao i podigao, zamilovao ljubavlju, ali mi teško otvaramo vrata. Što mu priječi put? Što nas to sprječava da ga prepoznamo i otvorimo mu širom vrata?

Pripovjedač: Nemamo dovoljno vjere, nade i ljubavi koje mogu osloboditi prostor za iskazivanje srdačne dobrodošlice, Bogu i čovjeku. Te tri bogoslovne kreposti, vjera, nada i ljubav, veliki su darovi koje nam Bog daje da bismo mogli istinski živjeti na Zemlji i za svu

¹⁰⁶ Isto.

vječnost. Bez njih možemo biti razboriti, pravedni, jaki i umjereni, ali nećemo imati oči koje vide i u tami, nećemo imati srce koje voli i onda kad nije voljeno, nećemo imati nadu koja se usudi nadati protiv svake nade. Eto, ja mislim da sv. Josip nije našao mjesta da se Isus rodi u toplom domu upravo zbog toga što na zemlji nije bilo topline otvorenoga srca koje bi obilovalo vjerom, nadom i ljubavlju.

BOŽIĆNE MELODIJE (INSTRUMENTAL)

Dolazi plava VJERA , lagano šeće ispred oltara držeći u rukama papir savijen kao pergamenu. Kad se završi čitati o njoj sjedne i drži vidljivim natpis: KAD BISTE IMALI VJERE...

Čitač 1: „Vjera je krepost po kojoj je kršćanin to što jest. Jer biti kršćanin ne znači prije svega prihvatiti neku kulturu, s vrijednostima koje je prate, nego prihvatiti i sačuvati jedan odnos: ja i Bog. Ta veza je ono što nas čini kršćanima. Veliki neprijatelj vjere jest strah. Zato je vjera prvi dar koji valja prigrliti u kršćanskom životu: dar koji treba prihvatiti i za koji valja svaki dan moliti da bi se obnovio u nama. To je na prvi pogled malen dar, pa ipak je jako bitan. Vjera u nama 'izaziva' milost i otvara naš um Božjem otajstvu. Stoga i mi večeras molimo Gospodine, umnoži nam vjeru! (usp. Lk 17 ,5).“ (Papa Franjo) „Kao što je svijetlo bilo prvo u stvorenomu velikome svijetu, tako je vjera prva krepost u malenome svijetu ljudskoga srca.“ (Karcsu)

Dolazi zelena NADA , lagano šeće ispred oltara držeći u rukama papir savijen kao pergamenu. Kad se završi čitati o njoj sjedne i drži vidljivim natpis: NADA NE POSTIĐUJE.

Čitač 2: „Nada je bogoslovna krepost po kojoj čeznemo za nebeskim kraljevstvom i vječnim životom kao za svojom srećom, stavljajući svoje pouzdanje u Kristova obećanja i oslanjajući se ne na svoje sile, nego na pomoć milosti Duha Svetoga“ (KKC 1817). Ako ne postoji neka budućnost u koju se možemo uzdati, neki svijetli obzor, ne bi preostalo drugo nego zaključiti da je krepost beskoristan trud i napor. No, nada ne dolazi od nas, nije tvrdoglavost u koju želimo sami sebe uvjeriti, nego je to dar koji dolazi izravno od Boga. Današnjem je svijetu ta kršćanska krepost silno potrebna! Svijet treba nadu, kao što silno treba strpljivost, krepost koja ide rame uz rame s nadom. Nada je krepost onoga koji ima mlado srce, i godine tu ne igraju nikakvu ulogu. Jer ima i starijih osoba iz čijih očiju izbija svjetlo, koji žive stalnu napetost prema budućnosti. Gledajmo stoga na onaj konačni susret, mislimo na to da je Gospodin blizu, da nikada, baš nikada smrt neće pobijediti! Idimo naprijed i molimo Gospodina da nam udijeli tu veliku krepost nade, praćenu strpljivošću.“ (Papa Franjo)

Dolazi žuta boja, tj. TOPLINA GOSTOLJUBIVOSTI, lagano šeće ispred oltara držeći u rukama papir savijen kao pergamenu. Kad se završi čitati o njoj sjedne i drži vidljivim natpis: PRIGRLJUJTE JEDNI DRUGE KAO ŠTO JE KRIST PRIGRLIO VAS.

Čitač 3: „Gostoljubivost je ljudska i kršćanska vrlina, kojoj prijeti opasnost da bude zapostavljena u današnjem svijetu. Doista, sve je više staračkih domova i gostinjaca, ali u tim sredinama nema uvijek istinske gostoljubivosti. Otvaraju se brojne ustanove u kojima se nastoji doskočiti mnogim vrstama bolesti, samoće, marginaliziranosti, ali se umanjuje mogućnost za stranca, marginaliziranu i isključenu osobu da nađe nekoga tko je spreman saslušati tu bolnu povijest. Čak i u vlastitoj kući, među vlastitim ukućanima, može se dogoditi da je lakše naći usluge i raznovrsne njege negoli slušanje i razumijevanje. Danas

smo toliko silno zaokupljeni mnogim problemima da nismo sposobni slušati. Stalno smo u nekoj žurbi i nemamo vremena za slušanje.“ (Papa Franjo) Koliko i kako mi slušamo svoje bližnje? U sposobnosti slušanja je korijen mira, korijen topline, korijen vjere i nade, početak ljubavi.

Dolazi crvena LJUBAV, lagano šeće ispred oltara držeći u rukama papir savijen kao pergamenu. Kad se završi čitati o njoj sjedne i drži vidljivim natpis: LJUBAV NIKAD NE PRESTAJE.

Čitač 4: „Naša nas ljudska priroda navodi da spontano ljubimo ono što je dobro i lijepo. U ime ideala ili velike naklonosti također možemo biti velikodušni i činiti herojska djela. Ali Božja ljubav nadilazi te kriterije. Kršćanska ljubav grli ono što je nevoljeno, nudi oprostjenje onome tko ga ne zaslužuje, blagoslivlja one koji proklinju. To je ljubav toliko odvažna da se čini gotovo nemogućom, a ipak je jedino što će od nas ostati. Ta nas ljubav, zbog Krista, tjera tamo kamo, ljudski gledano, ne bismo išli: to je ljubav prema siromasima, prema onome što je nevoljeno, prema onima koji nas ne vole i nisu zahvalni. To je ljubav prema onome što nitko ne bi ljubio; čak i prema neprijatelju. To je djelovanje Duha Svetoga u nama. To su 'uska vrata' kroz koja valja proći da bi se ušlo u Kraljevstvo Božje. Jer u predvečerje života nećemo biti suđeni po nekoj općenitoj ljubavi, bit ćemo suđeni upravo po konkretnoj ljubavi koju smo imali za bližnje: 'Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste' (Mt 25, 40).“ (Papa Franjo)

BOŽIĆNE MELODIJE (INSTRUMENTAL)

Dolazi bijela MILOST koja u naručju nosi Dijete Isusa. Dođe među kreposti, one se sve ustanu, a bijela MILOST stane u sredinu.

Dijete 1: Raduj se ti, koji si izgubio povjerenje i sigurnost, jer nisi sam. Krist se rodio za tebe!

Dijete 2: Raduj se, ti koji si izgubio nadu, jer Bog ti pruža svoju ruku u ruci Djeteta Isusa!

Dijete 3: Raduj se ti koji ne možeš naći mira u svome srcu, jer se i za tebe ispunilo proročanstvo Izaijino: „Dijete nam se rodilo. Ime mu je Knez mironosni.“

BOŽIĆNE MELODIJE (INSTRUMENTAL)

Pripovjedač: Božić je ponuda tebi i meni, osobni dolazak Božji k nama. Mi smo Bogu važni, dragocjeni, zbog nas je sišao na zemlju i dao svoj život umrijevši na križu da bi nas izvukao iz ralja beznađa, smrti i pakla. Danas Bog od nas traži bar jedan znak, ispruženu ruku, želju, naš „da“ njegovoj svetoj volji. A za to je potreba poniznost. „To je ono što nas spašava od Zloga i od opasnosti. Poniznost je izvor mira u svijetu i Crkvi. Gdje nema poniznosti tamo je rat, nesloga i podjela.“ (Papa Franjo) Dopustimo da nas svojom nježnošću privuče Dijete Isus koji je rođen među nama u poniznosti, hladnoći, siromašan i slab da bi nam dao svoju ljubav.

PJESMA: SKLOPI BLAGE OČICE

Pripovjedač: Ako doista želimo slaviti Božić, otkrijmo ponovno, Boga, koji se rodio u siromaštvu štalice. Dopustimo mu da nas obdari sobom. U njemu zamilovani započnimo

hod u Jubilarnoj godini 2025. Neka ona za nas bude Godina milosti, godina vjere, nade i ljubavi.

Dijete:

Ide Božić, idu dani sveti,
da se bogat siromaha sjeti,
da obiđe zdrav bolesnoga,
da veseo tješi žalosnoga,
da se sretnik s nesretnikom druži,
obraćenom da se ruka pruži,
zavađeni svi da se pomire
i da ljubav Božju svijetom šire.
Da dostojno dočekamo Krista
i njegovi budemo doista,
jer Isus maleni svima želi doći,
podiže onog što pada i griješi,
vjeru nam daruje,
nadu učvršćuje,
ljubav raspaljuje,
a od ove svete noći neka On
i u vašem srcu kraljuje.

Pripovjedač: Neka vas blagoslovi Nebo preko sjećanja na betlehemsku štalicu. Neka vas blagoslovi Dijete koje je u njoj rođeno.

PJESMA: ISUS MALI DAR JE S NEBA

UMJESTO ZAKLJUČKA

NA POČETKU ADVENTA

Na kraju puta nije put,
nego svršetak hodočašća.

Na kraju uspona
nije uspon nego vrh.
Na kraju noći nije noć,
nego zora.

Na kraju zime nije zima,
nego proljeće.

Na kraju smrti
nije smrt, nego život.

Na kraju očaja
nije očaj, nego nada.

Na kraju čovječanstva nije čovjek,
nego Bogočovjek.

Na kraju adventa
nije advent nego Božić.

Joseph Folliet

Slika 115. Jaslice u katedrali sv. Stošije, Zadar

„Prisjetite se često Djeteta Isusa, ljubavi koju gaji prema vama i dokaza o toj ljubavi koje vam je ponudio sve do smrti na križu.“

sv. Ivan Bosco

POPIS SLIKA

Slika 1. Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima... (Mt 5,16)	2
Slika 2. „Molitva je disanje ljudske duše.“ (T. Ivančić)	3
Slika 3. I Riječ je tijelom postala (Iv 1, 14)	4
Slika 4. Bdijte dakle jer ne znate u koji dan Gospodin vaš dolazi (Mt 24, 42)	8
Slika 5. U osluškivanju Božje riječi	9
Slika 6. S Božjom riječju kroz došašće	14
Slika 7. Budan dočekaj Krista	17
Slika 8. Duhovne vježbe sa sv. Mirjam iz Betlehema	18
Slika 9. Duhovno buđenje	19
Slika 10. Ljubite jedni druge (Iv 13, 34)	20
Slika 11. „Jedno djelo ljubavi, veće je od osvajanja kraljevstva.“ (Sl. Božja Marija Krucifiksa Kozulić)	21
Slika 12. „Vjera se živi i ukorjenjuje u konkretnom životu.“ (Papa Franjo)	22
Slika 13. Obitelj je Crkva u malom	24
Slika 14. Obiteljsko zajedništvo	25
Slika 15. Ako ne postanete kao djeca... (usp. Mt 18, 3)	26
Slika 16. Adventski vijenac	27
Slika 17. Nazaretska Djevica i adventski vijenac	29
Slika 18. Obiteljska molitva i paljenje svijeća	30
Slika 19. Drveni adventski kalendar	33
Slika 20. Adventski kalendar s papirnatim vrećicama	34
Slika 21. Kutija dobrote	35
Slika 22. Jaslice za Maloga Isusa	36
Slika 23. Obojani anđeli	37
Slika 24. Adventski kalendar s izazovima za bračne parove	38
Slika 25. Kartica s izazovom	38
Slika 26. Obiteljska radost i zajedništvo u molitvi	40
Slika 27. Jišajevo stablo	42
Slika 28. Biblijsko obiteljsko stablo	43
Slika 29. Ukrašavanje Jišajevog stabla	44
Slika 30. „Isklijat će mladica“ (Iz 11, 1)	45
Slika 31. Prenosnje vjere u obitelji	46
Slika 32. Obiteljsko stablo sa slikama	47
Slika 33. Predložak za izradu obiteljskog stabla u šest generacija	48
Slika 34. Keksići u obliku čizmice	50
Slika 35. Sv. Nikola s darovima za djecu	51
Slika 36. Radost (samo)darivanja	53
Slika 37. Marijina svijeća u adventskom vijencu	55
Slika 38. Medenjaci	56
Slika 39. Pšenica s trobojnicom i svijećom	57
Slika 40. Zidni adventski kalendar	61

Slika 41. Jišajevo stablo sa simbolima Velikih antifona	62
Slika 42. Ukrasi u izradi	63
Slika 43. Bojanje ukrasa	64
Slika 44. Priprema za blagoslov obitelji	65
Slika 45. Blagoslov obitelji o Božiću.....	66
Slika 46. „Pustite dječicu neka dolaze k meni“ (Mk 10,14).....	67
Slika 47. Krist neka blagoslovi	68
Slika 48. Pogača	69
Slika 49. Predložak krune	70
Slika 50. Označeni badnjaci	71
Slika 51. Gašenje božićne svijeće	73
Slika 52. Hrvatski adventski i božićni običaji	74
Slika 53. Emanuel – Bog s nama u obiteljskom središtu.....	75
Slika 54. Obitelj u molitvi.....	76
Slika 55. Adventski aranžman u crkvi.....	77
Slika 56. Johann Hinrich Wichern i prvi adventski vijenac.....	78
Slika 57. Adventske svijeće u crkvi	79
Slika 58. Prva adventska svijeća.....	81
Slika 59. Druga adventska svijeća.....	82
Slika 60. Treća adventska svijeća.....	83
Slika 61. Četvrta adventska svijeća.....	84
Slika 62. Adventska dekoracija ispred oltara	85
Slika 63. Kutija s darovima	86
Slika 64. Zajedništvo u molitvi.....	87
Slika 65. Mladica i panj	88
Slika 66. Magnetno Jišajevo stablo	89
Slika 67. Drveno Jišajevo stablo.....	89
Slika 68. Krošnja u simbolima Jišajevog stabla.....	90
Slika 69. Božićno drvce sa simbolima	107
Slika 70. Viseće adventske svijeće	108
Slika 71. Postupak izrade svijeća.....	109
Slika 72. Sveta Barbara	110
Slika 73. Kalendar za prosinac 2025.	113
Slika 74. Sv. Barbara s tornjem	114
Slika 75. Sv. Nikola blagoslivlja djecu	116
Slika 76. Sv. Nikola, biskup.....	117
Slika 77. Papirnat čizmice.....	118
Slika 78. Život sv. Nikole, biskupa.....	119
Slika 79. Bezgrešna Djevica Marija u slavi.....	121
Slika 80. Čudotvorna medaljica.....	122
Slika 81. Bezgrešna – dar života	124
Slika 82. Bezgrešna Djevica Marija u kapeli samostana Srca Isusova, Rijeka.....	125
Slika 83. Gospa Loretska	127
Slika 84. Translacija kuće Blažene Djevice Marije	129
Slika 85. Gospa Loretska u Primoštenu.....	130

Slika 86. Gospa Guadalupska i sv. Juan Diego.....	131
Slika 87. Savršena harmonija	132
Slika 88. Čudotvorna slika Gospe Guadalupske.....	133
Slika 89. Reprodukcijska slika Gospe Guadalupske	134
Slika 90. Ukazanje Blažene Djevice Marije Juanu Diegu	136
Slika 91. Sv. Lucija	137
Slika 92. Sveta Lucija.....	139
Slika 93. Kip sv. Lucije	140
Slika 94. Život sv. Lucije	141
Slika 95. Izrada krune sv. Lucije	142
Slika 96. Papirnate "O Antifone"	144
Slika 97. Drvene Velike antifone	145
Slika 98. Akrostih "O Antifona".....	149
Slika 99. "O Antifone" u kružnom prikazu	150
Slika 100. Simboli "O Antifona"	152
Slika 101. "O Antifone" za bojanje	153
Slika 102. "O Antifone" - vektorske ilustracije.....	154
Slika 103. Molitva u zoru dana	157
Slika 104. Sv. misa zornica sa svijećama	157
Slika 105. Svitak s imenima.....	159
Slika 106. Akcija "Nosim tvoje ime u Betlehem"	159
Slika 107. Svitak imena - Badnjak, 2024.	160
Slika 108. Betlehemska svjetla u Hrvatskoj	161
Slika 109. Skuti donose Betlehemska svjetla	162
Slika 110. „Vi ste svjetla svijeta“ (Mt 5, 14a).....	163
Slika 111. Jaslice u samostanu Nazaret, Rijeka.....	164
Slika 112. Tiha i sveta noć.....	165
Slika 113. Greccio – prve jaslice.....	169
Slika 114. Logo Jubileja 2025.	173
Slika 115. Jaslice u katedrali sv. Stošije, Zadar.....	178

IZVORI FOTOGRAFIJA

Izvori fotografija navedeni su prema rednom broju slika u priručniku.

1. Keeping a sense of wonder during Advent, <https://catholicvirginian.org/columns/keeping-a-sense-of-wonder-during-advent/>
2. Prayer Before Reading the Bible: Preparing Your Heart for God's Word, <https://www.globaldisciples.ca/blog/prayer-before-reading-the-bible/>
3. Christmas: Encountering God, <https://fatherzack.com/f/christmas-encountering-god>
4. Rorate und Bußgottesdienst, <https://nikolauswoerth.de/2020/11/23/rorate-und-bussgottesdienst/>
5. Advent Bible Reading Plan, <https://joyfullydomestic.com/advent-bible-reading-plan/>
6. Mohorić M., Osobni arhiv.
7. Budan dočekaj Krista – uz online duhovne vježbe, <https://www.skac.hr/novosti/budan-docekaj-krista-uz-online-duhovne-vjezbe/>
8. Od iščekivanja do mira, https://mcusercontent.com/7c9d2aa0ecc1fde64fd44bc67/files/870f9534-9a14-1296-91e2-1da2f91d23fc/CROIntro_Avent_2025.pdf
9. E-Duhovne vježbe, https://www.facebook.com/eDuhovneVjezbe?locale=hr_HR
10. 8 Ways to Help Aging Seniors During the Holidays, <https://neighborswhocare.com/8-ways-to-help-aging-seniors-during-the-holidays/>
11. Međunarodni dan volontera, <https://udrugapogled.hr/1375/>
12. Community work and Christian missions, <https://www.methodist.org.sg/methodist-message/community-work-and-christian-missions/>
13. ADVENT: Faithful prepare to celebrate the Incarnation, <https://www.catholicsun.org/2013/11/27/advent-faithful-prepare-to-celebrate-the-incarnation/>
14. Follow These Steps to Lighting an Advent Wreath, <https://www.learnreligions.com/how-to-light-an-advent-wreath-541636>
15. Simple & Intentional Living During the Holiday Season, <https://joyfullydomestic.com/intentional-holidays/>
16. Blessing of an Advent Wreath, <https://www.ctsbooks.org/blessing-of-an-advent-wreath/?srsltid=AfmBOorCT5MIltiyG66zC9huMyWnKChwlZG7DIEpxtqgmiDHAYfgAeli>
17. Christmas Advent, <https://fi.pinterest.com/pin/33354853485435130/>
18. Advent Wreath at Home, <https://www.catholicyc.ca/blog/advent-wreath-at-home>
19. Christmas Village Cabin Model, <https://lepaystchad.com/items/Wooden-House-Christmas-Village-Cabin-Model-DIY-Wood-Puzzle/714189>
20. Calendario dell'Avvento fai da te facilissimo, <https://www.pinterest.com/pin/592434526017269387/>
21. Reverse Advent: The calendar that gives something back,

22. Christmas Tree alternative, <https://www.pinterest.com/pin/19140367161411687/>
23. Mohorić M., Osobni arhiv.
24. Adventski izazov za parove, <https://www.deborajo.com.hr/2021/11/adventski-izazov-za-parove/>
25. Isto.
26. The Meaning of Advent, <https://stol.church/the-meaning-of-advent/>
27. Getting Ready – Advent and Christmas, <https://stvincentsbolton.org/getting-ready-advent-and-christmas/>
28. Adventskalender: Biblischer Stammbaum, <https://www.booklooker.de/B%C3%BCcher/Elisabeth-L%C3%B6cher+Adventskalender-Biblischer-Stammbaum/id/A02CO3yf01ZZF>
29. Jesse Tree Magnet Set, <https://www.catholicgiftsandmore.com/jesse-tree-magnet-set-6-sets-pk-yc306>
30. Un germoglio spunterà dal tronco di Jesse, <https://ausiliatrice.firenze.it/un-germoglio-spuntera-dal-tronco-di-jesse/>
31. Izgradite Obiteljsko stablo, <https://www.familysearch.org/hr/obiteljsko-stablo/>
32. Family Tree Wall, <https://ie.pinterest.com/pin/687221224421617287/>
33. Family Tree Chart 5-6 Generations 14x18" Ivory Color Paper by Raymon Troup, <https://www.ebay.com/itm/142439953936>
34. Keksići u obliku čizmice za blagdan svetog Nikole, <https://zenavrsna.com/keksici-u-obliku-cizmice-za-blagdan-svetog-nikole/22588>
35. St. Nicholas: An Inspiration For Us All, <https://presidiosentinel.com/education/st-nicholas-an-inspiration-for-us-all>
36. Die Kirchenmaus und die Bienenwachskerze, <https://jungscharwerkstatt.de/die-kirchenmaus-und-die-bienenwachskerze>
37. Comfort and Joy: An Advent Bible Study for Families, https://thepurposefulmom.com/comfort_joy_advent_study
38. Medenjaci iz Karmela, <https://www.coolinarika.com/recept/medenjaci-iz-karmela-d3cde1ea-6481-11eb-b48a-0242ac1200a6>
39. Kome uspije imat će dobru godinu – Kako i kada posijati božićnu pšenicu?, <https://www.turistickeprice.hr/sveta-lucija-bozicna-psenica-i-ukrasavanje-bundeva/>
40. Five Ways to Engage Your Young Children in Advent, <https://www.risenmotherhood.com/articles/2017/4/4/five-ways-to-engage-your-young-children-in-advent>
41. A Jesse tree with the O Antiphons from “Tomorrow, I Come: Art and Meditations for the Final Days of Advent”, <https://www.gottesdienst.org/gottesblog/2025/11/20/two-new-advent-calendars>
42. Faça seu próprio enfeite de natal, para decorar a árvore ou dar de presente!, <http://www.dcoracao.com/2015/11/faca-seu-proprio-enfeite-de-natal-para.html>
43. Šljokasti ukrasi za bor, <https://www.pametnaglavica.com/sljokasti-ukrasi-za-bor/>
44. Is it necessary to receive a priest after Christmas carols?, <https://kobieta.interia.pl/porady/news-czy-trzeba-przyjmowac-ksiedza-po-koledzie,nId,5760266>

45. Blagoslov obitelji za Božić ili Uskrs?, <https://www.glas-koncila.hr/blagoslov-obitelji-za-bozic-ili-uskrs/>
46. November Feast Table, <https://www.elizabethclareblog.com/november-feast-table/>
47. Naljepnica za blagoslov doma, <https://klokun.hr/proizvodi/asortiman-za-2026-godinu/naljepnice-za-blagoslov-doma/naljepnica-za-blagoslov-dom>
48. Three Kings Cake Recipe – (Dreikönigskuchen), <https://mydinner.co.uk/three-kings-cake-recipe-dreikonigskuchen/>
49. Istruzioni per costruire una corona, <https://famigros.migros.ch/it/gite-e-tempo-libero/bricolage/istruzioni-per-creare-una-corona>
50. Pravo značenje Badnjaka i badnjaka, https://plusportal.hr/zivot/vjerski_zivot/pravo_znacenje_badnjaka_i_badnjaka-36275
51. Jeste li znali zašto se božićna svijeća gasi kruhom umočenim u vino?, <https://www.dalmacijadanas.hr/jeste-li-znali-zasto-se-bozicna-svijeca-gasi-kruhom-umocenim-u-vino-ova-obitelj-iz-solina-cuva-tradiciju-kod-nas-se-prenosi-s-koljena-na-koljena/>
52. Hrvatski običaji za Božić, <https://bima-shop.hr/novosti/hrvatski-obicaji-bozic-413/>
53. Keep Christ at the Center of Christmas | Faithful Celebration Guide, <https://ecoheaven.com/keep-christ-at-the-center-of-christmas/>
54. 12 Days of Christmas Prayers for Peace and Joy in Your Home, <https://www.crosswalk.com/slideshows/12-days-of-christmas-prayers-for-peace-and-joy-in-your-home.html>
55. Arte Floreale per la Liturgia, <https://id.pinterest.com/pin/591238257340862558/>
56. Advent and Johann Hinrich Wichern, <https://recollections.biz/blog/advent-johann-hinrich-wichern/>
57. Advent, <https://www.pinterest.com/pin/800022321291268640/>
58. On the First Sunday of Advent, <https://northtexascatholic.org/news/on-the-first-sunday-of-advent>
59. On the Second Sunday of Advent, <https://northtexascatholic.org/news/on-the-second-sunday-of-advent>
60. On the Third Sunday of Advent, <https://northtexascatholic.org/news/on-the-third-sunday-of-advent>
61. On the Fourth Sunday of Advent, <https://northtexascatholic.org/news/on-the-fourth-sunday-of-advent>
62. Advent decoration, <https://id.pinterest.com/pin/20125529578066989/>
63. Why You Should Create A Reverse Advent Calendar This Year (And How To Do It), https://www.huffingtonpost.co.uk/entry/why-you-should-create-a-reverse-advent-calendar-this-year-and-how-to-do-it_uk_5a0028a6e4b0baea2632eeb4
64. 10 Issues Your Church Should Be Praying Together, <https://www.crosswalk.com/church/pastors-or-leadership/10-issues-your-church-should-be-praying-together-about.html>
65. Mladica, <https://www.vjeraidjela.com/mladica/mladica/?query=64-page=30>
66. Jišajevo stablo – adventska aktivnost, <https://lineasacra.hr/products/jisajevo-stablo-adventska-aktivnost?variant=47601171562833>

67. The Jesse Tree Wooden Magnet Set, <https://shininglightdolls.com/products/the-jesse-tree-wooden-magnet-set>
68. Jess Tree, <https://www.pinterest.com/pin/92394229848287437/>
69. Jesse Tree, <https://gsc.net/jesse-tree/>
70. Adventske svijeće od papira u boji, <https://www.vjeraidjela.com/adventske-svijece-od-papira-u-boji/>
71. Isto.
72. Salvi Giovanni Battista, Santa Barbara, <https://catalogo.fondazionezeri.unibo.it/scheda/opera/48285/Salvi%20Giovanni%20Battista%20C%20Santa%20Barbara>
73. Kalendar za prosinac, <https://michelzbinden.com/hr/kalendar-prosinac-hrvatska>
74. Saint Barbara, <https://artuk.org/discover/artworks/saint-barbara-72437>
75. *Saint Nicholas Blessing Children at the Basilica of Saint Nicholas of Bari*, <https://www.virgosacrata.com/prayer-in-honour-of-saint-nicholas-of-bari.html>
76. Sveti Nikola, biskup, <https://www.stfrancisa2.com/reconnect-day-6/>
77. Izradite čizmice, <https://www.nakladabombon.hr/proizvodi-vise/bombon-igraonica/radionice/izradite-cizmice-1192>
78. Saint-Nicolas,-Bishop-of-Myra.-St.-Nicolas-de-Veroce-church,-Saint-Nicolas-de-Veroce,-France.html
79. Rapisardi M. (1858), Dipinto della Madonna immacolata in gloria, [https://www.beweb.chiesacattolica.it/benistorici/bene/4530727/Rapisardi+M.+\(1858\),+Dipinto+della+Madonna+immacolata+in+gloria](https://www.beweb.chiesacattolica.it/benistorici/bene/4530727/Rapisardi+M.+(1858),+Dipinto+della+Madonna+immacolata+in+gloria)
80. BDM od Čudotvorne medaljice, <https://www.facebook.com/laudato.hr/posts/danas-se-crkva-spominje-bdm-od-%C4%8Dudotvorne-medaljice%E8%8F-neka-vam-je-blagoslovljen-d/1014367780723588/>
81. Bezgrešna – dar života, <https://www.vojska-bezgresne.com/bezgresna-dar-zivota/>
82. Mohorić M., Osobni arhiv.
83. Santuario della Madonna di Loreto, <https://www.sangiovannileonardi.com/litalia-dei-santuari-mariani/santuario-della-madonna-di-loreto-an/>
84. The Miracle of the Translation of the Holy House to Loreto, <https://rosaricapitale.com/fr/les-miracles-la-translation-de-la-maison-de-Marie/>
85. La Madonna di Loreto sul colle Gaj a Primosten, <https://lucamaggio.wordpress.com/2018/01/08/la-madonna-di-loreto-sul-colle-gaj-a-primosten/>
86. San Juan Diego, <https://www.pinterest.com/pin/5559199537810124/>
87. Glazba s neba? Pronađene note bude vjeru u rajsku melodiju, <https://rastimouvjeri.com/glazba-s-neba-pronadene-note-bude-vjeru-u-rajsku-melodiju/>
88. Evo zašto se 10 milijuna Asteka obratilo gledanjem slike Gospe Guadalupske!, <https://hkm.hr/duhovnost/evo-zasto-se-10-milijuna-asteka-obratilo-gledanjem-slike-gospe-guadalupske/>
89. Ovo je lice Gospe Guadalupske, <https://book.hr/foto-ovo-je-lice-gospe-guadalupske/>

90. Grow as a Disciple of Jesus, <https://gulfcoastcatholic.org/our-lady-guadalupe-miracle-changed-history>
91. Saint Lucy, <https://www.pinterest.com/pin/693624780150566957/>
92. Carlo Ceresa, Santa Lucia
1660, olio su tela, 56×58 cm, Chiesa di Santa Maria Annunziata, Serina (Bg),
<https://primabergamo.it/rubriche/viva-berghem/quadri-piu-belli-santa-lucia-conservati-nella-bergamasca/>
93. Figure of Saint Lucia, December 13, <https://www.religiousarticles.net/santa-lucia-december-13.html>
94. St. Lucia, <https://www.pinterest.com/pin/397020523371860631/>
95. "Schatzzeit": Heilige Lucia, <https://www.erzbistum-muenchen.de/schatzzeit-heilige/heilige-lucia>
96. O Antiphons-Let's Roll!, <https://www.elizabethclareblog.com/o-antiphons-lets-roll/>
97. Ad Crucem - O Antiphons Collection, <https://www.adcrucem.com/products/ad-crucem-o-antiphons-collection>
98. O Antiphons Craft Ideas- Beginning Dec 17, <https://www.catholicicing.com/o-antiphons-craft-ideas-beginning-dec-17/>
99. Isto.
100. Something Special, <https://parishofhemsworth.wordpress.com/2016/12/14/something-special/>
101. Pacchetto di decorazioni in vetro colorato con le Antifone dell'Avvento stampabili e pagine da colorare, <https://www.etsy.com/it/listing/1121180497/pacchetto-di-decorazioni-in-vetro>
102. O antiphons icons vector illustrations, https://www.freepik.com/premium-vector/o-antiphons-icons-vector-illustrations_88483782.htm
103. Rorate-Messe, <https://pow.bistum-wuerzburg.de/aktuelle-meldungen/detailansicht/ansicht/rorate-messe-1/>
104. Roratemesse bei Kerzenschein, <https://www.mutterhauszams.at/aktuelles/detail/roratemesse-bei-kerzenschein/>
105. Božićna akcija "Nosim tvoje ime u Svetoj noći u Betlehem", <https://moja-domovina.net/2024/12/02/bozicna-akcija-nosim-tvoje-ime-u-svetoj-noci-u-betlehem-2/>
106. Božićna akcija 2022 "Nosim tvoje ime u svetoj noći u Betlehem" - prijavljeno 83 858 imena, <https://hkm.hr/vjera/bozicna-akcija-2022-nosim-tvoje-ime-u-svetoj-noci-u-betlehem-prijavljeno-83-858-imena/>
107. „I carry your name...”, <https://dormitio.net/christmas-campaign>
108. Izviđači predali Betlehemske svjetlo mira ispred Zagrebačke katedrale, <https://www.zagreb.info/zagrebacke-price/izvidaci-predali-betlehemske-svjetlo-mira-ispred-zagrebacke-katedrale-zadaca-je-svih-siriti-mir-medu-ljudima/303736/>
109. U Rijeci dočekano Betlehemske svjetlo mira, održana smotra dječjih župnih zborova, <https://www.novolist.hr/rijeka-regija/rijeka/video-foto-u-rijeci-docekano-betlehemske-svjetlo-mira-odrzana-smotra-djecjih-zupnih-zborova/>

110. U Zagreb stiže Betlehemska svjetlo: Desetljećima je simbol ljubavi, prijateljstva i mira, <https://www.zagreb.info/vijesti/u-zagreb-stize-betlehemska-svjetlo-desetljecima-je-simbol-ljubavi-prijateljstva-i-mira/576132/>
111. Mohorić M., osobni arhiv.
112. In viaggio verso Betlemme con le parole dei Papi, <https://www.vaticannews.va/it/papa/news/2023-12/papi-natale-stella-betlemme-pastori-grotta-mangiatia.html>
113. La storia del primo presepe, <https://greccio-2023.com/la-storia-del-prim-presepe/>
114. Predstavljen logotip Jubileja 2025., <https://www.vaticannews.va/hr/vatikan/news/2022-07/predstavljen-logotip-jubileja-2025-sposobni-ici-naprijed-zahv.html>
115. Pogledajte najljepše božićne jaslice diljem Hrvatske, <https://hkm.hr/vijesti/domovina/pogledajte-najljepse-bozicne-jaslice-diljem-hrvatske/>

